

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 18 / Sayı: 216 / Aralık 1999

TERSYÛZ EDİLEN TARİH yeniden ayakları üzerine oturtulacak

YENİ BİR BİN YILA GİRERKEN Doğu ve Batı'nın büyük buluşması

Tarihin en heyecan verici dönemlerinden biri daha yaşıyor: Yeni binyıl aynı zamanda bilinebilen tarihin de yeni bir evresini gündeme getirecek. Doğu'nun Binyılı'nın ardından Batı'nın egemenliğindeki ikinci binyılı da tamamlayan insanlığın önünde yeni bir süreç var: Doğu ile Batı'nın buluşmasının gerçekleşeceği bu binyıla, insanın kendini gerçekleştirme potansiyeli, özgürlük arayışı her türlü sınırı aşacak damgasını vuracak.

Tarihin en kadim halklarından Kürtler de, belki de kendi özel tarihlerinde ilk kez olmak üzere insanlığın bu yeni serüvenini geç kalmadan yaşıyorlar. Binlerce yıllık bir yalnızlığa mahkum edilmek istenen Kürtler, insanlığın büyük buluşmasında yerlerini almaya hazırlar. ÖZGÜRLÜK KAZANACAKTIR bayrağı altında yeni binyıla girmeye hazırlanan Kürtler, 20. yüzyılın son çeyreğine olduğu gibi önümüzdeki süreçte de damgalarını vuracaklar.

21. yüzyılda demokratik devlet biçimleri veya burjuva demokrasi olarak da adlandırılabilir devlet biçimleri olacaktır. Yeni tip bir demokratik devlet biçimiyle karşı karşıyayız. Buna 'Demokratik Cumhuriyet' diyoruz."

AB'ye girmek Türk halkının çıkarıdır. En büyük haksızlık Türk halkını bundan yoksun bırakmaktır. Dogmatik kemalistlerin, marjinal solun ve islamcılarının 'Avrupa'ya girersek bağımlılaşırız' demesi, Türkiye için tam bir komplodur."

Helsinki'de Türkiye'nin AB'ye aday ülke olarak tespit edilmesinde Kürtler ve PKK Önderliği'nin durumu birincil gündem maddesidir. Çünkü Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne sokan Kürtler, onun öncüsü olan PKK ve PKK Önderliği'dir."

PKK Başkanlık Konseyi'nin değerlendirmesi 3. sayfada

“Bekle bizi Kibele”

Halil Uysal'ın yazısı 28. sayfada

En büyük yoldaşım ÖZGÜRLÜK TUTKUSUDUR

“Korkunç acılar içinde kendinizi bitireceğinize, barış militanı kılın. Barış ve demokrasi savaşını kazanın. Büyük kişilikler ve büyük değerler haline gelin. Kendilerini yakanların anısına bağlılığınız, demokrasi ve barışın kazanmasını sağlayacaktır. Bu düşüncelerimi herkese ulaştırın.”

Başkan Apo'nun değerlendirmesi 12. sayfada

İnsanlık mücadelesinde psikolojinin önemi

Duran Kalkan yoldaşın değerlendirmesi 24. sayfada

“Eğer insanlığın çoğunluğu için etkili olabileceğimiz yeri seçmişsek, hiçbir yük bizi kamburlaştıramaz, çünkü artık o herkes adına ödenen bir bedeldir. Artık tadına vardığımız yoksul, kısıtlıca, bencilce bir sevinç değildir. Mutluluğumuz milyonlara aittir. Eylemlerimiz sessiz sedasız ama sonsuza dek etkisini sürdürecektir ve küllerimizi soylu insanların çakmak çakmak gözlerinden akan yaşlar ıslatacaktır.”

Karl Marks (1835)

PKK Merkez Komite Üyesi Ağa Kahraman, Yavuz Güzel ve Haydar Alparslan yoldaşların anı yazıları 18. sayfada

Güney'de neler oluyor?

“ABD, Irak'tan önce İsrail-Suriye sorununu çözmeyi ve İran'ı sistem içine çekmeyi esas alıyor. Washington toplantılarında Federal Kürdistan öne çıkarılırken, ABD Türkiye'ye bu düzeyde bir yarı devlet statüsüne izin vermeyeceği sözünü veriyor.”

Kani Yılmaz yoldaşın yazısı 10. sayfada

YENİ BİR BİN YILA GİRERKEN

Doğu ve Batı'nın büyük buluşması

İnsanlık tarihinin önemli bir dönüm noktası daha yaşanıyor. Uzun insanlık serüveninin bin yıllık bir dönemi kapanırken, bu yalnızca ölçülebilen bir zaman diliminin geçmesi anlamına gelmiyor. Bilinebilen insanlık tarihinin önemli bir dönemecinin de tamamlanmış yorumları yapılıyor. Bilinebilen insanlık tarihi diyoruz, çünkü insanın varoluşu, dahası dünyamızın tarihi bizim bugün üzerine konuştuğumuz sürecin çok daha fazlasını kapsıyor. Biz ise insanlık tarihinin ancak 5-6 bin yıllık süreci üzerine tartışıp konuşabilecek kadar bilgi sahibiyiz. Bilgilerimize hayal gücümüzü de katsak bu süre en fazla iki katına çıkabiliyor. Bu nedenle iki binli yıllara geçiş insanoğlunun geçmiş ile hesaplaşması, geleceğe yönelik umut ve düşüncelerini gözden geçirmesi açısından da önemli fırsatlar sunuyor. Her ne kadar iki binli yıllara geçiş daha çok medyatik kaygılarla şimdiden bir şova dönüştürüldüyse de, asıl olan “ölen eski ile doğan yeni”nin birlikte değerlendirilmesini yapabilmektir. Bu açıdan bakıldığında, günümüzde ağırlıklı olarak kullanılan takvimi de esas alarak insanoğlunun büyük serüveninin son iki bin yılını değerlendirmek önaçııcı olacaktır.

İlk bin yıl Doğu'nun

Takvimimize göre ilk bin yıl, Hz. İsa'nın doğuşuyla başlıyor. Bu bin yıl başlangıcıyla olduğu gibi genel gelişimiyle de Doğu'nun Binyılı niteliğindedir. İsa ve Muhammet Peygamberlerin tarih sahnesine çıkışları, öncüleri oldukları Hristiyanlık ve Müslümanlığın Doğu'dan başlayarak tüm dünyaya yayılması ve hala insanlığın inanç ve yaşam sistemlerinin en belirleyicileri olmaları, siyasal, kültürel egemenlik mücadelelerinin Ortadoğu ve özellikle o dönem için Doğu'nun bir iç denizi olan Akdeniz etrafında gelişmesi, bu açıdan “Batılı” gibi gözüken Roma ve Bizans imparatorluklarının bile aslen doğulu olmaları ve en nihayetinde bu sürecin sisler arkasında kalan devletlerinden «in imparatorluk ve uygarlığı, bu binyılın hakim özelliğini ortaya koymaktadır: İlk bin yılın dünyası bir Doğu Dünyası'dır ve bu binyıl da bir Doğu Binyılı'dır. Kahramanlar Doğuludur, hayal gücü, yaratma gücü ve ruhu hep Doğu'dan gelmektedir. İkisi birbirinden kopuk değildir ama Batı, Doğu karşısında siyasi olduğu kadar uygarlık ve kültür açısından da güçsüzdür. Kültür ve mitolojisiindeki belli başlı öğeleri Doğu'dan almak zorundadır. Doğu ve Batı arasında alışveriş, iç içe geçiş o dönemde tahminlerin ötesinde güçlüdür. İnsanoğlunun halen birbiriyle ilişkilerinde bilebildiği alışveriş türleri olan savaş, politika ve ticaret o dönemde de kendi koşulları içinde hep devrede olmuştur. «elişkili gibi de görünse, “savaş bir meydan okuma olduğu kadar, bir arabulucu, bir köprü, bir iletişim aracı olma” işlevini o zamanda görmüştür.

İlk bin yılın sonuna doğru da, kendi içinde çözülmeyi yaşayan Doğu gerçeği ile karşısında kaos içinde olan Batı dünyası vardır. Doğu, İspanya örneğinde görüldüğü gibi özellikle de islamın yayılmasıyla Batı'nın içine el uzatmıştır. Batı ve Doğu'nun birbiriyle karşılaşması, aslen her ikisi de Doğu kökenli olan iki dinsel inanışının çatışması şeklinde gelişmiştir. Nitekim bin yılın sonu, Doğu'nun Binyılın-

“İkibinli yıllara geçiş insanoğlunun geçmiş ile hesaplaşması, geleceğe yönelik umut ve düşüncelerini gözden geçirmesi, ‘ölen eski ile doğan yeni’yi birlikte değerlendirmesi için önemli fırsatlar sunuyor.

Bu açıdan bakıldığında, yakın tarihin son ikibin yılının birincisine Doğu'nun, ikincisine ise Batı'nın damgasını vurduğu söylenebilir. Tarih içinde giderek coğrafi sınırların ötesinde farklı dünyalar anlamına gelecek şekilde değişen Batı ve Doğu kavramları, gelineen noktada ise daha çok iç içe geçmektedir.”

dan Batı'nın Binyılına geçiş de savaşla gerçekleşmiştir.

Batı'nın binyılı

Batı, kendi binyılına çözülen Doğu'nun elindeki zenginliklere el koyarak girmek için başlattığı savaşlarla adım atmıştır. Haçlı Seferleri olarak adlandırılan bu savaşlar aynı zamanda Batı'nın Doğu'yu çarpık temelde de olsa keşfetmesine yol açtı. Yeni bin yılın ilk asrı, her iki din açısından da kutsal olan Kudüs'un Batı'dan gelen savaşçıların eline geçmesi ile kapandı. Her ne kadar Doğu'nun en önemli şahsiyetlerinden Selahaddin Eyyubi bu dönemde tarih sahnesine çıksa ve her iki dünyanın çatışması daha uzun yıllar sürse de, bin yılın ağırlık merkezi kaçınılmaz bir şekilde Batı'ya kaydı. Ancak askeri çatışma şeklinde yaşanan ilk karşılaşma, daha sonra biçim değiştirerek değişik çatışmalar olarak devam etti, ediyor. Aslında yakın tarih bu ikisi arasında çatışmaların tarihi olarak yaşandı da denebilir. Ancak bütün egemen uygarlıklar insanlığı kendilerine indirmeye karşı konulmaz bir eğilim içinde oldukları için, geçen bin yılın hakimi Batı da, ötekini yani Doğu'yu yadsıyarak kendini sunmaya çalıştı. Bu yadsıma binyılın bugünkü karakterinin şekillendiği 18 ve 19. yüzyıllardan itibaren sistematik olarak diğerini boyun eğdirme, kendisi olmaktan çıkarak nesneleştirme biçimini aldı. Bu egemenlik tarzından ezilen sınıflar ve halklar paylarına düşeni aldılar. Buna karşı ezilenlerin gerek Batı'nın kendi içinde ve gerekse de Batı-Doğu çatışmaları şeklinde sürdürdüğü direniş 19. yüzyıldan itibaren insanlığın geleceğini belirleyecek bir noktaya ulaştı. Batı'nın şekillenmesi de bu direnişi içine alabilme ve/veya onunla kendini dönüştürebilme yeteneğine bağlı olarak gelişti. Kapitalizmin dünya sistemi olarak hakimiyetini geliştirmesi, emperyalizmin doğuşu ile şekillenen 19. yüzyıl, 20. yüzyıla evrilirken ezilenler açısından da devrimler şeklinde gelişen kurtuluş imkanlarını doğurdu. 18 ve 19. yüzyılda burjuva demokratik devrimlerini yaşayan (ABD; Fransız Devrimi başta olmak üzere) giderek ezilenlerin kendi kurtuluş yollarını dayatması ile de karşı karşıya kalan (1848 ayaklanmaları, Paris Komünü) Batı, 20. yüzyıla bu nedenle dünya çapındaki hakimiyetinin yanı sıra bu kez de Doğu'dan yükselen ayaklanma sesleri ile girdi. Yüzyılın ilk 10 yılındaki demokratik devrim girişimleri, 1917'de ezilenlerin kurtuluş umudu olarak Ekim Devrimi'nde en üst temsilini buldu. Ardından yükselen ulusal kurtuluş savaşları ile Batı, bir kez daha Doğu ile

karşı karşıya kaldı. Daha sonra yaşanan iki kutuplu sistem Doğu-Batı karşıtlığının sürmesi anlamını taşısa da, bu karşıtlık giderek daha çok iç içe geçmeyi de getirdi. Örneğin eski uluslararası sistemin oluşmasında köşe taşı rolü oynayan II. Dünya Savaşı'ndaki cepheleşmeler bile, daha sonra yarattığı keskin kutuplaşmaya rağmen Doğu-Batı bölünmesinin iç içe geçmesine de yol açtı. Bu durum reel sosyalizminin çözüldüğünden sonra çok daha hızlandı.

Batı ve Doğu kavramları daha çok da bu binyılda giderek coğrafi sınırların ötesinde farklı dünyalar anlamına gelecek şekilde değişmişti. Okyanusların ötesinin de dahil olduğu Bir Batı kavramı egemenliğini modern/akılcı/çağdaş vs gibi anlamlar yükleyerek sürdürmeye çalışırken, Doğu'ya da geleneksel/geri vs gibi kavramlar dayatıldı. Gelineen noktada ise coğrafi sınırlardan bağımsız farklı dünyalar olarak Doğu-Batı ikilemi halen mevcut olsa da, gelişmekte olan eğilim giderek daha çok iç içe geçmek olmaktadır.

İsa'nın doğumundan 2 bin yıl sonra dünya gerçekten küçülmüştür. Eşitsizlikler ortadan kalkmamıştır ama çözüm ve kendini ifade ediş biçimleri değişmiştir, değişmek zorundadır. Gelineen noktada geliştirilmek istenen her kurtuluşçu düşünce ve eylem, başarılı olmak için ezilenlerin yok-sunlukları ile ezen dünyanın imkanlarını birleştirmeye çalışmak zorundadır. Doğu'nun bilgeliği ile Batı'nın akılcılığı birarada varolmanın yolunu bulmalıdır. Bu ise bilinen tarihimizin en temel bölünmesinin ortadan kalkması, hem de birinin diğerini yoketmesine gerek kalmadan, bir büyük buluşmayı geliştirerek Doğu ile Batı'nın kucaklaşması ile gerçekleşmesi anlamına geliyor.

Yeni binyılda kadim bir halk: Kürtler

Tarihin en kadim halklarından olan Kürtler de, iki farklı dünyanın buluşacağı yeni bir bin yıla kendi coğrafyalarından ama bu kez sınırları ve zamanı aşan bir yaklaşımla katılmak için bugün büyük bir sıçrayış yaşıyorlar. Kürtler son 20 yıllık varoluş, diriliş mücadeleleriyle adım attıkları bu süreci büyük bir demokratik kurtuluş mücadelesiyle tamamlamak istiyorlar.

Batı ve Doğu'nun buluşacağı yeni bir binyıla böylesi bir konumda giren Kürtler açısından güncel durum ne? Eski binyıllarda öneminden hiçbir şey yitirmeyen ve yeni bir binyıla girişte de yine gözlerin çevrildiği bu coğrafyadaki son durum ne?

Yeni binyıla giriş açısından özellikle son on yılın en sancılı gelişmelerinin yaşadığı coğrafya, ilk iki bin yılın dinsel-si-

“Bugün, son 20 yıllık varoluş, diriliş mücadelesinin ardından Kürtler bu süreci büyük bir demokratik kurtuluş mücadelesiyle tamamlamak amacındalar. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın geliştirdiği stratejik yaklaşım bu sürecin motor gücü olduğunu geçen bu kısa dönemde bile kanıtladı. “Yüzyıllık yalnızlığa mahkum edilen soyların yeryüzünde ikinci bir deney fırsatları olamaz”

sözünü mücadeleleri ile boşa çıkaran Kürtler, yeni binyılı kazanma imkan ve ruhuna her zamankinden daha çok sahiptir.”

tergedir. Böylesi bir değişim sürecinde Kürtlerin eski konum ve yaklaşımlarında hiç değişmeden kalmalarını istemek, en hafifinden bir deyimle hayatla dalga geçmektir. Bu, bugün çok daha net ortaya çıkmıştır.

Bu konuda partimizin her tür olumsuz koşula rağmen son dönem içine girdiği stratejik değişimin önem ve anlamı şimdi çok daha iyi anlaşılacak durumundadır. Nitekim bu değişimin yarattığı hava yalnızca bölgesel gelişmelerden değil, son bir ay içinde Türkiye'de yaşanan olaylardan da gözlenebilmektedir. Abdullah Öcalan yoldaşın geliştirdiği stratejik açılım, değişimin temel motoru olarak son iki-üç ayda bir çok önemli gelişmenin yaşanmasına zemin olmuştur. Türkiye'nin AB'ye aday üyeliğinin kabul edilmesi başta olmak üzere uluslararası alandaki gelişmelerin yanı sıra iç kamuoyunda da değişim yönünde önemli bir tartışma düzeyi ortaya çıkmıştır. İmralı mahkemesi ardından Türkiye yoğun bir değişim tartışmasına girmişti, birbirinin ardı sıra düzen, anayasa tartışmaları gelişmişti. Helsinki Zirvesi sonrası ise, bu değişim istemi daha açık dile getirilir oldu. Son olarak ANAP liderinin AB ve Kürt sorununa yönelik açıklamaları, Dışişleri Bakanının Kürtçe TV için söyledikleri gündeme oturdu.

Bu noktada ortaya bir tartışma düzeyi çıktığını tespit etmek gerekiyor. Fakat gelişmelerin diğer yönünü de unutmamalıyız. Değişim tartışmalarına karşı MHP ve DYP gibi süreci provoke etmeye çalışan en gerici odaklar ile Kürtler, öncüsünü sürecin dışında bırakmak isteyen her tür sistem gücü ve Helsinki'nin Kürtler açısından ikinci bir Lozan olması tehlikesini gözardı edemeyiz. Yolu, Başkanımız ve halkımız açmıştır. Buna karşı her imha çabası, devre dışı bırakma arayışı doğal olarak halklarımız ve tarih açısından çok önemli bir fırsat olan bu yolun kapanması tehlikesini gündeme getirecektir. Aynı şekilde Lozan'da yapıldığı şekilde, oynanacak oyunların da sonuçları bu kez çok daha vahim olacaktır.

Türkiye ve uluslararası kamuoyu, tarihi olarak Batı ile Doğu'nun buluşacağı yeni bir bin yıla Kürtler ile Türklerin özgür birliktelik içinde ortak girmesinin yolunu açmalıdır. Bu noktada, özellikle Kürtler, geçen uzun mücadele sürecinden büyük dersler çıkarmış, birikim yaratmışlardır. Buna dayanarak üzerlerine düşen rolleri oynama şansına sahiptirler.

Unutmayalım ki, yalnızca son 20 yılda yaşananlar bile Kürtler açısından “Yüzyıllık yalnızlığa mahkum edilen soyların yeryüzünde ikinci bir deney fırsatları olamaz” saptamasının boşa çıkarılması anlamına gelmiştir. Üstelik de Kürdistan devrimi “yalnız yüz yıl değil, binlerce yıl; sadece yalnızlığa değil, her tür baskı, imha ve inkara, zindana, darağacına mahkum edilen halkların da ikinci bir deney fırsatları olmalıdır” diyerek işe koyuldu.

Ve bunu kanıtladı. Üstelik de bunu mücadelesini yalnızca bir halkın ulusal çerçevesiyle sınırlayarak değil, insanlığın en temel özgürlük arayışı ile birleştirerek gerçekleştirdi. Bu nedenle insanlık tarihinin iki temel parçasının Doğu ve Batı'nın buluşacağı yeni bir binyıla girerken Kürtler için her zamankinden daha fazla güvenle diyebiliriz ki;

ÖZGÜRLÜK KAZANACAKTIR!

TERSYÜZ EDİLEN TARİH yeniden ayakları üzerine oturtulacaktır

PKK Başkanlık Konseyi

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday üyeliği resmen kabul edildi. Bilindiği gibi Türkiye uzun bir süredir Avrupa Birliği'ne girmek istiyordu. Şimdiye kadar müslüman bir ülkenin Avrupa Birliği'ne girmesine izin verilmedi. Ancak Türkiye'nin aday üyeliğinin kabul edilmesiyle, tarihte ilk defa müslüman bir ülke Birlik adaylığına alınmış oldu. Türkiye'nin aday üyeliğini hem Türkiye'de hem de Avrupa'da istemeyen birçok çevre vardı. Türkiye'de, dogmatik kemalizm, marjinal sol ve islami çevrelerin bir kesimi üyeliğe karşı çıkıyor. Avrupa'da ise ırkçı, faşist kesimler Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişini istemiyordu. Bu itirazların farklı gerekçeleri var. Bu kesimler farklı bakış açılarıyla Türkiye'nin Birliğe girişini istememektedir. Fakat özü itibarıyla bunları, demokratik çözümü, demokratik birlik çerçevesinde uluslararası işbirliği istemeyen kesimlerin düşüncesi olarak formüle etmek, böyle yorumlamak daha gerçekçidir.

İtiraz eden kesimlerin öne sürdükleri gerekçelere bakıldığında hiçbir tarihi, toplumsal koşula dayanmadığını rahatlıkla görmek mümkün. Türkiye'deki marjinal sol, dogmatik, bağnaz kemalistlerin itirazı **“Türkiye Avrupa Birliği'ne girerse bağımsızlığını kaybeder”** gerekçesine dayanmakta. Oysa Türkiye yıllarca sadece cumhuriyet tarihi boyunca değil, Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş sürecinden itibaren Avrupa'nın yarı-sömürgesi olmuştur. 1950'lerden sonra ise yeni-sömürge bir devlet olarak Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki jandarmalığını yaptı. Türkiye'nin hiçbir bağımsız tavrı olmadığı gibi sürekli başkalarına hizmet etmiştir. Belirtilindiği gibi, **“bağımsız bir stratejinin”** Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişi ile ortadan kalkması gibi bir durum söz konusu değildir.

İslami çevrelerin öne sürdüğü bir tez var; Türkiye müslüman bir ülke, Avrupa hristiyan devletlerden oluşmakta. Avrupa Birliği'ne dahil olursa, Türkiye'nin hristiyan değer yargılarını alacağı ve Türk toplumunun bu şekilde dejenere olacağını ileri sürmektedirler. Zaten Türkiye yıllardır Amerika ve Avrupa ile içiçe. Türkiye'nin şu andaki siyasal, sosyal, kültürel yapılanması zaten bir taklittir. Türkiye'deki ekonomik, sosyal yaşam Avrupa ve Amerika, yani emperyalizm tarafından biçimlendirilmektedir.

Kozmopolitizm Türkiye'nin egemen yaşam, ilişki tarzıdır. Türkiye'de zaten islama uygun bir model mevcut değildir ve değer yargıları islami inanışa göre şekillenmemiştir. Müslümanlığın değer yargıları, onun yaşam biçimi Türkiye'de egemen değildir ve Avrupa Birliği'ne girdiğinde bu açıdan herhangi bir kaygı duymaya gerek yoktur. Bütün bu değerlendirmeler sorunun tersyüz edilmesi ve demokrasi-nin istenmemesinden kaynaklanan düşüncelerdir. Hiçbir yaşamsal gerekçesi yoktur.

Öte yandan Avrupa'daki ırkçı, faşist kesimlere bakıldığında ise, öne sürdükleri gerekçeleri doğru bulmak mümkün değildir. Onlar da **“Türkiye'nin müslüman olup, sahip olduğu kriterlerin farklı olduğunu, eğer birliğe dahil olursa hristiyanlığın değer yargılarıyla oynayacağını ve Avrupa'daki uygar standartların bozulacağını”** iddia ediyorlar. Bir yerde, Türkiye'nin müslüman bir ülke olarak Avrupa Birliği'ne dahil olmasını, islamiyetin hristiyanlığa tecavüzü gibi algılıyorlar. Bunun da hiçbir tarihi gerekçesi olmadığı ortada.

Bu açıdan Türk-Avrupa ilişkilerini ve Türkiye şahsında aslında Ortadoğu-Avru-

pa ilişkilerini muğlaklıktan kurtarmamız gerekiyor. Çünkü çağ değişti. Devletler ve topluluklar arası ilişkiler artık eski kavramlarla izah edilemez. Geçmişte reel sosyalizmin bakış açısıyla yapılan ilişki tarzını günümüz koşullarında dikkate alamayız. Çünkü bunlar artık 21. yüzyılın çelişki sistemini izah etmekten sonderece uzak. Kaldı ki, geçmişte de bu yorum tarzı sağlıklı değildi. Devletleri, ülkeleri doğrudan cepheleşmeye itiyordu. Cepheleşme sonucu varolan sosyalizmin yıkıldığını ve bundan emperyalizmin kazanç sağladığını hepimiz biliyoruz. İdeolojide dogmatik yaklaşım, felsefede de kaba materyalist bakış açısı sosyalizme kazanç getirmedi. Aksine emperyalist sistemi güçlendirdi ve ayakta tuttu. Bu açıdan da kaba materyalist bakış açısı ve dogmatik yaklaşımlardan kendimizi mutlaka arındırmamız gerekiyor.

İlk defa Türkiye'nin aday üyeliği kabul edildiği bir süreçte, mutlaka bunun tarihsel gelişim içerisindeki seyrine de bakmamız gerekiyor.

21. yüzyıl ilişki sistemini, demokratik açılım yaklaşımının tarihi temellerini ortaya çıkartmak için bu zorunludur. Buna göre ortaya çıkan tablo nedir? Her şeyden önce Avrupa'daki ırkçı-faşist kesimin **“Avrupa hristiyan kulübüdür, kesinlikle müslüman bir ülkenin alınması doğru değildir”** gibi bir iddiası var. Böyle bir yaklaşım demokrasinin daraltılıp bir dine, bir tarikata bağlanmasındır. Nitekim demokrasinin özü bunu reddeder. Demokrasi böyle bir kıstasa tabii tutulursa, bunun demokrasinin ölümü olduğunu gör-

zulüm vardı. Dünyanın en acı çeken insanları hristiyanlığı yaymak isteyen azizler ve taraftarlarıdır. Resmen din olarak kabul edilinceye kadar hristiyanlık, en büyük vahşeti bizzat o dönem Avrupa devletleri tarafından gördü. Hristiyanlık Avrupa kökenli olmadığı gibi yayılmasında da, en büyük engelle Avrupa'da karşılaştı. Daha sonraki yıllarda Roma İmparatorluğu çöktüğünde ve hristiyanlık insanlığın kurtuluş umudu haline geldiğinde egemen sınıflar, imparatorlar, krallar, diktatörler kendi varlıklarını devam ettirmek için hristiyanlığı benimsemek zorunda kaldılar. Aslında hristiyanlığın insancıl özünü soyutladılar. Özünden boşaltarak kendi çıkarlarına uyarlanmış bir hristiyanlığı kabul ettiler. Hristiyanlığın özünün dejenere edilmesi Avrupa'lı devletler tarafından yapıldı. Bu kadar hristiyanlığa sahiplik etmelerinin, bağnazca korumalarının tarihi hiçbir gerekçesi yoktur. Tarih böyle yazmıyor. İncelendiğinde farklı bir tabloyla karşılaşılıyor.

Ortadoğu kaynaklı hristiyanlığın Avrupa'ya taşırılmasından sonra Avrupa'nın hristiyanlığı resmi din olarak kabul etmesiyle karşılaşılıyor. Avrupa hristiyanlığı kalkan yaptıktan sonra işgal temelinde Ortadoğu'ya yöneldi. Çarınıha gerdiği İsa'nın merkezini, yani Kudüs'ü müslümanların tahakkümünden kurtarmak adı altında Ortadoğu'yu işgal etmeye kalkıştılar. Bu noktada da tarihin tersyüz edilmesi vardır. Hristiyanlığı Avrupa'ya sokmak için birçok katliam yaptılar. Daha sonra da hristiyanlığı ve onun merkezini kurtarma adına, müslüman coğrafyaya

“21. yüzyıldaki ilişkiler 20. yüzyıldaki ilişkilere benzeyecek, sadece biçimde değişiklik olacak, özde aynıdır demek bir yanılgıdır. Her şeyden önce 21 yüzyılda ilişkilene tarzı demokratik içerikli olacak, yani klasik anlamda sömürgecilik 21. yüzyılda kesinlikle olmayacak. Klasik sömürgecilik artık tarihe karışmıştır. Klasik sömürgecilik biçimleri tarihin çöp sepetine atılmıştır.”

mek mümkün. Bunu böyle kabul edemeyiz, öne sürülen tarihsel gerekçe ise çok yanıltır. Unutulmamalı ki, **dinler tarihi Avrupa kaynaklı değildir.** Totem dinleri, budizm gibi dinler dışında tutulursa, temel bütün dinler Ortadoğu orijinlidir. Daha da irdelediğimizde Yahudi ve Arap kökenlidir. Musevizm ve Hristiyanlıkta Yahudi kökenlidir. Müslümanlık yine Ortadoğu kökenli ve Arap ekslenlidir. Temel dinlerden hiçbiriri Avrupa'da doğmuş değil, Avrupa bir din yaratmış değildir. İşte, **“Avrupa hristiyan bir kulüptür. Eğer Türkiye AB'ye dahil olursa müslümanlık, yani herhangi bir din dışarıdan taşırılmış olur”** gibi bir gerekçe öne sürmek, tarihle ters düşmek olur.

Hristiyanlık ortaya çıktığında ilk etapta İsrail'de fazla yayılmadı. Roma İmparatorluğu ve Yahudi bağnazlığının varlığı temelinde, zaten dinin kurucusu İsa daha ilk yıllarında çarınıha gerilerek öldürüldü. Roma İmparatorluğu orijin olarak bir Avrupa ülkesi. İtalyanlar ise şu anda Avrupa Birliği'ne üye bir ülke. Hristiyanlığın kurucusu İsa'yı ise onların ataları çarınıha gerdiler. Daha sonraki tarihlerde de İsa'nın havarileri olan azizler ve papazlar hristiyanlığı geliştirmek istediklerinde, en başta Roma İmparatorluğu'nun karşı engelleriyle engellerine karşılaştılar.

Hristiyanlığın ilk çıkışında büyük bir

işgal edildi. **Tarık Bin Ziyad** komutanıdır. İspanya'yı işgal ettiğinde, İspanya'ya işgale giden güçlerin tekrar Afrikaya dönmemesi için bindikleri gemilerin tümünü yakmıştı. **“Gemileri yaklık geriye dönüş yok”** deyimi o dönemden kalmadır. Müslümanlar da tıpkı Haçlı Seferleri gibi Avrupa topraklarına işgal ederek girmişlerdir. Bir işbirliği ya da eşit koşullarda devletler arasında statü oluşturma gibi bir durum yok. Tam tersine önce toprağı işgal etme, sömürgeleştirme ve ardından kendi değer yargılarını zorla benimsettirme durumuyla karşılaşyoruz. Aslında İspanya üzerinden Avrupa biraz da müslümanlaştırılmak istendi. Bu noktada ekonomik çıkarlar da var. Fakat ekonomik çıkarlar kadar müslümanlığın değer yargılarının, yaşam biçiminin de Avrupa'ya dayatılması sözkonusudur. Kısacası Müslümanların Avrupa'ya girişi zor, işgal ve dayatma temelindedir.

Daha sonraki tarihte ise daha işgalci bir girişimle karşılaşılıyorlar. Bu da Osmanlılar tarafından yapıldı. Türkler 1453'te İstanbul'u işgal ettikten sonra, yani takriben 1500'lü yıllardan sonra Avrupa'ya girdi. Yunanistan işgal edildi, bütün Balkanlar ele geçirildi. Türklerin akını **Viyana Kapıları**'nda durduruldu. Bu günkü Bosna-Hersek, Sırbistan, Makedonya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Arnavutluk ve Yunanistan Osmanlı işgali altındaydı. Osmanlılar Balkan halklarını katliamcı bir yaklaşıma tabii tutarak Avrupa'ya girdi. İnsanları kazığa çakma olayı ilk defa burada Osmanlılar tarafından gerçekleşti. Osmanlılar Avrupa'ya bu tarzda

girerken **“İslamın Kılıcı”** olarak girdiler. İslamiyet Osmanlıların elindeki kalkandı, kılıçtı. Balkanlardaki hristiyan halkları kılıçtan geçirerek girişi sağlamak istediler. Avrupalılar bu yayılmaya karşı direndikleri ve birleştikleri için Osmanlılar Viyana'dan öteye adım atamadılar. Eğer daha fazla ilerleme sağlanmış olsaydı demek ki katliam temelinde, kazığa oturma temelindeki bu girişim, Avrupa'da çok daha kalıcı bir tahribat yaratabilirdi.

Kaldı ki, bugün bile halen Balkanlar'da, eski Yugoslavya'da bu kadar sancılı sorunların yaşanmasının temel nedeni de budur. Dar bir alana yayıldı, fakat korkunç tahribat yarattı. Halklar, ülkeler devletler arasında hep güvensizlik tohumlarını ektiler. Avrupa'ya gittiklerinde öyle sanıldığı gibi hoşgörü göstermediler. Ülkelerin, halkların dinine saygı göstermediler. Biraz saygı gösterilmişse kendi çıkarlarını gözetmek, henüz tam kurumlaşamadıkları dönemlerde ve zayıf oldukları için biraz hoşgörü gösterdiler. Ama Avrupa'ya girişin katliam temelinde olduğu şimdi tarih tarafından açık ve net söyleniyor. Eğer bugün Avrupa'da güvensizlik varsa, **“Türkiyeyi almayalım, müslümanları içimize almayalım zarar verir”** deniliyorsa, bu tarihsel güvensizliğe dayanarak söylüyorlar, tarihsel gerekçesi budur.

Daha sonraki durum Osmanlı İmparatorluğu'nun Ortadoğu'daki hakimiyetinin yedi yüz yıl pekişmesidir. Öncesinde de giriş-çıkışları var, ama bunlar çok önemli değil. Ortadoğu coğrafyasında, kısmen Afrika'da, öte taraftan Kafkaslar'da yedi yüzyıllık Osmanlı saltanatı 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarına kadar devam etti. Çöküş sürecine girdikten sonra Ortadoğu üzerinde Osmanlıların hakimiyet sürmesine rağmen, aslında Avrupalıların ekonomik hakimiyeti daha ön plandadır. Yani siyasal hakimiyet olarak Osmanlı İmparatorluğu görünüyor, ama 19. yüzyıldan itibaren ekonomik olarak hakimiyet Fransızlar'ın, İngilizler'in yani Avrupa'nın eline geçmiştir. Bir nevi Ortadoğu'nun kapitalist temellerde sömürgeleştirilmesi 19. yüzyılda ve Osmanlıların hakimiyeti altında gelişmiştir. Osmanlılar da zaten bu dönemde yavaş yavaş ilkin İngilizlerin ardından Almanların yarı-sömürgesi durumuna düştü. Zaten Osmanlıların imparatorluk iken bile bağımsız değil, yarı-sömürge statüsündeydi. Nitekim 20. yüzyıla gelindiğinde **Birinci Dünya Savaşı** sonunda Osmanlı İmparatorluğu parçalandı.

Sadece hristiyanlık, müslümanlık ya da dinler adına yapılan savaşlarda değil, ekonomik sömürgeciliğin, ekonomik ilişkilerin, siyasal ilişkilerin ön plana geçtiği tarihlerde de aslında ilişkiler eşit koşullardan çok bağımlılık ve sömürgecilik statüsündeydi. Avrupalılar kapitalizmi biraz da emperyalist tarzda dünyaya, Ortadoğu'ya taşıdıklarında Osmanlılar ilkin İngilizlerin ardından da Almanların yarı-sömürgesi durumuna düştü.

Osmanlılar parçalanıp, tarih sahnesinden çekildikten sonra Ortadoğu Fransız ve İngilizlerin eline geçti. Arap coğrafyası Fransa ve İngiltere tarafından parsellenildi. Irak İngilizlerin, Lübnan ve Suriye Fransızların eline geçti. İsrail daha sonraları İngilizlerin eline geçti. **Aslında İsrail ve Ürdün İngilizler tarafından yaratıldı.** Bunların hepsi suni devletlerdir. Bizzat İngiliz ve Fransız işbirliği sonucu şekillenip ortaya çıkarılan kukla, manda devletlerdir. Nitekim bugün Ortadoğu halklarının halen Avrupa'ya güvensizlik beslemelerinin temelinde de bu yaklaşımın yattığını belirtmek durumundayız.

Avrupalılar Ortadoğu'yu şekillendirdiklerinde Arap halkının hiçbir çıkarını gözetmemiştir. Sonderece uşak, kendilerine bağlı, dar, elit bir şex tabakası; aşiret reisi gibi kesimleri yan yana getirerek, birleştirerek ve çıkarları doğrultusunda örgütleyerek, Ortadoğu ve Arap halklarının başına bela ettiler. Bu dönemdeki sorunların kaynağında da bu şekillenme yatmaktadır. Sadece geçmişte değil, Avrupa yakın dönemde bile Ortadoğu'ya el atarken sadece ve sadece kendi ekonomik ve siyasal çıkarlarını esas almaktadır. Ortadoğu'nun sahip olduğu ekonomik potansiyele göre bir statü oluşturuyor. Ortadoğu coğrafyasının stratejik konumundan güç alarak dünya çapında kurmak istedikleri egemenliğin hizmetine sokmuşlardır. Avrupa'nın müslüman halkların yaşadığı topraklarla ilişkilerinde sömürgeci bir mantık sözkonusudur. Böl, parçala, yönet mantığı sömürgeci bir mantıktır. İster klasik sömürgecilik, ister yarı-sömürgecilik, ister yeni-sömürgecilik olarak değerlendirilm hepsi emperyalist sömürgeci mantığıdır.

Aslında şimdiye kadar Ortadoğu'nun Avrupa'dan aldığı sadece bağımlılık, köleleşme, sömürgeleşme ve ekonomik sömürüdür. Bu temelde yaşamın bozulması, ahlaksızlığın gelişmesidir. Toplum-

Ulusların -tek yanlı olarak- emperyalist devletlerin çıkarları temelinde kullanılmaları sözkonusudur. **Yeni sömürgelerde demokrasi olamaz, diktatörlükler vardır.** Bu açıdan bakıldığında 20. yüzyılın son dönemindeki Ortadoğu statüsü önemlidir. Türkiye tekelci, oligarşik bir devlettir, demokrasiye sahip değildir. Ortadoğu'da en ileri devlet olarak vasıflan-dırılan ülke Türkiye'dir. İşte en ileri ülke bile oligarşik diktatördür. Yine İsrail var; laik bir devlet olarak kabul ediliyor. İsrail kendi içinde demokrasiye benzer bazı açılımlar sağlamasına rağmen Filistin'i işgal eden, Filistin'e katliamı dayatan bir ülke. Ortadoğu'nun diğer ülkeleri, Arap ülkelerinin çoğunluğu monarşisttir.

Monarşizm; kapitalizme özgü bir devlet biçimi değil, **feodal devlet tarzıdır.** Hâlâ Ortadoğu'da feodal devlet sistemlerine benzer, biraz dönüşüme uğramış yani yarı-feodal, yarı-burjuva devlet biçimleri Ortadoğu'daki Arap ülkelerine hakimdir. Farklı bir biçimi olmasına rağmen İran da monarşisttir. İran'ı demokratik bir devlet olarak değerlendirmek mümkün değildir.

Geçmişte, Sovyetler ile ilişkide olan bazı Ortadoğu devletleri vardı, kısmen bağımsız gelişme seyrediyorlardı, o devletler de totaliter devlet biçimleridir. Örneğin Irak, Suriye, Cezayir, Libya devletlerin demokrasiyle alakaları yok. 1950'lerden sonraki Ortadoğu tablosu böyledir.

21. yüzyılda bu tarz devletler tamamen çürürler. 21. yüzyılda bu devlet biçimleri kesinlikle olamaz. Yani ne sömürge devlet, ne yeni-sömürge devlet, ne de monarşist devlet, hiçbirisi olmayacaktır. Bunun yerini giderek **demokratik devlet biçimleri** veya burjuva demokrasisi olarak da adlandırılabilen devlet biçimleri olacaktır. Demokraside ilerleme sağlanacağı için yeni tip bir demokratik devlet biçimiyle karşı karşıya geliyoruz. **"Demokratik Cumhuriyet"** diyoruz. Burjuvazinin tamamen hakim olmadığı, halkların, sınıfların kendi çıkarlarını çok örgütlü bir tarzda geliştirdiği, muazzam mevzilere sahip olduğu, yeni bir dengenin olduğu devlet biçimlerinden bahsetmek mümkündür. 21. yüzyıl buna adaydır.

21. yüzyılda gelişecek devlet biçimi demokrasidir. Demokraside tek yanlı herhangi bir sınıfın sonuna kadar diktatörlüğü olmayacaktır. Sadece egemen sınıfların çıkarlarının esas alındığı, topluma ve devlete egemen kılındığı bir rejim olmayacak. 21. yüzyılda sınıflar kendini özgürce ifade edebilecek, örgütleyebilecek, bu uğurda mücadele ederek, kesinlikle belli bir denge sağlayacaklardır. Yani burjuva demokrasisinden giderek bir **halk demokrasisine**, bir **halk iktidarına** doğru evrileceklerdir. 21. yüzyılın devlet biçimi bu şekilde evrime tabi tutuluyor. Bir çırpıda olmaz ama gidişat böyle. Bu açıdan iç ilişkilerde bile devlet, eski devlet olmayacaktır. Burjuvazi ortadan kalmaz ama 20. yüzyıldaki en ileri demokrasinin egemen olduğu Avrupa ülkelerindekine bile benzemeyen bir statü gelişecektir. Avrupa'da bile ağırlıklı olarak burjuvazinin, tekellerin çıkarları sözkonusu. 21. yüzyılın demokrasisinde şüphesiz tüm geri devletler bu aşamadan geçecekler. Ama giderek gelişen hakim sınıfların, burjuvazinin egemenliği olmayacaktır.

Burjuvazi 21. yüzyılda adım adım her alanda hakimiyetini kaybedecektir. Kendisini örgütleyecek, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel her açıdan geliştirip, güçlendirecek, bir mevziye kavuşturacak olan diğer sınıflar, işçiler, emekçiler, küçük burjuvalar, köylülerdir. Yani biraz da alt sınıf olarak adlandırabileceğimiz sınıf ve tabakaların gelişip serpilerek, boy atması, devlete ortak olması, devlette ağırlığını koyması gelişecektir. 21. yüzyılın devlet ilişkilerinde bunu görmek mümkün. İlişkilerde eşitliğin, dengenin sağlanması için ekonomik ilişkilerde de bir gelişmenin olması gerekiyor. Bu sınıflar esas bundan sonra ekonomik olarak belli bir gelişmeye tabii tutulacaktır. Sınıfların ekonomik olarak özgürleşmemesinin, gelişmemesinin nedeni monarşiden, feoda-

lizmden, komprador burjuva, tekelci, oligarşik burjuva diktatörlüğünün hakimiyetinden ve onun ekonomi üzerindeki tekellerinden kaynaklanıyor. 21. yüzyılda sınıfların kendisini örgütleyerek gelişme sağlamaları, eski ilişki tarzını giderek ortadan kaldırmaları ve sınıflar arasında belli bir dengenin kurulması gerekiyor. Yani sınıflar arası ilişkilerde belki burjuvazi ilk başta ağırlık teşkil eder ama bir dengenin kurulması gerekiyor. Yani sınıflar arası ilişkilerde belki burjuvazi ilk başta ağırlık teşkil eder, ama bir dengenin oturması ve bu temelde demokrasinin yerleşmesi, egemen olması kesinlikle gündeme girecektir. Tarih böyle yazılacaktır. Sınıflar da bu temelde büyük bir mücadele içerisine girecektir. Çünkü **demokraside sınıflar bağımsızlaşır, kendi iradelerine kavuşur ve özgürleşir.** Özgürleştiği oranda da toplumdaki ağırlığı artar. 21. yüzyılın devlet içindeki gelişimi, sınıflar arasındaki ilişkisi, dengesi ana hatlarıyla böyle özetlenebilir.

Tabii sadece sınıflar arası değil, halklar ve uluslararası ilişkilerin de biraz buna göre şekillenmesi sözkonusu olacaktır.

Şimdiye kadar Türkiye tek yönlü bir şekilde Avrupa'ya bağlıydı. Avrupa ve Amerika tarafından yönlendiriliyordu. Türkiye'nin bu ilişkilerde iradesi sözkonusu değil, ama 21. yüzyılda bu ilişki tarzı değişir. 21. yüzyıldaki bu ilişkiler, eğer Türkiye Avrupa Birliği'ne asli olarak girerse, gelişecek olan ilişki ne olabilir? Tekrar bağımlılık ilişkileri olacaktır. Demokraside elbette uzlaşma ve karşılıklı çıkarlar sözkonusu olacaktır ve ilk etapta yine çıkar sağlayan Avrupa olacaktır. Avrupa bu anlamda çıkarını esas almasaydı Türkiye'yi hiçbir zaman Avrupa Birliği'ne sokmazdı. Fakat sınıflar arasındaki mücadele 21. yüzyılda nasıl bir denge sağlayacaksa, uluslararası alanda da buna bağlı bir denge sağlanacaktır. Bu anlamda **Avrupa Birliği** ve daha sonra kurulacak olan **Demokratik Ortadoğu Birliği** sonuç olarak bir denge oluşturacaktır. Demokrasinin inşası esas itibarıyla bu temelde olacaktır.

Türkiye şimdi Avrupa ayarında değil, ama son derece dinamik bir ekonomik güce sahip. Türkiye kültürel olarak Avrupa'nın çok gerisinde, ama varolan dinamizm Türkiye kültüründe -Kürtler de dahil olmak üzere- belli bir açılım sağlar. Ve asıl bundan sonra Türkiye'de ulusal içerikli bir kültür gelişir. Bu gelişme sonuçta bir dengeyi yaratır. Artık kültürleri birbirine kabul ettirme, bir ulusun bir ulus üzerindeki hakimiyetini kabul ettirme ortadan kalkacaktır.

Türkiye Avrupa Birliği'ne girdikten sonra ilk etaptaki ekonomik dengesizlik zamanla giderilecek, Türkiye Avrupa'ya entegre olacaktır. Türkiye'nin geri kal-

ması Avrupa'yı geri bırakır. İşbirliği, ekonomik açıdan da Türkiye'yi Avrupa'ya entegre edecek ve belli bir denge sağlanacaktır. Bu belki yılları alır. Dolayısıyla ilk etapta çıkarlarda Avrupa ağırlık teşkil eder, Avrupa'nın çıkarları ön planda olur ama sonuçta Türkiye Avrupa'nın asli üyesi olarak, Avrupa ile bir denge durumuna ulaşmak zorunda. Avrupa Birliği'nin yeni dönemdeki demokrasi mantığının gereği olarak sonuçta bir dengenin sağlanması gereklidir. Bunda karşılıklı çıkarlar, sermaye akışı, dengeleme var. Bir de Türkiye'nin bu anlamda Avrupa'ya çok muhtaç olma durumu sözkonusu değildir. Avrupa'da bir istikrar sağlanmış ve durgunluk var. Türkiye ekonomik açıdan son derece faal. Büyük bir dinamizme sahip. Savaş durursa, Türklerle Kürtler arasında bir eşitlik sağlanıp, demokrasi Türkiye'ye yerleşirse, bu dinamik faal yapı, çok kısa sürede Avrupa düzeyini yakalar.

Eşitsizliğin temelinde ekonomik dengesizlik yatar. Türkiye ile Avrupa arasındaki ekonomik dengesizlik giderilirse, siyasal alandada işbirliği olur. Bağımlılık ilişkileri önemli oranda ortadan kalkar,

kıdır. Demek ki Avrupa Birliği'ne girmek Türk halkının çıkarıdır. Yani ağzının açılmasından, irade kazanmasından daha olumlu bir iş olamaz. Aslında en büyük haksızlık Türk halkını bundan yoksun bırakmaktır. Doğmatik kemalistlerin, marjinal solun ve islamcı kesimin **"Avrupa'ya girersek bağımlılaşırız"** demesi, Türkiye için tam bir komplodur. Türkiye halkı için kesinlikle bir tuzaktır.

Türkiye'de işler o kadar tersyüz edilmiş ki, kurtuluş tuzak olarak görülüyor. Bunu göstermemiz gerekiyor. Göstermek için de tabii ki tarihsel ilişkileri detaylı açmakta son derece fayda var. Biz geçmişte hep tarihle kendimizi izah ediyorduk. Şimdi aslında bu ilişki modelini Türkiye'ye uygulamak gerekiyor. Türkiye'nin tarihi nedir? İlişkilerden ne anlıyor? Bundan sonraki ilişkiler bağımlılık, uzlaşma ve demokrasi temelinde olursa, Türkiye açısından neyi ifade eder? Bu konuda esas izah Türklerle lazım. Bu kadar körleştirilmiş Türk toplum gerçeğine, bunu ısrarla dayatmamız gerekiyor.

Türkiye-Avrupa ilişkileri bundan sonra böyle şekillenecektir. Geçmişle kıyasla-

rupa açısından bir kabustu. Peki ne oldu da **"Türkiye'yi kesinlikle alamayız"** diyen bir Avrupa bu sefer Türkiye'yi hemen aday üyeliğe kabul etti.

Bunun Türklerle izah edilebilecek bir tarafı yoktur. Tek başına Türkiye'deki gelişmeler buna yol açmış olsaydı, Avrupa Türklerle karşı bu kadar katı tavır almazdı. Kesinlikle Türkiye'deki iç dinamikler, Türkiye'nin kendi dönüşümü, Türkiye'nin Avrupa'ya aday ülke olmasına yol açmazdı. Eğer tek başına Türkler çaba gösterip Avrupa'ya girmek isteseydi, daha on yıllarca kesinlikle giremezdi, almazlardı. Çünkü Türkiye'nin sahip olduğu gelişme düzeyi Avrupa kriterlerine uymuyor. **Kopenhag Kriterleri'**ne baktığımızda daha açık görülebcektir ki, Türkiye her açıdan Avrupa'nın normlarına terstir. Avrupa'nın sahip olduğu kriterlerin hiçbirisi Türkiye'de yok. O zaman Türkiye'nin Avrupa'ya girişini Türkiye sağlamadı. Bunu böyle görmek gerekir. Televizyondaki yorumcular bile **"Helsinki de yapılan toplantıda Kürtler hiç gündem yapılmadı"** diyorlar. Oysa Helsinki de Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak tespit edilmesinde Kürtler ve PKK Önderliğinin durumu birincil gündem maddesidir. Açık yapılmadı ama birinci gündem maddesiydi.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesine neden olan Kürtler, onun öncüsü olan PKK ve PKK Önderliği'dir. Eğer savaş durdurulmamış, güçlerimiz geri çekilmemiş, Parti Önderliği mahkemede **Demokratik Cumhuriyet Projesi** ekseninde savunma yapmamış, bu temelde partimiz bir stratejik değişikliğe gitmemiş olsaydı, Türkiye kesinlikle Avrupa Birliği'ne giremezdi. Avrupa Türkiye'yi kabul etmezdi. AGİT toplantısı da İstanbul'da kesinlikle olmazdı.

PKK sanıldığından çok daha fazla Türkiye'nin kaderini belirliyor. Türkiye'deki siyasal gelişmelere damgasını vuruyor. Türkiye'nin bütün ilişkileri Önderliğe kenetlenmiş durumda. Bunu görmemiz gerekiyor. Bunu görmezsek Türkiye'deki devrimci dinamizme sahip çıkamayız. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişini de izah edemeyiz. Türkiye ve Ortadoğu'da sahip olduğumuz mevzilenmeyi asla yakalayamayız. Oysa o mevzileri, bu gelişimi, o dönüşümü PKK ve onun Önderliği yarattı. Sahiplik etmemiz gerekiyor. Kendi yarattığımız gelişmeye, kendimiz sahip çıkmazsak bu büyük bir gaflet olur. Halen Kürt çevrelerinde, hatta PKK içerisinde bile bunu anlamayan birçok kesim ve kişi var. Bu büyük bir yanılgıdır. Türkiye'deki dönüşümün öncüsü PKK ve Önderliktir.

Tarihte ilk defa Ortadoğu-Avrupa ilişkileri, hristiyanlık açısından ele alırsak 2000 yıllık tarih, hristiyanlık-müslümanlık ilişkilerini, çatışmalarını ele alırsak 1400 yıllık tarihte sömürgecilğe, emperyalist ilişkilerle dayanmayan bir işbirliği, bir birliğe tabi olma ve ittifak yapma durumuyla karşılaşırız. Demek ki, genel olarak 2000 yıllık, özel olarak 1400 yıllık tarihte ilk defa değişen, rayına oturan, karşılıklı ulusları yücelten, sınıfları dengeye kavuşturan, demokratik içerikli bir ittifak geliyor. Bunu tarihte ilk defa PKK yaratmıştır. Ulus olarak sayarsak Kürtler bu ilişkileri açmıştır. İsmi isterse Türklerin Avrupa Birliği'ne girişi olsun. Özünde bu girişi sağlayan, Ortadoğu-Avrupa birliğliğini sağlayan ve demokratik tarzda ittifak oluşturmalarına yol açan PKK'dir. Bunun şerefi başkasına değil, Önderliğe aittir. Tarih 2000 yıllık çelişkili, çatışmalı, bağımlı, sömürgeci ilişki tarzına son verdi. Yeni bir tarih başlatıldı. Bu tarihin başlangıcı kesinlikle PKK'nin aldığı kararlar, Önderliğin yaptığı savunma, PKK'nin stratejik değişikliği ile bağlantılıdır. Bu ilişki, bu adaylığın kabul edilmesi kesinlikle başkasına mal edilemez, somuttur. Bunu kanıtlayabiliriz. Savaşın durması, PKK'nin strateji değiştirmesi somut olarak Türkiye'nin aday üyeliğine yol açmıştır. Tabii bunun temeli de var.

PKK onbeş yıldır silahlı mücadele veriyor. On beş yıllık silahlı mücadele süre-

namaz. Geçmiş başka bir çağ, emperyalist çağdı. 21. yüzyıla ise demokrasi egemen olacaktır. 21. yüzyılda uluslararası ilişkiler demokratik tarzda gelişecektir. Sınıflar arasında bu anlamda demokratik tarzda çözüm gelişeceği için şiddet ikinci plana düşecek, uzlaşma ve denge ön plana çıkacaktır. 21. yüzyılın ana özellikleri böyle özetlenebilir. Bunu daha da ilerletmemiz gerekiyor.

Türkiye'deki dönüşümün öncüsü PKK ve PKK önderliğidir

21. yüzyıla, demokrasi çağına girişte PKK öncüdür. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girerken onura, iradeye kavuşmasının garantisi olarak da PKK'yi görmek gerekiyor. PKK'nin garantisi zaten bütün tehlikeleri önler. Kürtlerin aslında bu konuda garanti ve kilidi çözecek anahtar olma durumu sözkonusudur.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişini açarsak; çok daha devrimci, çok daha gelişmeye açık bir durumla karşılaştığımızı hemen göreceğiz. Aslında Türkiye uzun süredir Avrupa Birliği'ne girmek istiyordu. Luxemburg'ta bir toplantı yapılmıştı. Bu toplantıda Avrupa Birliği, Türkiye için şöyle bir karar aldı; **"Türkiye demokratik normlara sahip değil, insan haklarını ihlal ediyor, işkenceci bir devlet, bundan dolayı asla Avrupa Birliği'ne giremez. Bünyemiz müsait değil, biz Türkleri sindiremeyiz"** biçimindeydi. Türkler daha bu seneye kadar Av-

TC'de değişim-dönüşüm sorunu ve ANAYASAL VATANDAŞLIK

Parti Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın, **Kürt Sorununa Siyasal Çözüm ve Demokratik Cumhuriyet Projesi**, Türkiye'de yeni bir süreç başlatmış bulunuyor. Halen şu veya bu şekilde süreçten etkileniyor. Değişim-dönüşüm gibi büyümlü bir kavram, herkes tarafından dile getiriliyor, yazılıyor. Özellikle Helsinki'de, Türkiye'nin Avrupa Birliği adaylığına alınmasıyla birlikte değişimin mutlaka zorunlu olduğu genel ve üzerinde mutabık olunan bir konu. Ancak nasıl değişiklik, ne kadar değişim veya cumhuriyetin esas sorunu olan Kürt sorununa uygulanacak reçete ne olacak konusunda, çok derin ve köklü görüş ayrılıkları vardır.

Her siyasi çevre, eğilim, kişi ve devletin her kurumu, değişimi ve dönüşümü kendine göre anlamakta ve yorumlamaktadırlar. Partimiz PKK dışındaki çevrelerde buna gerçekçi yaklaşım çok az görülmektedir. Ya çok yüzeysel, mevcut gelişmeleri inkar eden bir yaklaşım var, ya da bazı kısmi ve basit düzenlemelerle devleti rahatlatma eğilimi. Biz parti olarak değişimi ve dönüşümü köklü ele almaktayız. Başta Kürt sorununun çözümü olmak üzere cumhuriyetin yeniden yapılandırılması hedefimiz vardır.

Bütün çevrelerle bir ortak noktada buluşuyoruz. O da değişim-dönüşüme duyulan ihtiyaçtır. Cumhuriyetin artık eski tarzla yürüyemeyeceğidir.

Eğer bir değişim-dönüşüm ve mevcut sorunların çözümünden bahsedilecekse, öncelikle Kürt sorununun çözümü kavuşturulması gereklidir. Son dönemlerde Mesut Yılmaz, Ecevit, Demirel ve Kıvrıkoğlu'nun yaptığı açıklamalar ve uluslararası alanda verilen sözler, bu konuda adım atmak istediklerini gösteriyor. Ancak bu konuda cesaret-sizlik, kararsızlık ve sorunun özünden kaçış eğilimi yansımaktadır. Bu da süreci riske etmekte hatta yavaşlatmaktadır. Türkiye'yi yönetenlerin bunu iyi görmesi gerekir. Avrupa Birliği'ne aday olduğu için Türkiye böyle bir değişime zorunludur demek yeterli değildir. Kürt tarafının demokratik baskısı, talepleri ve kararlılığı gözardı edilmemeli. Yoksa tarihten beri gelen yanlışlar ağırlaştırarak devam eder. 15 yıldır Kürt ve Türk tarafları arasında cereyan etmiş bir savaş vardır.

Genel Kurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu **“savaşın bir tarafıyız”** diyor. Demek ki diğer tarafta vardır, o da PKK'dır. Ve PKK'nın Başkanı idam tehdidi altındadır. Bu Kürt halkına karşı bir tehdittir. Onbinlerce siyasi tutsak var. Köyler boşaltılmış, yakılmış. Bölgedeki savaş hali devam ediyor. Eğer bir rahatlama söz edilecekse, bu da halen tek taraflı bir adım olmanın ötesine geçmiyor. İşte Kürt sorununun çözümü derken, önce bunlardan başlamak ve oradan kalıcı barışa ve çözüme ulaşmak

gerekir. Aksini düşünmek körlüktür.

Bir sorunu çözerken, ilmi yaklaşımı öne çıkarmak ve öncelikle teşhisi doğru yapmak gereklidir. Hastaya yanlış reçete verilir ve yanlış teşhis konursa, tedavi mümkün olmaz. Bunun için adını doğru koymak bir başlangıçtır. İnsan hakları konusundaki ihlallerin önlenmesi, demokrasinin geliştirilmesi kuşkusuz önemli bir gelişmeyi ifade eder. Ancak Kürt sorununun çözümünü ortaya çıkarmaz. Başlangıç noktası Kürt sorunudur. Bu sorun çözülmeden ne insan hakları ihlalleri ortadan kalkar, ne işkence önlenir, ne de bireysel özgürlükler alanında ciddi değişimler yaşanabilir.

Kürt sorunu derken, bunu basitleştirme eğilimi taşıyan ve bir **“sosyo-ekonomik sorun olarak, geri kalmışlık ya da bir azınlık sorunu”** olarak gösterme eğilimleri var. Daha iyi kavrayabilmek açısından bir istatistiki araştırmanın kısaca sonuçlarına göz atmak istiyoruz: 1997 yılında Almanya'da Kürt sorununun çözümü üzerine bir çalışma grubu bilimsel bir araştırma başlattı. Türkiye'deki 1985 ve 1990 genel sayımlarının sonuçlarına göre ulaştıkları sonuçlar var. 1990'da **Deutsch-institut** tarafından bir araştırma kitap halinde yayınlanmıştır.

Buna göre Kürt illerinde 12 milyon üzerinde Kürt yaşamaktadır. 3-4 milyon Kürt ise Türkiye metropollerinde yaşamaktadır. Kürdistan'da yaşanan savaştan ve zorla göç ettirme politikasından ortaya çıkan toplum mobilizasyonunda bu oran değişmiş olabilir. Ancak bir gerçek varki, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde 20 milyona yakın Kürt yaşamaktadır. Her türlü inkar ve asimilasyon politikasına rağmen kimlik ve hak talebiyle ayakta. Yani Türkiye'de Kürt sorununun çözümünden bahsedilirken, bazı kesimlerin dediği gibi suni ve dışardan dayatılmış bir sorundan bahsedilmemektedir. Türkiye nüfusunun neredeyse yarısını direkt etkileyen, kalan diğer yarısını da mağdur eden bir toplumsal sorun kastedilmektedir. Eğer bu 20 milyon kabul görmezse, elbette demokratikleşme de olmaz. Kafaların bu konuda berraklaşması gereklidir. Bu olursa çözüm arayışları da daha gerçekçi olur.

Devleti değiştirmek isteyenler ve cumhuriyeti demokratikleştirmek isteyenler öncelikle Kürt sorunundan başlamak durumundalar. ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz **“AB yolu Diyarbakır'dan geçer”** diyerek buna parmak bastı. Tespit doğrudur, ancak pratik tesbitler daha fazla önem kazanmaktadır. Daha önce de bu tür beyanlar verilmesine rağmen, pratikte takipçisi olunmamıştır. Bundan dolayı, bir soru işareti koyuyoruz.

Çözüm; Kürtleri bir halk, **Demokratik Cumhuriyetin** kurucu asli ögesi olarak görmekten ve tanımaktan ge-

çer. Avrupa Birliği'nin Helsinki'de yapılan toplantısı ardından DSP Genel Başkanı ve Başbakan **Bülent Ecevit** ile Dışişleri Bakanı **İsmail Cem** yaptıkları açıklamalarda ve basın mensuplarının sorularına verdikleri cevaplarda, Kürtlerin halk kimliğini tanımadıklarını ve sorunu bireysel haklar kavramıyla çözecekleri mesajı verdiler. Bu beyanlar geliştirilen süreç karşısında talihsiz olmakla birlikte, inkarcı devlet politikasındaki ısrarı da gösteriyor. Çözüm-den kaçış olarak değerlendiriyoruz.

Neden **İsviçre ve Belçika modelleri** esas alınmıyor da, **Fransa modeli** tercih ediliyor? İlerde belki bu konuda daha detaylı araştırma ve değerlendirmelerimiz olacak. Ancak şimdi belirtmeliyiz ki, Kürt sorunu bu yaklaşımla çözülmez, yeni boyutta ve ağırlaşarak devam eder.

Bugün yumuşama havasından bahsedilebilir. PKK'nın savaşı tek taraflı durdurması ve güçlerini Türkiye sınırları dışına çekmesi ve Abdullah Öcalan yoldaşın **“Demokratik Cumhuriyet Projesi”** bu rahatlamanın ana nedenidir. Bundan partimizin soruna çözümü gözle baktığı sonucu çıkmamalıdır. Sorun daha da ağırlaşmıştır. Karşı cephedeki gelişmeleri de olumlu buluyoruz. Ancak partimizin adımlarına henüz cevap verilmemiştir. **“Bakü-Ceyhan Boru Hattı Projesi”**nin imzalanması, Helsinki'de Türkiye'nin Avrupa Birliği adaylığına alınması partimizin adımlarıyla doğru orantılıdır. Herkesin bunu görmesi ve değişim dönüşümü buna göre ele almasında halklarımız açısından sonsuz yarar vardır.

Varolan savaş durumunu sona erdirecek adımlar gereklidir. PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın durumu ve siyasi tutsakların geleceği süreci etkiler. Kalıcı bir çözüm ve demokrasi içinde Türk ve Kürt halklarının birlikte, eşitçe ve kardeşçe yaşaması isteniyorsa Ulusal Önder olarak, Kürt halkı içinde kabul edilen Öcalan yoldaşa yönelik yaklaşım; direkt olarak, Kürt halkına karşı bir yaklaşım olarak tarafımızca ele alınacaktır. Onun dışında savaş koşullarında varolan örgütlenme ve uygulamalar kaldırılmalıdır. Olağanüstü Hal kaldırılmalı, Köy Koruculuğu lağvedilmelidir. Savaş koşullarında boşaltılan, Kürdistan'ın tekrar insana kavuşturulması, yakılan-yıkılan 3000 köyün inşaa edilmesi ve geriye dönüşlerin sağlanması gereklidir. Halkımız imkanlarıyla da bunları yapar, devlet engel olmaktan çıkmalı, hatta desteklemeli ve teşvik etmelidir. Bunların yapılması savaş durumunun ortadan kaldırılması, taraflar arası yumuşamanın sağlanması ve çözüme şans tanınması açısından hayatidir. Ancak çözüm için başka adımlar da gereklidir.

Son süreçte hem Kürt kamuoyunda ve hem de Türkiye kamuoyunda **Kopenhag Kriterleri** çok tartışıldı. Kopenhag Kriterleri'nin esasları olan **“Demokrasinin garanti altına alınması, insan haklarının korunması, azınlıklara saygı gösterilmesi ve bunların korunması”** Türkiye açısından çok önemli noktalar. Partimizin yetkili organları yaptıkları çeşitli açıklamalarda, Kopenhag Kriterleri'ni kabul ettiğini belirtti. Avrupa standartlarının yakalanması, demok-

“Mesut Yılmaz “AB yolu Diyarbakır'dan geçer” diyerek buna parmak bastı. Tespit doğrudur, ancak pratik tesbitler daha fazla önem kazanmaktadır. Bundan dolayı, bir soru işareti koyuyoruz. Çözüm; Kürtleri bir halk, Demokratik Cumhuriyetin kurucu asli ögesi olarak görmekten ve tanımaktan geçer.”

rasi ve insan hakları alanında gelişmelerin olması ve azınlıkların etnik kimlikleriyle kabul görmesi; özgürlüğü her şeyin üzerinde tutan bir parti olarak kabul göreceğimiz noktalar. Türkiye bunu kabul ve riayet edebilirse önemli bir gelişme olur. Kürt sorununun çözülmesi için de önemli bir adım olur. Türkiye Cumhuriyeti gibi temelini inkar, imha ve asimilasyon üzerinde inşaa etmiş bir devlette, Kürtlerin bir azınlık gibi de olsa etnik kimliğiyle kabul görmesi küçümsenecek bir adım değildir. Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**'ın böylesi bir teşebbüs nedeni ile öldürüldüğü artık sır değildir.

Türkiye yeniden böylesi bir değişim dönüşüm sürecine girmiştir. Sancılıdır ve çeşitli riskler taşımaktadır. Provokatif yaklaşımlar engel olmak istiyor. Türkiye'de faşist ve provokatör partilerin zaman zaman çıkıp **“Apo'yu asacağız”** demeleri bir yönüyle oy kaygısı olurken, diğer yönüyle bu değişim sürecinin önündeki katı mantığı ve çılgınlığı gösteriyor. Aslında sorun **“Başkanımızın asılması”** sorunu gibi gösterilse de bunun ardındaki gelişmelerden korkulmaktadır. Türkiye'de Kürt varlığının kabul görmesi eğiliminden korkmaktadırlar. Sık sık Türkiye'ye atıfta bulunan Tansu Çiller, **“Apo'yu Mandela yapacaksınız”** diyor. Korkuları bundandır. Başkanımızın siyasi kimliğinin kabulü ve Kürt varlığının kabulü etle-tirnak gibi içiçedir. Genel Kurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu **“Savaşın tarafız”** diyerek yaşanan durumu kabul etmesine rağmen, bu faşist kesimler güneşi balçıkla sıvamaya devam ediyorlar. Türkiye'de Kürt sorunu konusunda yaşanan bu çelişkili ve çatışmalı ortam ve her iki tarafın temsilciliğini de hükümette bulunan partilerin yapması, ilginç bir sürece girdiğimizin göstergesidir. Bunun içindir ki, demokrasi, insan hakları ve etnik kimliği kabul etme yönündeki gelişmeleri, mücadelemizin bir parçası olarak görüyor ve destekliyoruz. Bunun için Kopenhag Kriterleri'ni de destekliyoruz.

Ancak bilinmelidir ki, Kopenhag Kriterleri, Türkiye'de Kürt sorununu çözüme reçetesi değildir. Mevcut duruma göre önemli bir gelişme ve rahatlama ya yol açar. Ancak sorun çözülemez. Türkiye'de Kürtler bir azınlık değildir. Mevcut **cumhuriyetin iki asli kurucu ögesinden** biridir. Ancak süreç içinde asli kurucusu olduğu cumhuriyetten dışlanmıştır. Adı Kürdistan olan geniş bir coğrafyada (inkarcı mantık Doğu ve Güneydoğu diyor) 20 milyona yakın nüfusu oluşturuyor. Türklere ayrı olarak ortak bir tarihi geçmiş, dili ve kültürü olan, üzerinde yaşadığı toprak parçası olan Ortadoğu'nun en eski halklarından biridir. Üzerinde yaşadıkları topraklar onların asıl yurdudur.

Türkler Anadolu'ya gelirken, önce Kürt yurdundan geçmişlerdir. Kuşkusuz, uluslararası anlaşmalar ve politik çıkarlar üzerine inşaa edilmiş pazarlıklarla, halkımıza uymayan statüler reva görülemez.

Kürdistan coğrafyası üzerinde, Türkler yok denecek kadar azdır. Ünter devlet yapısı çerçevesinde merkezi yapı, baskı örgütlenmelerini her tarafta yaymış olmasına rağmen, seçimle gelen belediye başkanları da, milletvekilleri de, hatta muhtarlar da Kürt'tür. Seçilenler mevcut zihniyetle uzlaşan kesimler olabilir, ancak bu gerçeği değiştirmez. Kürtler kendi yurdunun asıl sahipleridir ve büyük bir çoğunluktur. 1999 seçimleri de gösterdi ki, halk kimliği Türkiye'de halkların kimliği anlamında bir parçalanmışlık durumu vardır. Biz buna Türkiye ve Kürdistan diyoruz. Bazıları da Doğu ve Güneydoğu diyor. Nasıl kullanılırsa kullanılsın bir etnik farklılık ve zenginliği ifade etmektedir.

Ayrıca yaşanan savaş, baskılar ve ekonomik nedenlerle, Kürt halkı neredeyse kendi yurdundan Türkiye metropollerine ve Avrupa'ya göçetmek zorunda kalmışlardır. Kaderleri TC sınırları içinde olan Kürtlerle birdir.

Türk devleti gerçekleri çarpıtmakta idettiği için sosyolojik ve hukuki bir kavram olan azınlık kavramını, Kürtlere uyarlamak gerçekleri zorlamaktan başka bir şey değildir. **Azınlık statüsünü Kürt halkı için kabul edilebilir çözüm olarak görmüyoruz.** Bu anlamda Kürt sorunun çözümü açısından Kopenhag Kriterleri'ni yetersiz görüyoruz.

Gerçekçi çözüm Demokratik Cumhuriyet içinde Anayasal Vatandaşlıktır

Bu günlerde çok ilginç bir gelişme yaşıyoruz. Türkiye'de birçok gazetenin köşe yazarı da buna vurgu yapıyor. 76 yıllık çelişkinin, çözümsüzlüğün ve 15 yıllık savaşın tarafları Kürtlerin azınlık olmadığı noktasında hemfikirler. Kimisi bunu zıtların birliği olarak da değerlendirebilir.

Ancak varılan noktaya birbirinden çok farklı yollardan gidilmektedir. Dünyanın sıfır noktasında (Grinwich'ten) biri sürekli batıyı, bir diğeri de doğuyu takip ederse muhakkak buluşurlar. Yaşanan öylesi bir durumdur. Bir yönü inkarcılık, asimilasyon ve halk kimliğini yok saymadır, diğeri ise aynı demokratik cumhuriyet sınırları içinde iki halkın eşitlik ve özgürlük temelinde birarada yaşama çabasıdır.

Türk yetkililerinin yaklaşımı oldukça geridir. Yıllardan beridir tekrarladıkları gibi **“Kürtler bu memleketin birinci sınıf vatandaşlarıdır. Kanunlar önünde herkes eşittir”** söyleminin altında, geçmişte ısrar vardır. Tarih gös-

“Demokratik Cumhuriyet içinde Anayasal çözüm, mevcut sorunlara çözüm olabilir. Bununla, Cumhuriyetin iki asli unsuru olan Kürtler ve Türkler arasındaki ilişkiler eşitlik ve özgürlük temelinde, bireyler arası ilişkiler ve özgürlükler yeniden düzenlenir. Dini ve etnik farklılıklara özgürlük sağlanır.”

“Kopenhag Kriterleri’ni destekliyoruz. Ancak Kopenhag Kriterleri, Türkiye’de Kürt sorununu çözme reçetesi değildir. Önemli bir gelişme ve rahatlamaya yol açar. Ancak sorun çözülemez. Türkiye’de Kürtler bir azınlık değildir. Cumhuriyetin iki asli kurucu ögesinden biridir.”

termiştir ki, bu söylem altında Kürt halkına reva görülen, trajediden başka bir şey değildir. Bu söylemler, Türk-Kürt ilişkilerinde bir gelişmeye yolaçmadığı gibi, isteyenin isteyeceği yere çekebileceği kadar da muğlaktır. Birinci sınıf olarak kabul edilen Kürdün “**dili bile yaksaktır**”. Halk kimliği resmi olarak kabul edilmemektedir. Herkes kanunlar önünde eşittir denmesine rağmen, gerçek şöyledir: “**Herkes kanunlar önünde Türk’tür**”

1982 Anayasası’nda sadece Türk milliyeti kavramı vardır, ve tek dil Türkçe’dir. Eğer sorsanız diyecekler; “**Türk milliyetçiliği ırk esasına dayanmaz.**” Bunun altında da en büyük ırkçılık yapılmaktadır. İçi boşaltılan ve gerçeği tersyüz etmekten başka anlamı olmayan bu kavramların artık içinin doldurulması gerekir. Türkiye’de demokrasi, faşistlerin ağzında bile sakız olmuş. İnsanların yaşam hakkına, ana dilini kullanma hakkına bile saygısı olmayan bu kesimlerin demokrasiden bahsetmeleri kavramları kirlletmektedir. Acaba demokrasi ile faşizm arasındaki fark nedir? Güçlülük ilkesine dayalı olarak, halklar arasındaki ilişkileri belirlemek, ne kadar demokratikçedir? İşte 1982 Anayasası’nı madde madde tersten okumak gerekiyor. Çünkü meali, yazılanın tam aksidir. Cumhuriyeti demokratik bir muhtevaya kavuşturmak istiyorsak, bunlara son vermek zorundayız.

Başbakan Ecevit ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem’in bahsettikleri; “**bi-reysel hakların genişletilmesi**”, özünde halk kimliğini kabul etmemedir. Önemsiyoruz, ancak Kürt sorununun çözümü bu değildir. Sorunlar daha ağır ve köklüdür. Cumhuriyetin bütün kurum ve kuruluşlarıyla yukarıdan aşağıya kadar demokratikleşmesi ve değişmesi gerekir. En başta da Anayasa’nın değişmesi lazım. Anayasayı tersten değil doğrudan okumak gerek. **Demokratik Cumhuriyet içinde Anayasal çözüm, mevcut sorunlara çözüm olabilir.** Bununla, Cumhuriyetin iki asli unsuru olan Kürtler ve Türkler arasındaki ilişkiler eşitlik ve özgürlük temelinde yeniden düzenlenir, bireyler arası ilişkiler ve özgürlükler yeniden düzenlenir. Dini ve etnik farklılıklara özgürlük sağlanır. Devlet militarist ve baskıcı olmaktan çıkarılarak, toplumun refahına katkı sunan, geliştiren bir sosyal-hukuk devletine dönüştürülür. Başkanımızın geliştirdiği “Demokratik Cumhuriyet Projesi” çerçevesinde, **Anayasal Vatandaşlık** kavramı, Türkiye sınırları içinde Kürt sorununun çözüm modeli olabilir.

Çok çeşitli çevreler bu konuda yanlış yorum ve değerlendirmelerini sürdürmektedirler. Anayasal Vatandaşlık kavramının içini boşaltarak adeta her şeyden vazgeçme olarak takdim etmektedirler. Elbette bazıları bunu bilinçli yapıyor, ancak birçok insan ise kavrayamadığı için yanlış değerlendir-

me ve yorumlara gitmektedirler. Mücadele ederek ve sorunları görerek, tartışarak bunu aşabiliriz. Ancak bilinçli yapanlara karşı tavrımız her zaman olduğu gibi doğru pratiğin ve yaşamın sahibi olmaktır.

Parti olarak mücadele stratejimizde bir değişikliğe gidiyoruz. Uzun süreli Halk savaşı stratejisinden, siyasal mücadele stratejisine geçiyoruz. Bazıları “**amaçlarımızdan vazgeçtik**” anlamını çıkarıyorlar. Hayır. Bunlar doğru şeyler değil. Parti olarak geçmişten beri Kürt halkının özgürlüğünü her şeyin üzerinde tuttuk. Hiçbir zaman sınırları kutsamadık, sınırları özgürlüğün önüne çıkarmadık. Kürdistan’ın birliğini savunduğumuzda, işbirlikçilikte ısrar eden örgütler, ısrarla parçacılığı dayattılar. Bu temelde iç gericilikle de mücadele

Güney Kürdistan bundan direkt etkilenecektir. Türkiye’nin Güney Kürdistan’dan el çekmesi, işbirlikçilerinin zorlanmasına ve Güney Kürdistan meselesinin, halkın iktidarı temelinde bir çözüme gitmesini getirecektir. Dolayısıyla Kuzey Kürdistan’daki bu gelişme direkt Güneyi de etkileyecektir.

Peki Kuzey Kürdistan’da öngördüğümüz çözümü nasıl ele alıyoruz. Şurası iyi bilinmelidir ki, siyasal mücadele süreci dediğimiz şey, karşı taraftan beklemekten çok bir halk iradesi ortaya çıkarmadır. Halkımızın her alanda örgütlenmesi ve özgürlüğüne kadar mücadele etmesidir. Uzun bir süreçtir ve kolay da değildir. Güçlü bir hazırlık ve siyasal ustalık istiyor. “**Kolay gelişecek, zaten Avrupa Birliği’ne söz verilmiş**” gibi yaklaşımlar doğru değildir. Kendi statüsünü belirleyecek olan Kürt halkının mücadelesidir. Kürt halkı bu mücadeleyi siyasal olarak legal zeminlerde yürütmek istemektedir. Bu engellenirse de; Özgürlük mücadelesini başarıya ulaştıracak çeşitli araç ve imkanları büyük bir yöntem zenginliği ile kullanacak tecrübe ve birikime de sahiptir.

Kürt halkının özgürlüğünü, Anaya-

nan kesimler, anayasaya böylesi bir kavramın girmesini içlerine sindiremezler.

Bahsettiğimiz, yeni bir cumhuriyettir. Anayasasında iki eşit halk vardır. Devlet birini aşırı geliştirip, diğerini yokeden değil, ikisine eşit mesafede olmalı ve özgürlükleri güvence altına almalıdır. Böylesi bir yaklaşım ile devlette değişim ve dönüşüm yaratılabilirse, Türkiye’de Kürt sorunu diye bir sorun kalmaz. Kürt varlığının inkarı üzerine oturmuş bir devlette bu varlığın kabul edilmesiyle birlikte her şey ona göre değişir.

Örgütlenme özgürlüğü, siyaset özgürlüğü, ifade ve düşünce özgürlüğü bunun mücadelesini yürütmekte önemli fırsatlar sunacaktır. Bu uzun yolda bunları elde etmek azımsanmamalıdır.

Anayasal Vatandaşlık temelinde iki halkın tanınması ve eşitliği biçimindeki çözüm ileri bir çözüm biçimidir. Dünyada sınırlar kavramı, üniter devlet biçimi artık aşılmaktadır. Birçok halkın birarada yaşadığı modeller vardır. İsviçre modeli, Belçika vb. modeller vardır. Belçika da Flaman ve Valon halklar vardır ve ilişkileri iyi düzenlenmiştir. Kürtler ve Türkler de bir devlet sınırı içinde bir arada, özgürce ve etnik kimlikleriyle yaşa-

tam federasyon değildir. Demokratik Cumhuriyette, her türlü sınır ortadan kalkmıştır. Vatandaşlar arasında eşitlik vardır. Sosyalizme doğru evrilmesi daha kolay olan ya da sosyalizme daha da yakın olan bir çözümdür. Yönetimlerin seçimle işbaşına gelmesi ve seçimle gitmesi, halkın kendi kendisini yönetmesi ilkesi, cumhuriyetin esasıdır. Geçerli yöntem demokrasidir. Eğer gerçek anlamda uygulanabilirse, Kürt halkı yaşadığı yerlerde kendi kendisini yönetecek, kendi kaderi üzerinde söz sahibi olacaktır. Yani kendi kaderini tayin etme ilkesini dışlamıyor, bizzat onun bir biçimi hatta en doğru yöntemi olmaktadır. Böylesi bir değişim yaşanırsa bir halkta, rahatlıkla kendi geleceğini belirleyebilir.

Bugüne kadar Kürtler adına siyaset yapmamış bazı kesimler “**kendi kaderimizi tayin hakkını savunuyoruz**” diyorlar. Sanki çok ileri bir talep gibi ileri sürüyorlar. Kürt halkının bugün yürüttüğü mücadele, başlı başına bunun mücadelesidir. Kürt halkı zaten bu hakkı kullanıyor. Pratikte geleceğini belirliyor. Ve bunu bir mücadele sorunu olarak alıyor. Her halde kimse bize “**bağımsız bir devlet kurup, burada yaşayıp yaşamama tercihinizdir, kaderinizi belirleyin**” demeyecek. Mücadele ederek, kaderimizi belirleyip gerekirse devlet de kuracağız. Demokratik Cumhuriyet ve Anayasal Vatandaşlık çözümü böyledir.

Görüldüğü gibi Türk devletinin dediği “**Kürtler azınlık değil, birinci sınıf vatandaştı**” ve bizim belirttiğimiz “**Kürtler azınlık değil, asli kurucu öge olarak anayasada yerini almalı ve devletin yeniden yapılandırılmasına tam katılmalı**” düşüncesi birbirine taban tabana zıttır. Ama ikisinde de değişim ögesi vardır. Birincisi Kürt sorununu çözmez, ağırlaştırmaya devam eder, ikincisi ise gerçek ve ideal çözümlü ifadelendirmektedir. Biz ikincisini gerçekleştirmek için uygun yöntemlerle mücadelemizi derinleştireceğiz. Ancak umut ediyoruz ki, Türk devleti değişim şansını doğru temelde kullanır. Bu hem Türkler, hem Kürtler ve hem de diğer azınlıklar için en doğrusudur.

Bütün Kürt partileri, şahsiyetleri ve dört parçadaki güçler bu sürecin Kürtler açısından taşıdığı önemi iyi görmeli. PKK’ye zarar vermeye çalışma, tüm Kürt ulusuna zarar vermek anlamına gelmektedir. PKK’nin mirasını paylaşma hesapları yanlıştır. Hem PKK buna fırsat vermez hem de ulusal amaçlar ve hedefler zarar görür. Ulusal demokratik talepler temelinde, Kürt halkının eline geçen ve Türkiye’ye ciddi bir değişimi dayatan bu fırsatı hep birlikte, dar partililik kaygıları taşımadan, elele verip sonuca götürmeliyiz. Bunu zayıf olduğumuz için değil, doğru olan bu olduğu için söylüyoruz. Varolan enerjilerimizi bu ulusal davayı sonuca götürmek için kullanmalıyız. Tarih yanlış yapanları ve bunda diretenleri affetmez.

ettik. Kendi içimizde de özgürlüğün önünde engel olan kişiliklerle, anlayışlarla sürekli bir sınıf mücadelesi yürüttük. Bugün de bütün Kürdistan halkı için, özgürlüğe kavuşturma amacımız her şeyin üstündedir. Hiçbir şekilde de bundan vazgeçmeyiz.

Mevcut durumda dört parçada birden sınır değişimlerine gitmek zordur. Her parçanın da kendine özgü koşulları vardır. Ancak her parçada Kürt sorununun çözümünde atılacak adımlar, diğer parçaları direk etkileyecektir. Hele bu parça Kuzey Batı Kürdistan olursa, bu etkileme çok daha fazla olur.

Birincisi: Kürdistan halkının yarısı Kuzey Batı Kürdistan’da yaşamaktadır. **İkincisi:** En büyük coğrafyadır, üçüncüsü ise mevcut sömürgeci rejimler içinde, Kürt sorunu konusunda en inkarcı olanı Türkiye’dir. Burada yaşanacak bir gelişme diğerlerini etkileyecektir. O parçalardaki halkımızın mücadelesi bu süreci daha da hızlandıracaktır. Partimizin 15 yıllık savaşı sürecinde, bütün Kürdistan çapında bir ulusal ruh ve birlik fikri gelişmiştir. Bu birlik sadece sınırlarla ele alınamaz. Türkiye ile Demokratik Cumhuriyet ve Anayasal Vatandaşlık temelinde bir çözüme gidilebilirse,

sal Vatandaşlık Kavramında görüyoruz. Bu, başlı başına devleti baştan aşağıya değiştirmek anlamı taşımaktadır. Reform yada devrim tarzında bir değişim ve alt-üst oluş sürecidir. Her şeye ve herkese değişimi dayatacaktır. Bu sadece Kürt halkını özgürleştirme, Kürt sorununu çözme projesi değil, aynı zamanda Türk halkını da özgürleştirme projesidir.

Clinton’un Türkiye ziyareti, **AGİT** zirvesi, ardından **Helsinki** zirvesi ve yapılan yorumlar, globalleşen dünyada Asya ve Avrupa arasında, köprü görevi gören Türkiye’nin, artan öneminden bahsedildi. Jeopolitik olarak coğrafyamızın arzettiği stratejik konum, eğer böylesi bir devrimci değişim dönüşüm ile birleşirse, etkileri bütün Ortadoğu’ya ve dünyaya da yansımaya olacaktır.

Dolayısıyla basit bir istem gibi görünse de dünyadaki güç dengelerinden dolayı gerçekleşmesi ciddi bir mücadele sorunudur. Türkiye’de anayasasının yeniden düzenlenmesi ve Kürt halkının bir asli kurucu öge olarak anayasaya girmesi çok önemli bir gelişme olacaktır. Kürt kelimesini konuşmalarında ve yazılarında kullanmada zorla-

yabilirler. Bir avuç rantçı dışında kimse bundan zarar görmez. Üniter devlet yapılarından daha çoğulcu, daha demokratik ve daha eşitlikçidir. Değişik halklar arasında demokrasiyi, barışı ve eşitliği esas alan bir devlet, kendi halkı için de bunları esas alır. Dolayısıyla barışın da güvencesidir. Ancak bugünkü Türkiye’ye bakacak olursak, Ortadoğu’da savaşın çığırkanıdır.

Demokratik Cumhuriyet ve ona dayalı Anayasal Vatandaşlık çözümü ileri bir modeldir. Otonomi çözümü ileri bir çözüm değildir ve Kürt sorununu çözmez. Federasyon kavramını da biraz açmakta yarar var. Aslında Demokratik Cumhuriyet bir yönüyle Federasyona benzemektedir, ancak

“İnsan hakları konusundaki ihlallerin önlenmesi, demokrasinin geliştirilmesi kuşkusuz önemli bir gelişmeyi ifade eder. Ancak Kürt sorununun çözümünü ortaya çıkarmaz. Başlangıç noktası Kürt sorunudur. Bu sorun çözülmeden ne insan hakları ihlalleri ortadan kalkar, ne işkence önlenebilir, ne de bireysel özgürlükler alanında ciddi değişimler yaşanabilir.”

Güney’de neler oluyor?

— Kani Yılmaz

Yeni dünya düzeninin Ortadoğu’-ya müdahalesi için istikrarsızlık içinde tutulan Güney Kürdistan (ve bir ölçüde Irak) ikinci Washington (New York) toplantısının ardından yeni bir sürece girdi. Geçmişten daha da karmaşık bir tablo ortaya çıkaran bu süreç, problemlere bir çözüm kapısı aralamadığı gibi, mevcut istikrarsızlık ve belirsizliği daha da derinleştirdi. Güney Kürdistan’da dış güçler açısından ve en azından taktik düzeyde bir gelecek perspektifi söz konusu iken, Kürtler (özellikle Kürt örgütleri) satrancın oraya buraya savrulan piyonları olmaktan kurtulamıyorlar. Bir gelecek perspektifinden, hatta birkaç ay sonrasını kestirmekten yoksun ve Kürtlere karşı kullanılma pozisyonunda tutuluyorlar. Deneyimli dünya ve bazı bölge güçleri, bir kaosa yolaçmamak için Kürtleri umutlandırmaktan geri de durmuyorlar.

Görünürde ABD ve müttefiklerinin Irak’a yönelimleri ve Saddam’ı devirme istemleri var. Ancak imkan bulunmasına rağmen ne Saddam devreden çıkarılıyor ve ne de uzun vadeli program ve plana sahip bir muhalefet geliştiriliyor. Resmi platformlara taşınan bir muhalefet ve INC örgütlenmesi var, fakat sürekli kullanılan Kürtler oluyor. ABD, Irak’ı çözmeden ön-

ce, anlaşıldığı kadarıyla İsrail-Suriye sorununu çözmeyi ve İran’ı sistem içine çekmeyi esas alıyor. Washington toplantılarında Federal Kürdistan öne çıkarılırken, ABD Türkiye’ye bu düzeyde bir yarı devlet statüsüne izin vermeyeceği sözünü veriyor. Ve sonuçta Washington toplantıları, Güney’de bir çözüm, Irak’ın demokratikleştirilmesi “*asıl gündeminin*” gereklerine göre bir uygulamaya değil, Başkan Apo’ya yönelik uluslararası komplonun bir ayağına dönüşüyor.

Sözde Saddam rejimini hedeflemesi gereken KDP, Saddam’la uzlaşır ve sürekli Bağdat ve Selahattin’de ilişki içinde olurken, PKK’ye saldırıyor. Son Washington toplantısı da aynı pratik sonuçlara yolaçtı. KDP üstelik kış mevsiminde bugüne kadarki saldırılarının en kapsamlısını Gare merkezli olmak üzere PKK’ye yöneltti. Bu saldırılara paralel, YNK’nin Süleymaniye’deki Kürt kurumlarını kapatması gündeme geldi. YNK’nin uygulamalarına ayrıca değineceğiz. Burada esas anlaşılması gerekeni; Kürtlerin tarihimizde çokça tekrar edildiği gibi, Güney Kürdistan’da çok kötü kullanılıyor olmaları, tamamen iradesizleştirilmeleri ve kendileri dışında hemen herkesin hizmetine girmiş olmalarıdır.

Kuşkusuz Irak’ın mevcut durumunu ve uluslararası güçlerin bugünkü politikalarını anlamak için, biraz gerilere 1920’li yıllara gitmek gerekiyor. Irak, Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra düzenlenirken, dünyayı bölüşen güçler; hem bitmemiş hesaplarını ileriki bir tarihe ertelediler ve hem de sürekli müdahale unsurları taşıyan bir konumda tuttular. Bu çok kapsamlı bir stratejiydi ve kapsamı bu gün daha iyi anlaşılıyor. Ankara-Bağdat Antlaşmaları sonucunda ortaya çıkan tablo ve BM gözetiminde İngiltere-Fransa’nın denetiminde gerçekleştirilen nüfus tespitleriyle pek çok gerçeğin üstü örtüldü ve hesaplama o günün koşulları nedeniyle ileriye ertelendi. Irak’ta istikrarsızlığın kaynakları: Çözümle kavuşturulamayan Kürt sorununda, “*Statüsü olmayan Türkmen gerçeği*”nde, İngiltere ve Türkiye’nin hak iddia ettikleri Kirkük-Musul meselesinde, Sunni iktidar ve Şii çoğunluk açmazında yatıyor. Yeni dünya düzenini oturtmaya çalışan güçler, bütün bunları biliyorlar. Bundan dolayı da

istemler, alınan kararlar ve kamuoyuna yansıyanlar ile uygulama çok farklı gelişiyor.

Bütün bu olumsuz tabloya rağmen, kendisini güç durumuna getirebilecek ve sonuç alabilecek unsur Kürtlerdir. Hatta Kürt gerçeğine, Kürtler arası birliğe ve bir çözüme ulaşmaya hizmet etseydi, Kürtler güç durumuna da gelmişlerdir. Fakat yukarıda da kısaca değindiğimiz gibi, Kürtler kendileri dışında herkesin işine yarayan bir konumdalar.

Güney’in durumu

Güney Kürdistan bugün fiilen ikiye bölünmüş durumdadır. Behdinan alanında KDP, Soran alanında ise YNK egemendir. KDP, varlığını esas olarak TC’ye dayandırarak ve içte en kötü diktatörlükten daha çok bastırarak sürdürebiliyor. Bir ailenin etrafına savaş ağalarını toplayarak, kendisini bir parti şeklinde ifade etmesi söz konusudur. KDP, kendisine tabi olduğu ölçüde siyasi oluşumlara izin veriyor. Soran bölgesinde ise YNK’nin hakimiyeti var. YNK örgüt olarak fazla homojen değil. Biraz çıkarlar ve birazda koşullardan yararlanarak kendisini idame ettirebiliyor. Örgütsel varlığını ABD desteği, İngiltere ve İran’la kurduğu ilişki sayesinde sürdürüyor. Soran alanında Sosyalistler, Zahmetkeşler, Komünist Partisi ve Muhafızınlar YNK’nin politikalarının onaylayarak faaliyetler. Son süreçte islami örgütler etkilerini giderek artırıyor ve dikkate alınması gereken güç konumuna geliyorlar. Türkiye’nin desteğini en fazla alan güçlerden biri de Türkmenler. Türkmenler, sürekli olarak örgütleniyor ve etkilerini artırıyorlar.

Dublin’den başlayarak yapılan Güney’e ilişkin bütün uluslararası toplantılarda ve özellikle son iki Washington toplantısında, alınan bütün kararlara rağmen KDP ve YNK arasındaki sorunları çözmek mümkün olmadı. Esasen her iki güç de sorunlarını çözmeye fazla istekli değil.

Her ikisinin de en fazla korktukları şey; örgütsel egemenliklerinin aşılması, halk iradesinin Güney’de ortaya çıkmasıdır. Her ikisi de en küçük demokratik gelişmeye izin vermiyor. Tabi aralarında bazı nisbi farklar var. Örneğin KDP, fiili Kürt düşmanlığını kendi varlık gerekçesi haline getirmişken, YNK biraz daha duyarlı ve yurtsever bir kitle tabanına dayanıyor. Ancak söz konusu çıkarlar ise, YNK de Kürtler arası ilişkileri zedelemekten geri durmuyor. Bütün bunlara ek olarak, Güney Kürdistan’ın her iki alanında da, hemen bütün batılı devletlerin çeşitli adlar altında oluşturdukları kurumları ve istihbarat faaliyetleri vardır.

Kasım başında gerçekleştirilen son Washington toplantısı; INC (Irak Ulusal Kongresi)’yi, sürgünde bir hükümet ve bütün Irak muhalefetine iradesinin temsil edildiği bir organ haline getirmek iddiasıyla gerçekleştirildi. Kürtler açısından YNK ve KDP’nin karşılıklı olarak Hevler ve Süleymaniye’de büro açmaları, bazı göçmenlerin evlerine dönmeleri ve KDP’nin gümrük gelirlerinden YNK’ye pay ödemesi kararları alınmıştı. Washington dönüşü, Neçirvan Süleymaniye’ye gelerek YNK’ye 80 milyon Dinar ödedi. Onun dışında toplantı hiçbir pratik sonuç vermedi. Yine Washington toplantısında, bir sonraki toplantının Güney Kürdistan’da yapılması kararlaştırılmıştı. Güya Güney’deki toplantı, INC’nin sorunlarını çözmek kadar, baharda Saddam’a karşı yapılacak bir saldırının hazırlıklarını yapacaktı. Hatta bu amaçla, YNK ve KDP subaylarından 25 eri, eğitilmek üzere ABD’ye çekilmişti. Ama KDP, Washington’dan döner dönmez Saddam’ın oğluyla, Mesut Barzani’yi Selahaddin’de bir

araya getirdi. Bırakın Irak’a saldırıyı, sonradan da ortaya çıktığı gibi esas saldırı PKK’ye karşı gerçekleştirildi ve bu ikinci Washington toplantısında, bir yeni komplo toplantısı olduğu anlaşıldı.

Diğer taraftan **Meolüsül Ala** adı altında toplanan islami güçler, Washington toplantısına alternatif bir toplantı hazırlığına giriştiler. Tabi İran gelişmelerden büyük bir rahatsızlık duymuştu ve ABD-Paris dönüşü, Celal Talabani’yi bir süre Tahran’da tuttu. Talabani’nin uyarılmasının ardından, Güney’de yapılması planlanan toplantının ertelendiği ve eğer toplantı yapılacaksa, İslami güçlerin de toplantılara katılması için bir formül arandığı belirtiliyor.

Halkın durumuna gelince: Halk Güney Kürdistan’da kelimenin tam anlamıyla sefelat içinde yaşıyor. Yoksulluk had safhada. Örgüt yönetimlerinin yaşama ile halkın içinde bulunduğu koşullar arasında tam bir uçurum var. İş alanı yok ve Güney’den sürekli bir kaçış yaşanıyor. Biraz para biriktirenler ailece, sınırlı imkan elde edenler çocuklarını Avrupa’ya çıkartıyorlar. Peşmergelik, halk ve ülke kaygısına ilgisiz bir geçim kapısı haline getirilmiş. Geniş bir çevrede, Güney’deki kurumlar aracılığıyla, bazı devletlere kapılanmış durumdadır.

Baştan beri söylediklerimizi toparlarsak; Irak’ın somut durumundan ve Batılı güçlerin müdahalesinden sonra, 1991’de şekillenen Güney Kürdistan’ın şimdiki durumu bir kargaşa görüntüsü veriyor. Aslında oluşan koşullar, Kürtlerin kendilerine, dünya gerçeğinin de onaylayacağı bir statü oluşturmaları için çok elverişli imkanlar sunuyor. Bunun için biraz yurtseverlik ve ulusal sorumluluk ve Kürtler arasında dayanışma yeterlidir.

YNK’nin son yönelimleri

Bilindiği gibi Washington toplantısının hemen ardından, KDP Türk ordusunun da desteğini alarak PKK gerillalarına karşı büyük bir saldırı hazırlığına başladı. Kış koşullarında bugüne kadar toplanmamış düzeyde bir güçle saldırıya geçtiler. Saldırının zamanlaması ilginçti. PKK Başkanlık Konseyi, geçmişte yaşanan tüm olumsuzlukları aşmayı ve mevcut sorunları diyaloga aşmayı öneren ve Kürtler arasındaki çatışma döneminin artık tamamen kapanmasını amaçlayan bir mektubu, KDP yönetimine ulaştırmıştı.

Mektuba cevap verilmedi. Cevap olarak, imha amaçlı saldırılar gerçekleştirildi. Saldırı aynı zamanda Başkan Apo’nun yargıtay duruşmalarının yapıldığı sürece denk getirilerek, bir düşmanlık mesajı da iletilmiş oluyordu. İşte YNK’nin Süleymaniye’de yıllardır faaliyet gösteren ve çalışma alanları insani ve kültürel çabalarla sınırlı olan kurumları kapatma kararı da bu döneme denk geldi.

YNK, Welat gazetesini, kültür kurumu MKM’yi ve yaralıların tedavi gördüğü hastahaneyi Süleymaniye dışına çıkartarak çalışmalarına son verdi. YNK’nin bu kurumları kapatma gerekçesi de Washington, TC ve KDP’nin artan baskıları olarak ifade edildi. Görüşmelerde, TC baskısının yoğunlaştığı öne çıkarıldı. Oysa bunun gerçekte hiçbir alakası yoktu. Eğer TC gazete ve kültür kurumunu kapatacaksa, kendisine bu kurumların İstanbul’da yasal faaliyet sürdürdükleri belirtilebilirdi. Birbirleriyle yıllarca savaşmış devletlerin bile, basın ve insani sağlık çalışmalarını hoşgörüyle karşılayıp müdahale etmedikleri hatırlatılabilirdi. Kaldığı bu kurumlar, demokrat olmanın asgari ölçülerini ifade eden ve faaliyetlerini dünyanın her yerinde, hiçbir baskı altına alınmadan sürdürebilen ku-

“YNK, Welat gazetesini, kültür kurumu MKM’yi ve yaralıların tedavi gördüğü hastahaneyi kapatma gerekçesi olarak Washington, TC ve KDP’nin artan baskıları olarak ifade edildi. Oysa bunun gerçekte hiçbir alakası yoktu. Saddam’ın gazeteleri günlük olarak Süleymaniye’de satılırken, bir ulusal kurum özelliği taşıyan Kürt gazetesi Welat’a yasak konuluyordu.”

rumlardır. Üstelik, Saddam’ın gazeteleri günlük olarak Süleymaniye’de satılırken, bir ulusal kurum özelliği taşıyan Kürt gazetesi Welat’a yasak konuluyordu.

Kapatma kararları Celal Talabani Süleymaniye’de iken tartışılmıştı. Ancak uygulama Washington toplantıları dönemine ve Talabani’nin Güney’de olmadığı bir sürece denk getirildi. **Başkat Cabbar Ferman** ve **Mustafa Çavreş** olmak üzere, YNK yönetimiyle yapılan görüşmelerin hiçbirinden bugüne kadar bir sonuç alınmadı. Halk bu uygulamadan oldukça rahatsız. YNK’nin kadrolarının bir bölümü de, rahatsızlıklarını toplantılarda dile getiriyorlar. Ancak Kürtler arası çatışmalara karşı olduğunu ve Kürtler’in birlik ve dayanışması için çaba gösterdiğini söyleyen, üstelik Celal Talabani’nin “*Güney’in ulusal reberi*” olarak ilan ve lanse edildiği bir ortamda YNK, verdiği bu kararda ısrar etti ve bugüne kadar da bu kararından dönmedi.

Yönelimlerin ardında ne var?

19. ve 20. yüzyıl sayısız Kürt isyanı gördü. Kürtler 200 yıldır özgürlükleri için savaşıyorlar. Fakat tarihte çokça ifade edilen nedenlerden dolayı, başarılı olamadılar ve verdikleri silahlı mücadelelerini Kürdün siyaset yapabileceği ve sonuç alabileceği bir noktaya getiremediler. Başka bir deyişle, Kürdün kaderi sürekli olarak yenilgi oldu. Bu kader, Başkan Apo’da ifadesini bulan önderlik gerçeği ve PKK’nin 25 yıldır sürdürdüğü kesintisiz mücadelesiyle değişti. 15 yıllık savaşın yarattığı imkanlar ve elverişli zemin, tarihinde ilk defa Kürde, halk olarak siyasete inisiyatif koyma imkanı verdi. İmralı da yazılan Kürdün yeni dönem manifestosu ve PKK’nin silahlı mücadeleye nokta koyarak, siyaseti öne çıkarması, Kürde ilk defa mevcut dünya ve bölge gerçekliği içinde, haklarını demokratik mücadele yollarıyla elde etme yolunu açtı.

Kürdistan’ın dört parçasında ve ülke dışında tüm ulusun iradesini temsil eden ulusal önderlik, örgütlü halk desteği, maddi ve ruhsal temelde gerçekleşen ve kurumlaşan ulusal birlik, yaratılan ulusal kurumlar, ulusal basın ve TV. PKK’nin sahip olduğu güçlü potansiyel, maddi imkanlar, büyük prestij ve mücadeleden süzülüp gelen tecrübe, uluslararası platformlara taşınan Kürt sorunu ve her şeyden daha çok, kafası değişen kendine güvenen halk gerçeği, hem Kürdün siyaset zeminini yarattı ve hem de Kürt iradesinin ve çözümünün muhatabının tartışmasız olarak PKK olduğunu ortaya çıkardı. İşte bütün bunlar, PKK’ye bu kadar pervasızca sal-

“ABD, Irak’ı çözmeden önce, anlaşıldığı kadarıyla İsrail-Suriye sorununu çözmeyi ve İran’ı sistem içine çekmeyi esas alıyor. Washington toplantılarında Federal Kürdistan öne çıkarılırken, ABD Türkiye’ye bu düzeyde bir yarı devlet statüsüne izin vermeyeceği sözünü veriyor.”

dırmanın, başka güçlerle bağlantılı gerekçesi olmaktadır.

Güneyli güçler bu gün sergiledikleri tutumlarının bir benzerini 1992 yılında sergilemişlerdi. '92 PKK'nin halk serhildanlarıyla kitleselleşmeye başladığı, gerillaya katılımların yükseldiği ve askeri olarak önüne büyük hedefler koyarak sonuca gitmek istediği yıldır. O dönemde Türk ordusunun desteği ile sonuca gitmenin önü kesildi. Bugün de siyasette sonuç almanın önü kesiliyor. İşin diğer boyutu da PKK'nin ve yeni dönem mücadelesinin Güney'e güçlü yansımasıdır. Kürdistan'ın diğer parçalarında olduğu gibi, Önderlik esas olmak üzere PKK'ye geniş bir halk desteği var. Onurlu aydınların pekçoğu PKK'nin yanında yer alıyor.

En önemlisi de son yıllarda Güney Kürdistan'dan gerillaya katılımdır. Şu anda gerilladaki Güneyli savaşçı ve komutan sayısı binlerle ifade ediliyor. YNK ulusal kurumları kapatırken, bu gelişmelerin de önünü kesmeyi hedefliyor. YNK bütün bunları yaparken kuşkusuz bir taşla birkaç kuş vurmaya da hesaplamış olabilir. KDP ile ilişkilerinin, kendisine göre sürdürülmesi gereken tek yönü gümrük gelirlerinden alacağı paydır. Washington toplantısının ardından aldığı 80 milyon dolar ve aynı günlerde Kürt kurumlarını kapatması, halk ve aydınlar arasında; "YNK 80 milyon dolar aldı bazı kurumları kapattı. Eğer 80 değil, 800 milyon dolar alsaydı, kendi kurumlarını da kapatırdı" söylemine yol açtı.

Görüldüğü gibi Güney Kürdistan Kürt birliğinin, Kürt kardeşliği ve dayanışmasının ve Kürt çözümünün özgürlük sahası değil, Kürt gelişiminin truva atı rolünü oynamaktadır. Dün "PKK Güney'den sınırları geçerek Türkiye'de eylem yapmasın" diyenler, bugünde "PKK neden savaşı durduruyor" diyerek, siyasetin önünü açmasından da çok büyük rahatsızlık duyuyor-

" Halk Güney Kürdistan'da kelimenin tam anlamıyla sefelat içinde yaşıyor. Yoksulluk had safhada. Örgüt yönetimlerinin yaşamı ile halkın içinde bulunduğu koşullar arasında tam bir uçurum var."

lar. Bazılarının yaptığı gibi Güneyli güçleri anlayışla karşılamak ve üzerlerindeki baskıya bir anlam vermek yaklaşımı ile bu tutum izah edilemez. Eğer sorun karşılıklı olarak birbirinin zorluklarını ve sıkıntılar-

şında zerre kadar dostluk ve yurtseverlik yoktur. Olsa olsa Kürt karşıtlığı ve Kürt karşıtlarına basit çıkarlar temelinde hizmet vardır.

Başını ABD'nin çektiği dünya güçleri,

mine kaymış gibi görünüyor. "Bu baharda Saddam'ın işi tamam" türünden propagandalar yapılırsa da, Irak çözümünün ve ona bağlı olarak Güney Kürdistan'ın bir statüye kavuşturulmasının biraz daha ile-

nı anlamak, birbirini zorlamamak olsaydı mesele kolaydı. Esasen hassas bir süreçten geçen, uluslararası komployla Önderliği esir düşen, karşı cephenin adeta ellerini oğuşturarak parçalanmasını beklediği taraf PKK'dir. Eğer biraz sorumlu ve aynı halkın evlatları olmanın verdiği hakla, duyarlı yaklaşılması gereken bir taraf varsa, o da PKK'dir. Tabii böyle olmuyor. KDP, bütün gücünü seferber ederek, PKK'yi imhaya, YNK ise PKK'nin siyasal gelişiminin önünü almaya çalışıyor. Açıkki bu yakla-

2000 yılında kangrene dönüşen ve kontrolden çıkma ihtimali bulunan sorunları çözmeyi hedefliyor. Kuşkusuz en hassas ve geniş dengeleri etkileyen en çetrefil sorunlar Ortadoğuda'dır ve bunların başında da Kürt sorunu geliyor. Ancak bu sorunları öyle Kosova gibi kısa sürede çözüme kavuşturmak hem kolay değildir ve hem de dünya güçleri sorunları bölgesel anlamda ele alıp toptan bir çözüm perspektifine yatkın görünmüyorlar. Son dönemde yoğunlaşmanın ibresi Suriye-İsrail proble-

riye erteleyeceğini varsaymak çokta yanlış olmaz.

Suriye-İsrail sorunu da içinde olmak üzere, bölge meselelerinin halledilmesi için İran'ın da ikna edilmesi gerekiyor. İran gibi bölgenin etkili bir devletinin yok sayılarak, işlerin istenildiği gibi yürüyeceğini sanmak yanlış olur. Yine Türkiye aynı noktaya gelmiş değil. Kuzey'de geliştirilen PKK'nin yeni politikası desteklenir ve Kürt çözümünde temel perspektif olarak kabul görülür, bu anlamda PKK'nin önündeki en-

geller kaldırılırsa, Kuzey çözümü, diğer parçaların da sancısız çözümünün zemini olabilir. Bu yaklaşım, Kürtleri egemenlikleri altında tutan devletlerin de hem güçlenmelerine yol açar, hem de savaşız-kansız bir çözüme ulaşılmış olur. Eğer yanlış anlamadıysak, Irak böyle bir çözüme hazır olduğunu deklare ediyor. AB'ye girmeye hazırlanan Türkiye'nin de bugün elinin tersiyle itmiş gibi görünse de, bunun dışında yapabileceği fazla bir şey yoktur.

Bitirmeden önce ve özellikle Güneyli Kürt güçlerinin gerçeği görmeleri amacıyla bir iki noktaya daha vurgu yapmak gerekiyor.

Eğer KDP saldırılarının ve YNK yönelimlerinin arkasında "PKK silah bırakıyor, PKK güçten düşüyor" türünden bir yaklaşımın etkisi varsa, bunun çok ciddi bir hata olacağını belirtmeliyiz. Hiç kimse böyle bir yanılgıya düşmemeli, bu tür yanlış hesaplar yapmamalıdır. PKK tarihini biraz olsun inceleyenler ve PKK'nin gelişim diyalektiğini izleyenler, PKK'nin bırakın gücünü yitirmesini, çok daha kapsamlı ve etkili bir güç haline geleceğini kavramakta zorlanmazlar. Özellikle güneyli güçler ve en çokta dostluktan söz eden YNK, içinden geçtiğimiz bu hassas süreçte, saldırı ve yönelim içinde olmasının Kürtlüğe hizmet etmeyeceğini, saldıranın güçlenmeyip zayıflayacağını, dün olduğu gibi bu günde PKK dostluğunun önemli olduğunu, PKK'nin sayısız çağrılarını şimdi de tekrarladığını ve tüm yurtsever Kürt güçleriyle daha fazla bütünleşmek istediğini unutmamalıdır. PKK'ye bazı kayıplar verdiremek ve bazı kurumları kapatmakla PKK hiçbir şekilde zayıflamaz, ama bu tür yönelimlerde ısrar edenler, kendi tarihlerine kötü birer not düşer, siyah birer sayfa ekler ve halkımızın nefretini kazanırlar.

Baştaraftı 12'de

vizyon ve gazete için de öyle. Bunlar büyük eksikliklerdir. Bunlar, Avrupa'ya değil, ülkeye taşımak gerekir. Bunların İstanbul ve Diyarbakır'a kaydırılması önemlidir. İkinci grubun gelişi de böyledir. Demokratik Cumhuriyet temelinde kendi toprağına, halkına ve ülkesine dönüşür.

Elde silah bekleyenler, meşru savunma halinde bekliyorlar. Gelseler kendilerini bekleyen uzun mahkumiyetle ve idam cezaları var. Gelip teslim olmazlar, yasal düzenleme olmadan gelemeler. Af Yasası'nın çıkarılmaması halinde, elbette silahla öz savunmalarını yapacaklar. Birinci demokratik çözüm grubunun gelişimi bir iyiniyet adımıydı. Ben de yarın dışarı çıkıp da inkar ediliğimi görsem, en şiddetli bir biçimde kendimi savunurum. Bunun neresi teslimiyet oluyor?

Daha önce de söyledim: Bizim şiarımız ya özgürlük, ya ölümdür. Bunun saptırılmasına gerek yoktur. Biz kırk yıllık bir mücadele verdik. Bu benim babamın malı değil, bir halkın öz mücadelesidir.

Demokratik Cumhuriyetle uzlaşmak gerekir. Bu açıdan uzlaşmacı demokrasiyi önemli buldum. Kabul edilirse sorun çözülebilir. Bu, teslimiyet değildir. Keşke biraz hızlandırılabilsek!

Devlet, Kopenhag Kriterleri'ni uygulamaya geçirebilir. Buna karşı hazır metinler olmalıdır. Barolara da önerimdir. Bu yeni bir konudur, lafı çok edildi. İçeriği derinleştirilmelidir. Devlet tarafından çok sözü ediliyor. Ama içeriğinin ne olduğu devletçe de bilinmiyor. Asli kurucu ögenin hakları çoktur. Ana-

yasal vatandaşlık hakları var. Bunlar önemli gelişmelerdir. Bunun içinin doldurulması gerekir. Bu da halkın öncülerine ve temsilcilerine düşer.

Kışlalı'yı uzlaşmayı değil, çatışmayı isteyenler katlettiler

Ahmet Taner Kışlalı olayını çözmek benim için çok önemlidir. Kışlalı cinayeti çok büyük bir çatışmanın sonucudur. Kışlalı eşittir, kemalizm ile Kürt sorununda Demokratik Cumhuriyetin bağdaştırılmasıdır. Barışın temelleri geliyor. Kışlalı da Kürt sorununun çözümünü kemalizmle bütünleştirmeye çalışıyordu. Kendisi bunun teorisyeniydi. Barış ortamı geliyordu. Bu güç ne kadardır? Bu güç hak kimse, iş çatışmaya kadar gider. Kışlalı'yı katleden güçler hakim olurlarsa, son olayların göstergesi olarak, PKK yeniden şiddetin içine çekilmeye çalışılacaktır. Bunun başka yolu yoktur. Nereye gidersek gidelim, katliam ve imha peşimizde olacaksak, biz de kendimizi korumak için meşru savunmamızı yapmak zorundayız. Herkes kendi meşru savunmasını yapmalıdır. Resmi ideolojinin en önemli temsilcisi böyle katlediliyorsa, demek ki kimse için can güvenliği yoktur.

Bu cinayeti bir odak işledi, bir odak harekete geçti. Bu barış sürecine yaklaşmayanlar var ve zorluk çıkaracaklar. Güçleri nedir, nereye kadar gidebilirler? Onların temel hedefi bize yönelik. Beni de hedefleyebilirler. Ama barışı hedefleyen kesim daha hakim. Barış ortamı ve eğilimi güçlendi. Süreci bu yönüyle

anlamak gerek. Barış ortamı güç kazandı. Ama ikili yürüyor. Bunu boşa çıkarmak isteyen bir kesim var. Düz bakmak lazım. Siyasal partiler ve ordu içinde bana kadar uzanabilirler. İçten ve dıştan olabilir, ama yine de barış eğilimi giderek güç kazanıyor. Avrupa Birliği'ne girmek isteyenler, bu barış eğilimini hızlandıracaklar. Milliyetçi sağ kesimin yaptığı olaylar var. Bizimle süreci götürmek isteyen kesim de var.

Uzlaşma eğilimi güçlüyse süreç gelişir. Dikkatli olmak gerekir. Süreç ürkütücüdür. Herkes hazırlıklı olmalıdır. Sürecin çözümlenmesi çok önemlidir. 28 Şubat sürecinde, 1997'de Genelkurmaydan gelen bir yazıda, "Biz her şeye hakim değiliz, meşru savunma hakkınızı kullanmalı ve kendinizi korumalısınız" deniliyordu. '98'de de benzer şeyler vardı. Bunu sana karşı savaşan taraf söylüyor. Bana göre şimdi de aynı durum var. Barış geliyor diyerek rehavete kapılmak ne kadar hatalıysa, barış hiç gelmeyecek dersiniz bu da çok hatalıdır.

Ahmet Taner Kışlalı, kemalizmin en yetkin yorumcusuydu, onun demokratikleşme problemleriyle uğraşan bir aydınıydı. Bana göre, şiddet ortamının aşılmasıyla uzlaşma çizgisinin korunmasını istemiş ve yargıtay duruşması öncesi öldürülmesi, benimle bağlantılıdır. Çizgisinden ve bizimle ilgisinden dolayı vuruldu. Bizim temsil ettiğimiz çizgiyle onun anlaşması çok rahattır.

Ahmet Taner Kışlalı gerçeği ve anısına bağlılık, laik ve demokratik cumhuriyet ile uzlaşmaktır. Yargıtay duruşmasının başladığı saatlerde bu olayın

meydana gelmiş olması oldukça düşündürücüdür. Benim Savunmam, Kışlalı'nın bizzat kaale aldığı Siyaset-Çatışma-Uzlaşma isimli kitabındaki teorik doğrultuya uygun ve uzlaşma temelindeydi. Kürt sorununun barışçıl ve demokratik bir çizgide ve Demokratik Cumhuriyet çerçevesinde çözülebileceğinin teorisini yapmaktaydı. Cinayetle hedeflenen budur. Uzlaşma değil, savaş isteyen kesim bu saldırıyı yapmıştır.

Saldırı kimden gelirse gelsin, herkesi bu konuda tavrı koymaya çağırıyorum. Üzülerek belirtmeliyim ki, yapılan değerlendirmeler Kışlalı'nın misyonuna denk değildir. Kışlalı'nın hedef seçilmesi, son derece hayati olan Demokratik Cumhuriyet çizgisi ve gerçek bir kemalist eğilim içinde, Kürt sorununun çözümünü engellemekti. Bu eğilim vuruluyor. Katilin kişiliği ve eğilimi önemli değildir. Kışlalı'nın şahsında tarihi bir misyon vurulmuştur. Kışlalı'ya sahip çıkmak, Kürt sorununda biran önce uzlaşmaya gitmektir. Kışlalı bu uzlaşmanın hem teorisyeni hem de pratisyeniydi. Bu anlamda ustaca hedef seçilmiştir.

Üzüntülüyük. Bu eylemi gerçekleştirenlerin süreci baltalamaya güçleri yetmez. Kışlalı'nın anısına bağlı olanlar, bağlılıklarını tarihi bir sorun olan Kürt sorununun, demokratik çözümü üzerinde yoğunlaştırmalıdır. Kendi adıma Kışlalı'nın anısına duyduğum saygıdan ötürü, çatışmadan uzlaşmaya geçişe gerçek anlamını veriyorum. Bunu başarmak için sonuna kadar çalışacağım. Herkesi bu konuda emek sarfetmeye çağırıyorum. Seçkin bir kişiliği, bu tarihi sorunu çözme temelinde ölümsüzleştire-

relim. En iyi bağlılık yolu budur. Kışlalı'nın sadece laiklik espirisi içinde düşünülmesi, gerçeği tümüyle ifade etmez.

Ordu da bu uzlaşmacı eğilimdedir. Kıvrıkoğlu'nun Diyarbakır'a gitmesi önemlidir. '93 hatırlanırsa, o zaman ateşkes yürümedi. O zamanki uzlaşmacı eğilim, Eşref Bitlis'in şahsında ortadan kaldırıldı. Bir çeteleşme vardı. Fakat unutulmamalıdır; Çiller-Güreş döneminde hem orduda hem de iktidarda imhacı anlayış, bir konsept durumundaydı. Fakat şimdi durum farklıdır. Şimdiki fark, Genelkurmayın uzlaşmaya sahip çıkmasıdır. Kıvrıkoğlu'nun açıklamaları ve Diyarbakır'da "PKK strateji değiştirdi" demesi, uzlaşma çizgisine doğru geldiğinin işaretidir. Biliniyor, daha önce güçlerin geri çekilmesi için "bu bir taktiktir" diyorlardı. Bunun olağan kış çekilmesi olduğunu söylüyorlardı. Genelkurmay Başkanı'nın ilk kez stratejik değişiklikten söz etmesi anlamlıdır.

Af Yasası'nın askıya alınması ve Pişmanlık Yasası'nın darlığından söz edilmesi, yine Kıvrıkoğlu'nun -daha doğrusu ordunun- bu anlayışla ilgisi olabilir mi? Yine bu müsteşarlığın kurulması, henüz net olmasa bile, anlamlı bir işaret olabilir. Fakat benim cevabını bulamadığım bir soru var: Kışlalı cinayetini işleyenler, orduya karşı bir çıkış yapmış oluyorlar. Orduya karşı çıkmaya kim cesaret edebilir? Bu ilginçtir. Çatışma ortamını kim istiyor? Bunun cevabını net veremiyoruz.

En büyük yoldaşım özgürlük tutkusudur

Kadınla ilgili tartışmalarımızı devam ettireceğiz. Bu çerçevede kadına yeniden şunu öneriyorum: Kadın, kendini mal olmaktan çıkarsın. Bu felsefik özgürlük yaklaşımını, halen sürdürüyorum. Kadın en derin, en etkin, ince ve en kapsamlı biçimde egemenlik konusu olmuş, mal olmuştur. En eski sınıf, en eski metalaşma ögesi olmuştur. Duygularının kölesi olan kadın öyle bir olaydır ki, para gibi bir şeydir. Mal ve kadın, para ve kadın arasında sıkı bir ilişki vardır. Yine kadın ve barış, kadın ve özgürlük arasında sıkı bir ilişki vardır. Ticaret ve devlet daha çok erkek işidir, kadının toplumda dışlanması getirir. Bu, erkeğin işine geliyor.

Bu durum klasik erkeğin öldürülüşü ile biraz aşılabilir. Ben biraz aştım, iddia ettim. Sizin buna gücünüz var mı? Ne kadar özgürlük istiyorsunuz? Ne kadar gücünüz var? Özgürlük istiyor musunuz? Birçok kızımız kendini yaktı. Çok üzüldüm. Bu yaklaşım, özgürlükle ilgili. Bu özgürlüğe saygı duymak gerekiyor. Özgürlük, aktüalite haline gelmiştir.

Yaşamınızdaki küçük bir şeyi dahi oturup düşünün. En basit bir maddi yaşamı giderdikten sonra, oturup nasıl bir kimlik sahibi olacağınızı ve kendinizi nasıl kimlik sahibi kılacağınızı düşünün. Kimlik sahibi olmak gerek, ama buna ilgi duyulmuyor. Bu, güç meselesidir. Süren yaşam ilişkinizin dışına çıkarsanız, yalnız kalırsınız.

Özgürlük, ruhun ve aklın gıdası demektir.

İnsan, özgürlük gıdası ile insan olur. Ama cezası çoktur. Tarihte de değişik biçimlerde gelişir, bu yüzyılda da böyle oldu. Bu sorunu paneller ve konferanslarda tartışabilirsiniz. Benim kadınla kurduğum arkadaşlık güzeldi. Kadınla çok iyi diyalog kurmuştum, ama yarım kaldı. Zeki olan bunu devam ettirir, ne demek istediğimi anlayabilir.

Benim için namus özgürlüktür

Cins çok çirkinleştirildi. Kadınlık, manevi çişkence haline getirildi. Bu konudaki yanlış yaklaşımlar, yani sadece cinsi yaklaşım çok çirkin. Bununla mücadele ettik ve aşmak istedik. Bunu aşmak çok önemli. Klasik evlilik ve aile üzerinde durduk. Dipsiz kuyu gibi. Bu çözülmeden sorun çözülmez.

Ekmekten ve sudan daha çok özgürlüğe ihtiyaç var. Kadın erkeksiz, erkek kadınsız olmaz, ama benim için olur. Kendinizle mücadele etmeniz gerekir. Kendinizi tepeden tırnağa yenileyeceksiniz. Yenilemeyi fiziki açıdan söylemiyorum. Kadının bu düzeyde erkekle olması cinayettir.

Cinselliği ve namus kavramını derinden işleyin. “*Başkasına yar etmem, başkası göz koyarsa ezerim, malımdır, namusumdur*” yaklaşımının altını eşelerseniz, sınırsız egemenlik ve mallaşma düzeyi ortaya çıkar. Kadın kendisinin değil, birileri ona sonsuz sahip. Aşkını yerlebir eder, -bir çocuk bile anasına bunu yapar- İkiyüzlülük etmemek lazım. Kadınsılığınızı yenmelisiniz. Kendi kendinizi yenmeniz gerek.

Erkek kadına karşı acımasız, ama kadın kendine karşı daha acımasız. Erkek ve kadına karşı nasıl savaş vereceksiniz? Bunun için uyanık, akıllı, dikkatli ve büyük bir mücadele gerekiyor. Bu tamamen demokratik bir mücadeledir, düşünce eylemidir. Özgürlük ve barış militanlığı gerekir. Ama kadınlar zorbalığa karşı kendilerini donatmalı, güçsüzlüğünü aşmaya çalışmalıdır. Güçsüzlüğünden ötürü bu anlayışı ortadan kaldıramıyor. Kızlar bunu fark ettiler, ama güçsüzlüklerinden vazgeçmiyorlar. Özgürlük herhalde kocadan daha değerli ve iyidir, çocuklardan da daha iyi ve önemlidir. Özgürlük olmadan her şey haramdır. Burada namusu doğru bir anlayışa oturtmak gerekir. Asıl namus burada başlar.

Benim için namus özgürlüktür.

Erkek çok kurnaz. Bu süreç içerisinde kadın da kurnazlaşmıştır, ama erkek hakim. Bunu aş-

mak, irade ve güç ister. Bunun için demokratik çalışma yapılabilir. Siyasi partiler ve benzeri platformlarda çalışmak ve mücadele etmek gerekir. Demokratik savaş vermek gerekir. Önce kendiniz haline gelmelisiniz.

Kadınlara karşı olan duygularımı sözlerle ifade edemem. Hem kafamda hem de yaşamda kadınla arkadaş olmaya çalıştım. Düşüncem ve irademle arkadaş olmayı doğru ortaya koydum. Benimle ancak böyle arkadaşlık olur. Bu konumda başka bir şey olmaz.

Kürt gericiliğini epeyce değerlendirdim. Bunlar çok zalimler ve hala veliaht yetiştiriyorlar. Bunlara anladıkları dilden cevap verdim. Kadın için birtakım düşüncelerim var; yapılacak çok şey var. İlerde mektup ve kitap yazılabilir ve bu konuda çalışabilirim.

Gençsiniz insanlık ve kendi cinsinizin kurtuluşu için çalışın ve savaşın. Yalnız kendi sorunlarınıza değil, başkalarının sorunlarına da cevap ve çözüm gücü olun. İsa zamanında aziz ve azizeler gibi, islamda da müminler vardır. Bunların durumu çarpıtılmıştır. Bunlar insanlığın kurtuluşunu hedefleyenlerdir. Bunun anlamı budur. Sizin buraya gelmeniz anlamlıdır.

Aslında epey özgürlük mücadelesi verildi; herhalde yetiştiriler, çok sayıda yetiştiriler. Umarım daha çok gelişirler. Onların içinde ihanet edenler olmadı. Analar ve kadınlar daha çok barış insanıdır. Zaten savaş önce kadına karşı geliştirilmiştir ve kadın işidir. Kadınlar barış insanıdır, sosyal insandır. Kadının doğası savaşı ve sınıflaşmayı kabul etmez. Doğallığı gereği kadının sosyalist bir kişiliği, sosyalist yaşama yatkınlığı vardır. Erkeğin yaşam ilişkisi ise zorbalıktır. Erkeğin egemen kimliği ile ilgisi var.

Barış dönemi kadının en çok gelişip serpileceği bir dönemdir. Savaş ise erkeği geliştirir. Sürekli barış militanlığı yapılmalı. Kadının barış hareketine militan düzeyde katılması önemlidir. Barış ve demokrasi hareketlerine ilgi gösterin, öncülük edin. Barış, kadın işidir. Barış ve demokrasiye öncülük ederseniz militan bir kişilik

yaratırsınız.

Kadının amacı, güneş kadar net ise yöntemi ni bulur. Özgürlük tutkusu güçlü ise her yol ve yöntem bulunur. Özgürlük konusunda lafazan olmamak lazım. Kafanızın içinde erkek egemen düşünceler varsa tehlikeli olursunuz. “*Nasıl yapacağız, önümüzü tıkıyorlar*” yakınmasına çok kızıyorum. “*Önümü açın*” diyenlerden de nefret ediyorum. Böyle demekle erkekten yardım istiyorsunuz. O zaman kocasına sığınan kadından ne farkın kaldı? Başkalarından yardım istemeyin. Önce sen kaf dağını aş, beynini ve yüreğini geliştir. En büyük yoldaşın özgürlük tutkusudur. Beynini ve yüreğini çalıştır. Sana iyi yoldaşlar gerek. Çocuklar gibi ağlamayın. Kendinizi akılla yaşatın ve geliştirin.

Unutmayın, benden daha tehlikeli bir çarımhtasınız. Kendilerini özgür sananlar hiçbir şey yapamazlar. Çarımhta olduğunuzu anlarsanız, iğne ucu kadar da olsa, özgürlüğün değerini bilirsiniz. “*Devlet baba, koca bana bir şeyler versin*” demek çaresizliğin ifadesidir. Özgürlüğü çok istiyorsan, kendini geliştir. Gücün varsa, bunun gereklerini yerine getir. Gücün sınırlıysa, bu güç kadar sınırlı çalış, gücün kadar iş yap. O zaman iddialı olmayın, Bu konuda açık olun. Tabii gücün oranında kaldırı; şunu, bunu, her şeyi yap. Haddini ve ölçünü bileceksin.

Kendi kaderinizi, kendi durumunuzu tartı-şın. Kendinizi iyi kullanmasını bileceksiniz, iyi kullanmazsanız bitersiniz.

Benim beşyüze yakın kitabım var, ben zaten bir yazarım. **Kürt Aşkı** adlı kitabı özgürlük üzerine yazmıştım. Liberal özgürlük düşünceleri geliyor. Bu, günümüz Türkiye’sinde de işleniyor. Bu konuda basında güzel yazılar var, okuyorum. Bizden etkilenme var.

Kadın hareketi barış için rolünü oynayabilir. Çok düşünürseniz, kalan eksikliği görüp tamamlayabilirsiniz. Bu insanlık kavgasıdır. Biz insanlık savaşı veriyoruz. Bu, kadını daha çok ilgilendiriyor. İşin özgünlüğünden ileri geliyor. Kadınlar, ezilen halklar ve insanlarla özdeşleşmişlerdir.

Kadınla doğru arkadaşlık yaptım

Kadınlar iyi insanlardır. Kadınla yoldaş olmak güzel bir şeydir. Düşünce açısından kadın erkekten geri değildir. Hiçbir kadın beni klasik hale getiremez. Bunu deneyenler oldu. İyi koca veya aşık gibi olmaktan nefret ediyorum. Ben buna asla gelmem, kendimi köle kadına buluşturmam. Kişiliğimin en çarpıcı yönü budur. Yazılar toplayın, kişiliğimi ve düşüncelerimi iyi işleyin.

Analar için biraz daha yazabilirim. Analar için konuşmak istemiyorum. Onlar için çok üzülüyorum. Ucuz ve basit laf söylemek kolaydır. Ben yaptıklarımla bilinmek istiyorum. Kadınlar için yaptıklarımı, analara da atıftır. Kadın-erkek ilişkisini yerlebir ettim. İki yüzyıllık kirliliği yıkamıştım. Sınırsız kadın özgürlüğü yaratmaya çalıştım. Bunu daha da geliştirmek mümkündü. Kadınla çok doğru arkadaşlık yaptım. Erkek tehlikeli ve ikiyüzlüdür, aldattır. Kadın, kadınsılaştırılmıştır. Bu konuda çarpıcı sonuçlara vardım.

Bekledikleri ve istedikleri kadar onların olduğunu söylüyor, selamlarımı iletiyorum.

İnsanlık, aşk, arkadaşlık ve yoldaşlık bunlarla olacaktır. Anlattıklarımı bana tekrar ettirmeyin. Her şey orada var.

Kendilerini yakanlar, büyük kopuşun bu şekilde gerçekleşeceğini düşündüler. Onlar özgürlüğü yakalamışlardı. Bunu, kendilerini ifade etmenin yolu olarak gördüler. Kendilerini öyle yakmalarını istemiyorum. Kendini yakmalar sabırsızlığı ve güç yetirememeyi ifade eder. Korunak acılar içinde kendinizi bitireceğinize, barış militanı kılın. Barış ve demokrasi savaşını kazanın. Kendinizi barış için, demokrasi için cayır cayır yakın. Kendinizi militan kılın ve onda kendinizi eritin. Haksızlık yapmayın, örnek olun. Çıkarılacak sonuç budur. Bu da kendini yakmanın bir başka ifadesidir.

Bunların sayısı onlarcadır, bunlar büyük kişiliklerdir. Büyük kişilikler, büyük değerler haline gelin. Bu durumda dinlenen kişilikler olursunuz. Kendilerini yakanların anısına bağlılığımız,

Partinin gücü örgüt örgütün gücü kadrodur

Kadrosu olmayan veya ideolojik-politik çizgisine, amaçlarına, hedeflerine, ölçü ve geleneklerine göre kadrosunu eğitmeyen bir partinin varolması ve başarı kazanması mümkün değildir. Parti ideolojik, politik bir çizgi hareketidir. Bütün bunlarla birlikte örgütsel bir güçtür; insan gücüdür, maddi güçtür, örgüt gücüdür. Partiye güç veren en önemli yanlarından biri de onun örgütü, örgüt yapısı ve kadro gerçeğidir. Kuşkusuz doğru bir ideolojik-politik çizgi partinin başarısı için gereklidir. Parti doğru bir teorik tahlille birlikte, somut durumların somut tahlilini doğru biçimde yapabilmeli, ondan doğru sonuçlar çıkartabilmeli, toplumsal değişimin yönüne uygun somut, gerçekleştirilebilir hedefleri önüne koyabilmelidir. Hedefleri nasıl gerçekleştireceğini doğru tespit edebilmelidir, hedefe gitme yolunun stratejisini doğru çizebilmelidir. Bunlar başarı için mutlak gereklidir.

Sadece bunlarla başarı kazanmak, parti olmak mümkün değildir. Bütün bunları halka ulaştıracak, halka maledecek, kitleleri bu amaçlar doğrultusunda eğitecek, örgütleyecek ve yönetecek bir güce ihtiyaç var. İşte bunu yapan güç kadrodur. Stalin buna **“volan kayışları”** diyordu. Yani motorla madde arasında maddeyi döndüren kayış. Kadro, ideolojik politik çizgi ile hedefler ve hedefe gitme yoluyla bunu gerçekleştirecekler arasındaki bağı kuran güçtür. Kadrolardan oluşan bir örgüt olmazsa, ne kadar doğru ideolojik-politik tespitler yaparsak yapalım, ne kadar güçlü doğru tahlillerimiz, ideolojik politik belirlemelerimiz, haklı, soylu amaçlarımız olursa olsun, ne kadar güncel koşullara uygun kararlar alırsak alalım, bu sadece iyi bir düşünce, karar, iyi amaç olarak ortada kalır ve gerçekleşmez. Onları gerçekleştirecek, ete-kemiğe büründürcek doğru kararları, görüşleri yaşamsal kılacak güç örgüttür, kadrodur. Demek ki kadro parti olmakta temel güç ve temel yandır. Partinin varlığı ve başarısı açısından esas güçtür.

Doğru kadro, gerçek bir kadro nasıl olur? Madem ki ideolojik-politik çizginin, teorinin siyasi amaçların, hedeflerin yaşamsal kılınmasının aracı gücü kadrodur, o zaman kadro bunları iyi bilen, anlayan, kendisinde yaşamsal kılan ve bunu halka, topluma mal edebilen insandır. Kadro, bunu bu biçimde özümseyen, kendisini buna göre şekillendiren insana denir.

“Ben kadroyum, militanım” demekle kadro olunmuyor. Partinin ideolojik-politik çizgisini iyi bilmek gerekir. Sadece bilmek de yetmiyor, özümsemek, benimsemek ve kendini amaçlarla bütünleştirmekten geçiyor. Amaca tutkuyla bağlanacaksınız. Amaçların pratikleşmesi için gerekli çabayı harcama gücünü, yeteneğini, ustalığını göstereceksin. Bu yönlü pratik çaba içerisine gireceksin. Bunları doğru yapan kişi partinin militanı, kadrosu olur ve partiye hizmet eder. Bunları yapmayan veya ya-

pamayan bütün bu bakımlardan zayıf kalan biri parti militanı sıfatı kendisine takılabılır, ama pratikte militan olamaz. Bir işi yapar, birini yapamazsa yarım militan olur. Yarım militan başarıyı getirmez. İyi bilir, iyi anlar ama uygulayamaz. Onun pratiğe geçirilmesinde gerekli yol yöntemi bulamaz, yeteneği gösteremez bu bilgi ortada kalır. İyi bir pratikçidir, iş yapmak ister ama neyi yapacağını bilemez. Partinin yararına olan nedir, onu bilmez, anlamaz veya kendine göre anlar. Böyle biri birçok işi yapabilir, ama yarardan çok zarar verir. Belki parti adına yapar ama hizmet etmez, partiyi gerçekleştirmez. Bu da yeterli

nin işlerini en iyi yapan kadrosu olunamaz. Kadro yetiştirilir, hazırlanır. Eğitimle, bilgiyle tecrübe ile öğrenir, kendisini güçlendirir, geliştirir ve şekillendirir. Onun için de eğitim ve pratik mücadele gerekir. Eğitimsiz, gaipen bir şeyleri duyar gibi ne kadro ortaya çıkar, ne de hiçbir çabası olmadan, örgüt ve siyasi çalışmanın içinde pişmeden onun yolunu, yöntemini, nasıldığını görmeden, öğrenmeden, yaşamadan kadro olunur. Bu açıdan da kadroyu kendi gerçekliği üzerinde yapısını dikkate alma temelinde düşüncede, pratikte eğitime, durumuna göre kollayarak gerekli eğitimi, pratik görevi zamanında vererek, gerekli

ve zamanında uygun yol yöntemlerle yürütülmesidir.

Partimizin yeni dönem kadro politikası

Kadro kimdir, nasıl yetişir?

Partimizin kadro politikası nedir ve pratikteki uygulaması nasıl olmuştur? Kadro ya da kadro adayı dediğimiz parti yapısının durumu neydi? Ne tür özellikler arz ediyordu? Yeniden yapılanan partinin kadrosu nasıl olmalı ve nasıl bir özellik taşımalı? Yeni parti nasıl bir kadro kurabilir, yürütebilir?

geldi. Buradan daha öteye gitmek artık şimdiye kadar varolan olgularla mümkün olmuyor. Yürüttüğümüz mücadele, çabalarımız, arayışlarımız bunun mümkün olmadığını ve artık bizi ileri götürmediğini gösterdi. Bundan ötürü bizi ileriye götürmeyen, tıkatan, donduran anlayışlarda, yöntemlerde kuşkusuz ısrar edemezdik. Öyle yaparsak tutucular, gericiler grubu durumuna düşerdik ki, onu da yaşam kabul etmezdi. Nitekim biz yine de öyle yürütmek istediyssek de ortam kabul etmedi. Büyük bir komplo ile yüz yüze geldik. Çünkü komplo bizim o tutumumuz, durumumuz, yaklaşımlarımıza dayanarak gelişti. Bu biçimde ortaya çıktı ve bizi zorlayacak bir etkinlik kazandı.

Mevcut durumda ısrar yok olup gitmek, toplumsal ve tarihsel gelişmenin gerçeğine ters düşmektir. Toplumsal, tarihsel gelişmeden yana olmak değil, onun önünde engel olmak demektir. Böyle olana da **“devrimci, ilerici”** denmez, **“gerici, tutucu”** denilir. Tutucu, gerici olmak bizim işimiz değil. Çünkü biz tam tersine devrimcilik, ilericiilik iddiasıyla ortaya çıkmışız. Toplumsal gelişmeyi en iyi bilen, anlayan ve toplumsal ilerlemeyi halk yararına, emekçiler yararına götürme istemi ve iddiasında olan bir gücüz. Kişiler olarak da, parti olarak da öyleyiz. Bu niteliğimize, sıfatımıza uygun hareket edeceksek o zaman somut duruma uygun olarak devrimci militan, devrimci parti, ilerici parti nasıl olması gerekiyorsa öyle olacağız. Yoksa söz başka, sıfat başka, pratik başka olamaz. Bu doğru da değildir ve yaşamsallaşamaz da. Engel olmakta, tutuculukta direklemek ezilip, aşıl-makla sonuçlanır. Kaldık karşılarımız bizi ezip aşma çabası içerisindeler.

Komplo bu amaçla düzenlenmiştir. Hedefi budur. Başarıya gitmek için de her türlü çabayı harcıyor. Her türlü yöntemle bütün güçleri içine alarak başarıya gitmeye çalışıyor. Böyle bir ortamda yenilenmek, değişmek somut koşullara, toplumun içinde bulunduğu koşullara uygun, somut durumun doğru değerlendirmesinden onu çıkararak, onu ileriye götürecektir bir çizgide militan ve örgüt haline gelmemiz zorunluluktur. Bu anlamda köklü bir değişim, dönüşüm, yenilenme, yeniden yapılanma, partinin özelliklerine uygun, yeni kadro, militan haline gelmesi gereken temel tutum ve görevdir. Bunun dışında kalmak, yok olmaktır. Dönemin kadrosu olmak, bunu gerçekleştirmek için çaba harcamak ve bunu başarmak bundan sonraki toplumsal gelişmeye öncü olarak katılmak, militan olarak böyle bir gelişmede yer almak, rol oynamaktır.

O zaman nasıl militanlar olacağız?

Bu süreci başarıyla götürecektir bir kadronun temel özellikleri neler olacak?

Bu soruları kendimize somut bir şekilde sormamız ve doğru yanıtlar vermemiz gerekiyor. Sağa sola hiç bükmeden, saptırmadan, şu veya bu gerekçeye sığınmadan kendimizi ameliyat masasına yatırıp gerçekten içinde bulunulan dönemin özelliklerine göre kendisini yeniden yaratacak bir değişimi, yenilenmeyi, tedaviyi gerçek-

Bunları yapmaya “Kadro politikası” denir. Kadro politikası kadroyu ortaya çıkarma, kadroyu koruma, eğitime, terfilendirme, görevlendirme işidir. Yani bir bütün olarak bir militanı mücadeleye, partiye biçimde hizmet edebilecek hale getirme işi oluyor. Bunun planlı, programlı, yerinde ve zamanında uygun yol yöntemlerle yürütülmesidir.

ve doğru bir kadro değildir. Parti Önderliğimiz **“bu biçimde iş yapmaktansa hiç yapılmazın daha iyi olur. Hiç değilse bozmaz”** diyordu. Yine doğru ve haklı olarak **“bilip de yapamayı”** amaca bağlanmak olarak tanımlıyordu.

Kadro sıradan bir güç, bireysel bir varlık değil, örgütün, partinin kendisi oluyor, kendi başına vücut bulan bir güç de değil. Tamamen partinin ideolojik, politik, örgütsel esaslarına, çizgisine, ölçülerine göre şekil bulan bir kişilikse, ona göre yaşayan, çalışan bir kişilikse buna kadro denir. Yoksa kendisine kadro, militan sıfatını takıp onun gereklerine hiç yaklaşmayana, yerine getirmeyene elbette kadro, militan demek mümkün değildir.

Böyle bir kadro nasıl yetişir? Nasıl yetiştirilmeli? Bunun için partilerin pratiği açık ve yine partimizin pratiği de ortadadır. Bu kadar büyük bir tarihsel sorumlulukla, görevle, misyonla yüklü olan bir kişilik elbette büyük bir çabayla, eğitimle, mücadele ile ortaya çıkarılır, yaratılır. Kendiliğinden veya çabasız olmaz. **“Bu iş sakı- da yetiştirilir gibi olmaz”**. Kuşkusuz bir süreçle gelişir, şekillenir. Hemen parti-

adımları yerinde ve zamanında atmak gereklidir. Bu politika anlamına geliyor. Yani kadro yaratmak bir plan ve doğru bir yaklaşım sorunudur.

Eğer bir parti kendisini başarıyla uygulayabilecek kadrolara sahip olmak istiyorsa, bu tür kadroları yaratmak durumunda olduğunu bilmesi gereklidir. Buna göre de kadro hazırlaması, eğitmesi, yetiştirmesi gerekli. Güç olabilmesinin, ideolojik-siyasi çizgisini hayata geçirebilmesinin onları başarıyla pratikleştirebilecek kadroyu yetiştirmekten geçtiğini bilmesi, anlaması lazımdır. Demek ki kadroyu şekillendirme çalışması, bir parti çalışmasının en temel yanı, esas ve en önde geleni oluyor. Kadroyu iyi anlamayan, önemsemeyen, kendi çizgisine anlayışlarına göre yetiştirmeyi esas almayan bir parti, gelişme sağlayamaz, başarıya gidemez.

Bunları yapmaya **“Kadro politikası”** denir. Kadro politikası kadroyu ortaya çıkarma, kadroyu koruma, eğitime, terfilendirme, görevlendirme işidir. Yani bir bütün olarak bir militanı mücadeleye, partiye biçimde hizmet edebilecek hale getirme işi oluyor. Bunun planlı, programlı, yerinde

Bu sorular doğrudan kendimizle ilgili ve yanıt verdiğimiz ölçüde de kendimize taktığımız sığara layık olabileceğimiz sorulardır. Yoksa o sıfatların hepsi boşta kalır, laf olur. **“İyi bir partiliyiz veya iyi bir parti militanı olmak isteyen birisiyiz, PKK’lıyız”** diye kendimize taktığımız sıfatlar ancak bu sorulara doğru ve yeterli yanıt vermekle gerçeklik bulur.

Yeni bir parti kuruluyor, kurulacak. PKK bundan sonra yürüyecekse, hemen her şeyi ile kendisini yenileme temelinde yürüyecek. Şimdiye kadarki PKK biçiminde olmayacak. Bu açık. Bunun böyle olmayacağını, yaşadığımız koşullar, gerçekler çok net bir şekilde gösterdi. Biz de bu gerçekleri, somut durumları değerlendirdik, tartıştık. İçinde bulunduğumuz koşulların özelliklerine göre yenilemeyi ve bu temelde partiyi yeniden şekillendirmeyi, yeniden yapılandırmayı gerekli gördük.

Yeni bir dünya durumu ortaya çıkmış bulunuyor. Kürdistan’da parti mücadelemizle yepyeni gelişmeler oldu. Ortaya önemli bir düzey çıktı. Türkiye geçen mücadele süreci içerisinde belli bir noktaya

Böylesi bir döneme girerken, mücadelemizin geçmiş ve geleceği herkes tarafından yoğun bir biçimde tartışılmaktadır. Diğer yandan uluslararası komplo farklı bir biçimde devam etmektedir. Bu komplo, ulusal direnişimizi tasfiye etme gibi bir amacı vardır. Buna karşılık, Önderliğimizin, partimizin ve halkımızın yoğun desteğiyle ulusal birlik mücadelesini ve direnişini zafere götürme çabası sürdürülmektedir.

Tarihin böyle bir sürecinde bulunuyoruz ki, görevlerimizi yerine getirme konusunda büyük bir sınavla karşı karşıyayız. Uluslararası komployu etkisiz kılacak bir direnişi geliştirdiğimiz oranda bu sınavdan başarıyla çıkabiliriz. Koşullar sağlıklı değerlendirildiğinde, başarıma imkanlarımızın varolduğu görülecektir. Tehlike sanıldığından daha büyüktür. İçinde bulunduğumuz süreçte

ciddi bir mücadele verildi. Ruhsal, felsefik, ideolojik, örgütsel ve pratiksel, her bakımdan ciddi bir mücadele yürütüldü.

Halkımızın bir bilinçsizliğe mahkum edilmesi, önemli diğer bir noktadır. Ulusal çıkarları nerededir, bunları nasıl temsil edebilir, sorularına yanıt bulmaktan çok uzak bir konumdaydı. Bu da devrimin diğer bir görevini belirledi. Ulusal aydınlanma hareketi ve bilinçlenme; devrimi, ulusun kendi çıkarlarını görüp savunabilecek konuma getirilmesidir. Nitekim Önderliğimiz ve partimiz, çok kapsamlı bir ulusal bilinçlenme faaliyeti yürütmüş ve bunda da başarılı olmuştur. Diğer önemli kazanımımız da budur.

Halkımız yoğun bir parçalanmayı yaşamaktaydı. Bunu gidermek, en azından kafalardaki parçalanmışlığı yıkıp ulusal birlik ruhunu ve bilincini yaratmak önemliydi. Ulusal diriliş

Başarının temel koşulu, rotayı doğru belirlemektir

üzerimize düşeni yapmaz ve bunun gerektirdiği devrimci çalışmayı geliştiremezsek, en olumsuz sonuçlarla yüz yüze geleceğimiz açıktır. Mücadelemizin yarattığı kazanımlar ve değerler, tasfiye tehlikesi ile karşı karşıya olmak kadar bize zafer olanağı da sunmaktadır.

Yetkin bir devrimcilik bizi başarıya götürecektir. Bunun olanakları mevcuttur. Burada önemli olan dengemizi yitirmemek, hem stratejik hem de taktik açıdan geleceğimizi doğru belirlemek ve bunun pratiğini sergilemektir. Devam eden bu

“Dönüşüm kongrede de gerçekleştirilemeyince, bir tekrar durumu ortaya çıktı. '94 yılı da dahil, günümüze kadar geçen süreç, bir ara süreçtir. Hem diriliş hem de kurtuluş devriminin özelliklerini bir arada gösterir. Ya tümüyle diriliş ya da kurtuluş sürecinin görevlerini üstlenir. Yani net olmayan iki dönemi de bir arada yaşar. Ama iki dönemin de ihtiyaçlarına cevap vermeyen bir süreç yaşanmıştır.”

uluslararası komplo, etkisiz kılınması ve zaferin mümkün hale getirilmesi için geride bıraktığımız mücadele sürecini doğru değerlendirmemiz gerekmektedir. Bu son derece önemlidir.

Başarının temel koşulu, geçmişimizi değerlendirerek geleceğimizin rotasını doğru belirlemektir. Bu açıdan her düzeyde bir tartışmanın yapılması ve bunun belirli sonuçlara bağlanmasının gereği vardır.

Uluslararası, bölgesel ve ulusal güçler, özellikle karşımızda duran cephe, politikalarımıza göre bir yaklaşım sergilemek için her türlü yolu deniyorlar ve denemeye devam edeceklerdir. Geride bıraktığımız mücadele sürecinin her aşamasında görüldüğü gibi, bu güçler mücadelemizi sapırtmak için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Uluslararası komplo sürecinde bu daha da yoğun olarak yapılacak ve bu nedenle aynı noktadan yükleneceklerdir.

Onlar da şu veya bu kadar insan kaybını ya da maddi kayıpların bu mücadelenin başarısını önleyemediğini çok iyi biliyorlar. Eğer mücadeleyi doğrultusundan sapıtabilirlerse, işte o zaman sonuç alabilirler.

Buna karşılık bizim en temel görevimiz, bundan sonra da devrimi gelişme halinde tutmak ve zaferle taçlandırmaktır. Bunun için geride bıraktığımız büyük mücadelemizi doğru değerlendirmek zorundayız.

Bütün yetersizliklerine rağmen, geride bıraktığımız mücadele sürecimiz onur duyacağımız tarihimiz olmaktadır. Tabii bu, kuru bir bağlılık değildir. Yaratılan gelişmelerden hareketle, bu tarihimizi olumlu görmekte ve sahiplenmekteyiz. Yeni bir yıldönümünde, mücadele tarihimizin ne kazandırdığını ve onu nasıl sahiplenmemiz gerektiğini belirlemek durumundayız.

Uluslararası güçlerin Ortadoğu politikası tutarsızlıktır

Her şeyden önce şu gerçeği görmemiz gerekir: Kürdistan ülkesi ve halkı, dünyanın başka bir yerinde görülmeyecek uygulamalarla karşı karşıya gelmiştir. Tarih boyunca ulusal inkar ve imha halkımıza kader olarak dayatılmıştır. Bunun nedeni de ortadadır. İnkarcı ve imhacı güçler Ortadoğu'ya egemen olabilmek için Trakya'dan Basra Körfezi'ne kadar uzanan hatta egemen olmak istiyorlar. Çünkü ancak bu hatta egemen olan Ortadoğu'da hakimiyet sağlayabilir.

Ülkemizin merkezinde bulunduğu coğrafya hep egemenlik mücadelelerine tanık olmuştur. Dolayısıyla bu coğrafya rahat yüzü görmemiş, uluslararası güçler tarihte de bu topraklarda istikrarlı bir devletin kurulmasını çıkarlarına uygun bulmamışlardır. Nitekim emperyalist dönemde de aynı politikalar gündeme sokulmuştur. Ortadoğu'nun belkemiği dediğimiz coğrafyada uluslararası güçlerin izlediği politika tutarsızdır. Yine Ortadoğu'nun egemen güçleri bu coğrafyayı ellerine geçirebilmek için hep petrol tehditinde bulunmuşlardır. Araplar, Farslar ve Türkler açısından bu böyledir. Hem uluslararası hem de bölgesel güçler bu coğrafyada bir başkasının egemen olmasını istememişler, ama kendi aralarında egemenlik mücadelesi yürütmüşlerdir. En son Irak örneğinde de görüldüğü gibi, istikrarsızlık bölgeye egemen olmanın yolu olarak seçilmiştir. Irak devle-

tinin kuruluşu bu temeldedir. Irak Kürdistan'la birlikte istikrarsızlık içinde tutulmakta, istikrarsızlık gerekçe yapılarak Ortadoğu'ya sürekli müdahale edilmektedir.

Ülkemizin ve içinde bulunduğu coğrafyanın jeopolitik konumu her zaman böylesi bir özellik göstermiştir. Bu nedenle ne uluslararası ve ne de bölgesel güçler, Kürtler'in kendi içlerinde birlik sağlamalarını ve devletlerini kurmalarını, bu coğrafyaya egemen olma açısından çıkarlarına uygun görmemişlerdir.

Bağımsız birleşik bir Kürdistan her zaman onların korkulu rüyası olmuştur. Orada kendi varlıklarının tehlikeye düştüğünü görmüşlerdir. Dolayısıyla Kürtler iktidar haline gelemesinler ve kendi içinde birliklerini sağlayıp devletlerini kurmasınlar diye böyle uluslararası ve bölgesel bir düzenleme yapılmıştır. Bunun da sürekli kılınabilmesi için Kürtlerin tarihten silinmesi stratejisine sarılmışlar, uygulamalarını da bu temelde geliştirmişlerdir. Yani tehlikeyi bütünüyle bertaraf etmenin yolu olarak, ulusal inkar ve imhayı benimsemişlerdir.

Bunlar tarihsel gerçekler olduğu gibi, günümüzde de uygulanan stratejidir. Söz konusu stratejinin tarihte ve 20. yüzyılda uygulanması, ülkemiz üzerinde çok büyük tahribatlar yarattı. Ulusal inkar ve imha politikası başını aldı yürüdü. '70'lere gelindiğinde, uluslararası güçler ve bölgesel gericilik Kürtlüğe nokta koymak ve tüm den tarih sahnesinden silmek istediler. Ancak köklü bir halk olmamız buna olanak tanımadı. Halkımız en zayıf durumda bile ölümü kabul etmek istemedi, reddetti.

Ulusal imhayı reddediş, partimizin ilayla kendisini ifade etti. Diğer tüm sömürge uluslarda da bir kurtuluş sorunu vardır. Onlar da zayıf ve geri bırakılmışlardır. Ama düşürülmüşlük hiçbir zaman halkımız örneğinde görüldüğü gibi ileri boyutta ortaya çıkmamıştır. Kürtler hem geri bırakılmış, hem de düşürülmüşlerdir.

Yabancı egemenlik imhayı hedefliyor ve bunda önemli mesafeler almış durumdadır. Düşürülmüşlük önemli bir husustur. Onun aşılması, kurtuluş devriminin strateji ve taktiği ile mümkün olmazdı. Bir halkı bitirilme noktasından ve düşürülmüşlükten çıkartıp yüceltmek ve tarihten silinmekten kurtarıp iddialı hale getirmek, başlı başına bir devrimi gerektiriyordu. Her ne kadar *Kürdistan Devriminin Yolu*'nda devrimin stratejisi ve temel taktiklerinde *kurtuluş devriminin* etkisi ağır olsa da, izah edilen ve pratikleşen *ulusal diriliş devriminin stratejisi ve taktiği* olmuştur. Devrimimizin önemli bir süreci, diriliş gerçekleştirmekle

yürütülmüştür. Diriliş gerçekleştirilmeden kurtuluş sürecine girebilmek de mümkün değildir.

Başka bir sömürge ülkenin devrimi kurtuluş devrimi olurken, biz ülkemiz Kürdistan'da iki devrim yapmak zorundaydık. Birinci devrim, düşürülmüşlük ve tarihten silinmenin önünü alabilmek için geliştirilen diriliş devrimi; ikinci devrim ise diriliş devriminin kazanımları ile geliştirilecek olan kurtuluş devrimiydi. Mücadelemiz açısından bu iki devrim iç içe ele alındı. Bununla birlikte, mücadelemizin uzun bir dönemi, diriliş devriminin görevlerini yerine getirdi. Diğer sömürge ülkeler, ne kadar geri bırakılmış olurlarsa olsunlar, varlığıyla yokluğu tartışılır bir konumda bulunuyorlardı. Bizde ise ulusal varlığımız tartışılır hale gelmişti; ulus muyuz değil miyiz, bir tarihimiz var mı yok mu tartışması, sadece halkımıza düşman olan güçler tarafından değil, halkımızın öncüleri tarafından da yürütülüyordu. Kaldı ki, uluslararası, bölgesel ve ulusal gerici güçler artık Kürtler'in varlığını yokluğunu da tartışıyorlardı. Bunu tartışanlar, öncülük adına hareket edenlerdi. Yani ulusumuzun varlığını yokluğunu tartışmak, yurtseverlik ve devrimcilik olarak görülmekteydi. Böylesine çarpıtılmış bir gerçek karşısında diğer ülkelerde uygulanan strateji ve taktiklerle artık sonuç alınamazdı. Daha farklı bir devrimci gelişmenin yaşanması gerekiyordu. Bu nedenle '73'lerden, '93'lere kadar geçen yirmi yıllık süreç esas itibarıyla diriliş sürecidir diyoruz. Bu süreç içerisinde başarılan, *diriliş devriminin* zafere götürülmesidir.

Yirmi yıllık mücadele ulusal Kürtçülüğü yaratmıştır

Burada neler başarılmıştır? Çok açık ki, önemli kazanımlar elde edilmiştir. Bu mücadele her ne kadar daha sonraki yıllarda sürdürülmüşse de, geçen yirmi yıllık süre içerisinde ulusal kimlik sahiplenilmiş ve ulusal birlik yaratılmıştır. Bu önemli bir kazanımdır. Başka ülkelerde böyle bir sorunun olmadığı için bu tür bir kazanım da görülemezdi. Çünkü bu devrimlerin böyle bir görevi bulunmuyor. Diğer sömürge ülkelerin ulusal kimliğini sahiplenme ve bir ulusal kişilik yaratma gibi sorunları olmadı. Ulusal bilinçlenme ayrı bir olgu, ulusal kişilik ayrı bir olgudur. Ulusal kimlik ve kişiliği ortaya çıkarmak ve onu sahiplenmek sadece Kürdistan devriminde görülen bir olaydır. Unutmamalıyız ki, bunun için çok

PKK Başkanlık Konseyi

devrimi sürecinde yaratılan işte budur. Kürt insanının kafasındaki parçalanmışlık aşılmış, ruhsal ve düşünsel gelişimle birlikte pratik olarak da birleştirilmiş ve parçalar arası bütünlük sağlanmıştır. En azından bu süreç kapsamlı bir biçimde başlatılmıştır. Bu, devrimimiz açısından önemli bir görevin başarılmasıdır.

Bir diğer konu da, aşiretçilik, kabilecilik ve ailecilik gibi geri sosyal ilişkiler toplumun gelişmesini her bakımdan engelliyor olmasıydı. Çok geri bir durum söz konu-

“Ara süreç 1999 yılına girdiğimizde, özellikle silahlı mücadelemizin 15. yıldönümüne denk gelen günlerdeki girişimlerle sona erdi ve esas olarak yeni bir süreç başladı. Tarih '99 Ağustos'uydu ve bu sürecin stratejik ve taktik düzenlenmesine gidildi. Tarihimiz anlamlı bir mücadele tarihidir. Bu bir ulusal kazanıma yol açmıştır. Biz tarihimizi bu temelde sahipleniyoruz, sahiplenmemiz gerekir.”

suydu. Ulusal bilinçlenmeyi, gelişmeyi ve ilerlemeyi engelliyordu. Eğer ulus varolmak ve çıkarlarını görüp geliştirmek istiyorsa, o zaman bu gerici sosyal yapılanma aşılacak durumundaydı. Geride bıraktığımız devrimci mücadele bir de bu sosyal geriliği aştırdı. Kürt insanı ulus çapında ilişkilendirilmiştir. Bunu sosyal bir devrim olarak kaydetmek gerekiyor.

Buna bağlı olarak bir diğer önemli gelişme, ömrü boyunca evine hapsedilmiş, Kürt toplumunun güçsüzlük kaynağı haline getirilen kadının özgürlük devrimidir. Diriliş devriminin temel bir görevi de kadının özgürleştirilmesi olmuştur. Kadın, evin içinde kendisine ait olan yerden, kendi evinden çıkmış, köyün tümünden yöresine, yöresinden ulusal çapta böylesi bir özgürleşme süreci yaşamıştır. Bu önemli bir devrimci gelişmedir.

Kürtler, insanlık içerisinde bir yeri ol-

ması bir yana, bahsi bile edilmez durumdaydı. Bu tecrit olma durumu yıkılmış ve Kürt sorunu bütün ağırlığıyla insanlığın gündemine sokulmuştur.

Geçmiş mücadele tarihimiz diriliş devrimini tamamlamıştır

Diriliş devrimi sürecinde daha birçok gelişmenin yaratıldığını bilmekteyiz. Saydığımız bu görevler, kurtuluş devrimini de ilgilendirir. Ancak bu, kurtuluş devriminden daha çok diriliş devriminin görevidir. Belki mücadelemizin ilk yıllarında diriliş devriminin görevleri, bu görevleri yerine getirmek için stratejisi ve temel taktikleri daha ayırt edici bir biçimde ortaya çıksaydı, bugünkü süreç daha iyi anlaşılabilirdi. Diriliş devrimiyle kurtuluş devriminin stratejisi, temel taktikleri ve bunların önümüze koyduğu görevler belirlenmediği için, tarihimizi yorumlamakta ve kavrayıp bugüne taşımakta zorluk çekiyoruz. Ancak tekrar geriye dönüp sağlıklı bir değerlendirme yapıldığında, diriliş devriminin tamamlanıldığını rahatlıkla görebiliriz.

Diriliş devriminin görevlerini başardığı noktada, kurtuluş devriminin stratejisini ve taktiğini belirleyip, bunun pratiğini geliştirmek gerekiyor. Bu noktada '94 ve sonrası, yani 5. Kongre sürecine denk düşen süreç, ciddi örgütsel sorunları yaşadığımız ve tartıştığımız bir süreçtir. Diriliş devriminin başarılan görevleri ve bunun yarattığı kazanımlar üzerinde ulusal kurtuluş devriminin temel taktiklerini belirleyip bunun önümüze koyduğu görevleri gerçekleştirmek gerekiyordu. Bu dönemde değişim ve dönüşüm kendisini bir ihtiyaç olarak önümüze koydu. Parti Önderliği, 5. Kongre'yi *"Yeniden Yapılanma Kongresi"* olarak gerçekleştirmeyi görev olarak önüne koydu. Ancak bunu kavramama, yeniden yapılanmayı geliştirmemizi önledi.

Unutmayalım, '93 Ateşkesi öyle sıradan taktik bir adım değildi; özgürlük sürecini başlatmak için bir girişti. Ama bu kapsamlı bir biçimde ele alınmadı. En başta örgüt yapımız, karşılayamadığı bu adımın değerini göremediği için onu fazla ilerletememiş ve girişim düzeyini fazla geçmeden süreç tıkanmıştır. O dönemde Önderliğimizin ilk attığı slogan, "Diriliş Tamamlandı, Sıra Kurtuluşa" sloganıydı. Dirilişin gerekleri yerine getirilse de, kurtuluş ve mücadelesinin gerekleri karşılanamadı.

Yirmi yıllık mücadele tarihimizde militan yapımızda çeşitli alışkanlıklar yaratılmıştır. Yani kurtuluş sürecinde de izlenen, daha çok diriliş döneminin stratejik ve taktik yaklaşımı oldu. İşte bu noktada Önderliğin talimat ve perspektiflerine rağmen, kadro ve parti yapımız değişmemede diretti. 5. Kongre reform ve yeniden yapılanma kongresi haline getirilemedi. Değişiklik, sadece program ve tüzükte bazı belirlemelerin yeniden yapılması biçimindeydi. Deyim yerindeyse bir makyaj yapıldı, bunun ötesine geçilemedi. Dolayısıyla kendimizi tekrar etmemiz kaçınılmaz hale geldi.

1994 ve sonrası, ağırlıklı olarak kendimizi tekrarladığımız yıllar oldu. İşin gerçeği buydu. Sonraki yıllar bize bir şey kazandırmadı mı? Elbette kazandırdı. En azından özgürlüğümüz için savaşı götürebileceğimizi ortaya çıkardı. Askeri alanda da düşmana karşı büyük direnme yeteneğimiz vardı. Bunun kanıtlanması önemliydi ve kazanımlarımız bu direnişle korundu. Kürdistan tarihinin en büyük savaşı yürütüldü. Diyebiliriz ki, '94'ten günümüze kadar yürütülen savaş, Kürdistan tarihinin en büyük ve en kapsamlı savaşıdır. Yani böyleli büyük bir savaş yürütüldü.

Bu direniş, devrimin kazanımlarını güçlendirdi, sağlaştırdı, savundu ve arttırdı. Yine boşa geçen bir süreç değildi. Fakat bunun eleştirilmesi gerekir. Çünkü yaşananlar bir tekrardır. Kurtuluş sürecinin stratejik ve taktik yaklaşımlarını geliştirmek gerekirken, diriliş sürecinin gereklerine göre şekillenmiş olan yaklaşımlardan kurtulunamadı. Bu da sürecin başarıyla sonuca gitmesini engelledi. Dolayısıyla 1973-93 yılları arası, diriliş süreci

olarak değerlendirilebilir.

Bu dönemde Önderliğin üslubu ayrıdır. Dönemin gereklerine göredir. O, bir diriliş devriminin önderliğiydi ve onun ihtiyaçlarını karşılıyordu. Böyle ele almak ve Onun duruşunu görevler temelinde değerlendirmek gerekir. Buradan hareketle diyoruz ki, '93'teki ateşkes süreci tarihte özel bir yere sahiptir. Eğer geliştirilebilseydi, sonuca gitmek için stratejik ve taktik düzenleniş o dönemde gündeme girecekti. Belirttiğimiz gibi, koşulların belli bir olgunluğuna rağmen, örgüt yapımız böylesi bir adımı yaşamsallaştıracak yetkinliğe sahip değildi. Yine Şemdin'in geliştirdiği provokasyon, süreci boşa çıkarttı. Dönüşüm Kongre'de de gerçekleştirilemeyince, bir tekrar durumu ortaya çıktı. '94 yılı da dahil, günümüze kadar geçen süreç, bir ara süreçtir. Hem diriliş hem de kurtuluş devriminin özelliklerini bir arada gösterir. Ya tümüyle diriliş ya da kurtuluş sürecinin görevlerini üstlenir. Yani net olmayan iki dö-

“Dönemin zorlukları var, ama bu zorlukları aşmak mümkündür. Şehitlerimizin kanlarıyla yaratılmış değerlere sahip çıkmanın başka yolu yoktur. Unutmayalım ki, mücadele biçimi bir araçtır. Esas olan şehitlerin kanlarıyla yaratılan değerlere sahip çıkmaktır. Onların anısını mücadeleyi geliştirerek yaşatmak durumundayız. Mücadele yöntemi ister silahlı olsun isterse silahsız olsun, hangisi ihtiyaç haline gelmişse o uygulanır.”

nemi de bir arada yaşar. Ama iki dönemin de ihtiyaçlarına cevap vermeyen bir süreç yaşanmıştır.

Önderlik hep arayış, değişim ve dönüşüm çabası içinde olmuş, kadroda da bu temelde partileşmeyi istemiş, ama bu bir türlü başarılamamıştır.

6. Kongre *"Yeniden Yapılanma Kongresi"* olarak ilan edildi. Bu temelde geli-

ile de ortaya çıkmadı. Yaşanan sorunlar ve olumsuzlukların yarattığı bunalım, Önderliğin esaretiyle zirveleşti. Bu sorun diyaletik açıdan da böyledir. Sorun üst düzeye çıkınca, ya bir çürüme ve dağılmayı gündeme getirir, ya da orada yeni çözüm arayışı gündeme gelir. Sorunların en ağır olduğu noktada dağılma kadar, çözümde gündeme gelebilir.

Önderliğin esaretini, geride bıraktığımız mücadele süreciyle bağlantısız ele alamayız; onunla bağlantılı ve yaşadığımız sorunlarla ilgilidir. Bu, sorunlarımızın vardığı en üst noktadır, ağırlaşmasıdır. Ya kendimizi tekrarlayarak o ağır sorunlar içerisinde boğulacağız, ya da kurtuluş devriminin ihtiyaçları temelinde değişim ve dönüşüm yaşayacağız. Hangi yolu seçebildik? Halkımızın geçmişte yaşadığı deneyimi mi, yani kendimizi tekrarlayarak bir tasfiyeyi mi yaşasaydık? Farklı bir ulusun devrimcileri bunu söyleyebilirler. Onların ulusu kaldırılabir de. Ama yüz yıldır

Yüzyıl boyunca direnen ve direnişleri hep yenilen bir halkın öncüleri ve Önderliği böyle davranmadı. Bizi zorlayan bazı adımlar olsa da, çözüm yolunda diretti. Önderlik o noktadan meseleye baktı ve değişim dönüşümü gerekli gördü. Ya onurlu bir yenilgi yolunu seçmeliyiz ya da tüm zorluklara karşılık çözüm yolunda ilerleyeceğiz, dedi. Onun yeteneği sergilenenecekti. Önderlik çözüm yolunda ilerlemeyi uygun gördü ve doğru olan da oydu.

İşte 1999 yılına girdiğimizde, ara süreç, özellikle silahlı mücadelemizin 15. yıldönümüne denk gelen günlerdeki girişimlerle sona erdi ve yeni bir süreç esas olarak başladı. Tarih 1999 Ağustos'uydu ve bu sürecin stratejik ve taktik düzenlenmesine gidildi. Böylesi bir süreçte gerçekleştirilen pratik adımlarda ortaya koyduğumuz gibi, eleştirmemiz gereken yönler var. Ama tarihimiz anlamlı bir mücadele tarihidir. Bu bir ulusal kazanıma yol açmıştır. Biz tarihimizi bu temelde sahiplen-

yoruz, sahiplenmemiz gerekir. Mücadele tarihimizi sahiplenirken, hata ve yetmezliklerimizi de eleştirmeme durumuna düşmemek gerekir. Onu da eleştiriyoruz. 1993 sonrası tekrarı yaşadık derken, açık ki bu ciddi bir eleştiridir. Yani bu kendimize yönelik eleştiri ve bunun özeleştirisidir.

Önderlik olarak, kadro olarak, parti olarak büyük tarihin ihtiyaçlarına cevap

kalmıştır. Partimizin geliştirdiği on beş yıllık savaş bunu modernize etmiştir. Partimiz, bütün yetersizliklerine rağmen, bu klasik yönü aşti.

Sorun klasik ya da modern bir savaş yürütmek de değildi. Kürtler tarihinde çok savaştılar, ama pek az siyaset yaptılar. Hatta siyaset yapmadılar. Siyaset yapıldıysa da, bu elit bir kesim arasında kaldı, halka mal edilemedi. Kürdün tarihinde ciddi bir siyasal mücadele göremeyiz. Kısmen partimiz bunu yürüttü, ama o da yeterli düzeyde değildi. Şimdi Kürdün başarması gereken şey, yapmadığını yapmasıdır. Siyasal mücadele başka uluslar için yeni değil, ama Kürtler için yeni bir olaydır. Artık Kürdün, partimizin yaşadığı 15 yıllık savaş deneyimi göz önünde bulundurulursa, savaşmak diye bir sorunu kalmamıştır. Onda modern anlamda bir savaş kültürü de oluşturulmuştur. Zaten geçmişten beri klasik anlamda savaşçılığı vardı. Yani istenildiği zaman tekrar askeri anlamda savaşı yürütebilecek güçtedir. Kürdün şimdi başarması gereken şey, savaşın büyütülüp sürdürülmesinden çok, bugüne kadar yürütmediği siyasal mücadeleyi yürütmesidir. Tarihi gerçekler bu temelde değerlendirilmelidir.

Yoldaşlarımız çok iyi bilirler, geride bıraktığımız mücadele tarihi değerlendirildiğinde, siyasal mücadele içinde yer alan kadro, bizim tarafımızdan küçümsenmiş, sanki kötü bir iş yapıyor biçiminde suçlanmıştır. Bu da Kürdün siyasete yabancılığıının bir ifadesidir. Kaldı ki, bağımsız ya da sömürge olsun, tüm ülkelerde siyasete büyük değer biçilmiştir. Ama biz en modern hareketiz, Kürt tarihinde en fazla siyaset yapan hareket PKK'dir dememize rağmen, siyasal faaliyet yürüten kadromuzu küçümsedik ve siyasal mücadeleye değer vermedik. Bu da gösteriyor ki, Kürt siyasal mücadeleye yabancısıdır, siyasal mücadele yürütmemiştir. İşte bu açıdan siyasal mücadeleyi işin merkezine koymak, Kürt halkı açısından kesinlikle tarihsel bir gerekliliktir.

Bu, sonuç yaratır mı yaratmaz mı? '70'lerde olsaydı, bu tam bir reformizm olurdu. Çünkü o dönemde ne egemen güçlerin durumu ne de Kürtlerin içinde bulunduğu koşullar siyasal mücadeleye olanak tanııyordu. Ulusal imha ve inkarın dorukta yaşandığı bu süreçte, siyasal mücadele ile sonuç alınamazdı. Ama geride bıraktığımız devrim sürecinde ortaya çıkan kazanımlardan, artık siyasal mücadeleye sonuç almak imkan dahilindedir. Geline aşama siyasal mücadeleye sonuç almamızı olanaklı kıldığı gibi, bu mücadeleyi her zamankinden daha çok anlamlı kılmaktadır. Bu, Kürt için yeni bir süreçtir. 19. ve 20. yüzyıllardaki bütün ayaklanmalar askeri olarak yenilgiden kurtulamamışlardır. Koçgiri ayaklanmasından günümüze kadar birçok ayaklanmanın siyasal ve örgütsel hazırlığı ya olmamıştır ya da çok az olmuştur. Bazıları Güneyli güçlerin çok siyaset yaptığını iddia edebilirler. Ancak onlar siyaset yapmadılar, Kürt halkını şuraya buraya sattılar. Aslında halkımızı siyasal mücadeleye de fazla seferber etmediler. Yine de bunu biraz yapmışsa, PKK yapmıştır.

Bugün ulusun çok kapsamlı bir siyasal mücadeleye ihtiyacı vardır. '70'lerin başlarında böyle bir şey reformizm olurdu ve büyük bir başarı vaatmezdi. Ama bugünkü koşullarda siyasal mücadele devrimciliğin kendisidir ve sonuç verecektir. Silahlı mücadelenin durdurulması ve siyasal mücadelenin esas alınmasının özü buradadır. Bir ulus kendisini savunma hakkından yoksun bırakabilir miydi? Tabii ki hayır. Her durumda kendisini savunması meşru hakkıdır.

Biz siyasal mücadeleyi esas alıp ona göre sonuç alma çabası içerisinde olacağız derken, silahlı mücadele hakkımızı saklı tutuyoruz. Demokratik değişim dönüşüm programımızda, siyasal mücadeleye sonuç alma amaçlanıyor. Ama eğer siyasal mücadele sonuç vermezse, ulusal inkar ve imha politikasında ısrar edilirse, ulusumuzun kendisini silahla savunma

tirilecekti. Ne var ki, Önderlik rahat dillendirme olanağı bulamadı. Kadro yapısı da gereken değişimi ve dönüşümü gerçekleştirmekle gücünü ve yeteneğini sergileyemedi. Bu nedenle de 6. Kongre 5. Kongrenin bir tekrarı olma gerçeğiyle karşı karşıya geldi. Yeniden yapılanma, değişim ve dönüşüm ihtiyacı karşılanamadı. Biliniyor, yaşadığımız böylesi koşullarda Önderliğimizin esareti gündeme geldi. Önderliğimizin esareti ile birlikte, değişim ve dönüşüm ihtiyacı kendisini en yakıcı bir biçimde gündemimize koymuştur. Önümüzde iki yol vardır: Ya kendimiz tekrar etmeye devam ederek bir tasfiyeyi yaşayacağız, ya da koşullar ne kadar ağır olursa olsun, değişim ve dönüşümü başarılarak yolumuzda ilerlemeye devam edeceğiz. Başka bir seçeneğimiz yoktur.

Kurtuluş devriminin ihtiyaçlarını karşılayacak stratejik ve taktik değişimler, onun gerektirdiği dönüşümler neden Önderliğin esaretiyle gündeme geldi? Çünkü Önderliğin esareti, devrimimizin yaşadığı sorunları zirveye çıkardı. Bu sorunlar yeni ortaya çıkmadığı gibi, Önderliğin esareti

özerklik, ister federasyon, ister bağımsızlık için olsun, birçok ayaklanma gerçekleştirdiler. Bu ayaklanmalardan hiçbir başarıya ulaşmadı. Ulusal inkar ve imhayı önüne koyan sömürgeci egemen güçler de hedeflerine ulaşmamış olsalar bile, halkımızın da sonuç almadığı ortadadır. Yenilgiyi zafere, başarısızlığı başarıya dönüştürme iddiasında olan bir Önderlik ve parti, bu sefer de direnişimizi talihsizce sürdürülemiyemedi. Çok zorlansak da, eşitlik koşullarında zaferin kapılarını aralamak durumundayız. Yani bizim yeni bir yenilgiyi seçme hakkımız yoktur. Mutlaka başarmamız gerekir.

Bazı şeyler hepimizi çok zorluyor, Önderliği de zorluyor. Önderlik avukatlarıyla yaptığı görüşmelerde, *"Ben ruhsal olarak çok zorlanıyorum, ama başaracağız"* diyor. Bazı kesimler *"O da tarihe bir kahraman olarak geçsin"* dediler; kaba bir direnişle Önderliğin kendi sonunu getirmesini istediler. Partimiz şahsında, bu *"kahramanca direndiler ve yenildiler"* biçiminde bir sonuca götürecekti. Bu önümüze konuluyor. Şimdi biz bunu seçebilir miyiz?

veremedik, kendimizi tekrarladık diyoruz. Bunun toplumsal, yaşamsal, iç ve dış nedenleri vardır. Bu ayrı bir olaydır. Diğer birçok noktada da kendimizi eleştirmemiz, bu onurlu tarihimize ve bunun yarattığı kazanımlara sahip çıkmamamız anlamına gelmemelidir. Onurlu tarihimize, onun yarattığı kazanımlara ne kadar sahip çıkıyorsa, bir o kadar da özeleştirisel olmak, hata ve yetmezliklerimizi ortaya koyup yeni dönemin gereklerine göre yürümek gerekir.

Kürdün başarması gereken, yapmadığını yapmasıdır

Tüm yoldaşlar Kürtler'in az savaşmadığını çok iyi bilirler. İki yüzyıl boyunca Kürtler fazlasıyla savaştılar. Sadece 20. yüzyılda irili ufaklı kırkın üzerinde ayaklanma vardır. Kürtler fazlasıyla savaştılar, ama sonuç alamadılar. Kürdün bu direniş tarihinde yapmadığı bir şey var, o da ciddi bir siyasal mücadeleyi yürütememesidir. Askeri karakterdeki ayaklanmalarda klasik yön öndedir. Yani ayaklanmalar klasik

Uluslararası komplo başarısızlığa uğratılabilir. Bu zeminde siyasal ayaklanma hareketiyle başarı ve zaferin kapıları zorlanabilir. Böylesi bir süreçte bulunuyoruz. Şimdi biz çok tarihi bir sınavdan geçiyoruz. Söz konusu olan, bu sınavdan başarılı çıkmaktır. Bu da kapsamlı bir değişim ve dönüşümü kendi zeminimizde gerçekleştirmektir. Bunun için başkalarının ne dediği önemli değil.

hakki da vardır. Bu hakkı kimse elimizden alamaz. Eğer kalkıp da ‘*ömür billah dağa tövbe etik bir daha silah kullanmayacağız*’ dersek, bu fazla gerçekçi olmaz, bunu diyemeyiz. Bunu söylesek de kimseyi inandıramayız, inandırıcı da olmaz. Çünkü bir ulus her koşulda kendisini savunma hakkına sahiptir. Siyasal mücadeleyi gündemleştirirken, silahlı mücadele hakkımızı saklı tutuyoruz ve her zaman bu hakkı kullanabiliriz. Sürece biraz böyle yaklaşmak gerekir. Meseleye beyaz-siyah çerçevesinde yaklaşmak politika sanatına ters düşmektir. Bu doğru da değildir.

Yeni bir atılım tarihsel gerekliliktir

Şimdi bunlar da gösteriyor ki, mücadele tarihimize bağlı olarak yeni bir atılım yapmamız, tarihsel gerekliliktir; stratejik ve taktik değişim-dönüşüm gerçekleştirilmek durumundadır. Bunu herhangi bir güce taviz vermek, davadan geriye adım atmak biçiminde değerlendirmemek gerekir. Ardımızdaki güçler bunu yapmak istiyorlar; “*yenildiniz, bunu kabul edin; silahlı mücadeleyi durdurmanız, güçlerinizi savaş alanından çekmeniz ve yerine siyasal mücadeleyi koymanız bir gerilemedir; bunun psikolojik, felsefi, ideolojik ve siyasal pratiğini sergileyin*” diyorlar. Bu egemen güçlerin istediğidir. Buna karşılık bizim iddiamız şudur; biz yeni bir mücadele sürecini başlatıyoruz, bu mücadele siyasal karakterlidir, silahlı mücadele hakkımız saklıdır. Kürdün geldiği noktada siyasal mücadeleyle sonuca gitmek mümkündür ve kendimize güveniyoruz. Bu temelde yeni stratejik değişim ve dönüşümleri gerçekleştireceğiz. Bunu yine Önderlik başlattı. Yeni süreç işlemeye başlamıştır. Artık hiç kimse bunun önünü alamaz.

Yapılması gereken bu sürecin gereklerini kavramak ve gereklerini yerine getirmektir. Kürt halkını bir bütün olarak siyasal bir ayaklanmanın içerisine almalı, böylesi bir mücadeleyle *Demokratik Cumhuriyet Projesini* bir proje olmaktan çıkarıp bir gerçek haline getirmeliyiz. Yani bu Demokratik Cumhuriyet Projesine dayalı olarak, Kürdistan’ın dört parçasında ve yurtdışında, halkımız, siyasal mücadeleyi etkili geliştirmesi halinde, sadece Kürdistan’ın değil, egemen ülkelerin de ortak rolü ve kaderini etkileyecektir.

Bu değişim dönüşümle hareketimiz daralmıyor, daha da genelleşiyor. Bu sadece Kürt halkının özgürleşmesi değil, bölge halklarının özgürleşmesinin de silahtır. Demokratik Cumhuriyet sadece Kürt ve Türk ilişkilerinde yaşanan sorunlara çözüm önermiyor, bunu tüm Kürdistan parçaları ve Ortadoğu için de sorunlara çözüm getiriyor. Kapsamlı bir siyasal mücadeleyle hayata geçirilecek olan Demokratik Cumhuriyet Projesi, Ortadoğu’nun kördüğüm olan tüm sorunlarını da çözecektir. Tarihsel gerçeklerin de ortaya koyduğu gibi, Ortadoğu halklarının karşı karşıya bulunduğu sorunlar demokratik bir sistemle çözüm yoluna girdiğinde, Kürtler de kendi sorunlarını bunun içinde çözebi-

lirler. Kürdistan devrimi önünde bulunan görev geneldir, genel içerisinde ise özgün sorununu çözmez. Onun için, içinde bulunduğumuz süreçte “*Demokratik Cumhuriyet*” diye ifadelendirilen devrimci mücadele sürecini daraltmamak önemlidir. Ulusal, bölgesel ve uluslararası kapsama oturtmak ve bu temelde yürütmek gereklidir. Böyle olursa, o zaman yeni süreç geliştirilebilir ve sonuca götürülebilir.

Bu noktada unutulmaması gereken bir başka husus da şudur; Demokratik Cumhuriyetin mücadelemizle sağlanacak gelişmeleri neler olacaktır? Devletle anlaşarak Demokratik Cumhuriyete ulaşmak, bizim devrimci anlayışımıza uygun düşer. Her türlü gerici güçle mücadele ederek, Demokratik Cumhuriyet hedefini gerçekleştirmeye yolunda ilerleyebiliriz. Bundan böyle de çok yoğun bir mücadeleyi yaşamak durumundayız. Kapsamı böyle olan sürecin Önderliği, kadrosu ve kitlesi de daha farklı özellikleri göstermek durumundadır.

Biz yeni dönemde diriliş döneminin önderliğini, kadrosunu ve kitlesini aramaya kalkışırsak, kendimizi tekrar etme durumuna düşeriz ve buna hakkımız yoktur. Dolayısıyla ne Önderliğimiz diriliş döneminin özelliklerini gösterir, ne kadromuz, ne de kitlemiz. Herkes yeni sürecin özelliklerini göstermek durumundadır. Bir örnek verelim: Birlik döneminin kadrosunda esas olan, daha fazla direngenlik; taviz-

en alta kadar, hatta kitlemiz de dahil, yeni dönemin ihtiyaçlarını karşılayacak özelliklerini edinmemiz bizi başarılı kılar; başarılı olduğumuz oranda da bir gelişme yaratabiliriz.

Tarihi görevlerimize büyük bir sorumluluk, ciddiyet ve çabayla yüklenmeliyiz

Birçok arkadaş geçmişte görüldüğü gibi değişim ve dönüşüme gelmedi, bundan çekindi ve kendisini tekrar etmeyi sürdürdü. Bundan yarar gördüğü için midir? Hayır. Yeniyi edinmenin zorluklarından çekinerek eskiye sarıldı. Yeni dönemde de en çok karşı karşıya geleceğimiz sorun budur. İçinde bulunduğumuz tartışma bunu aşmaya yönelik olmalıdır. Eğer kadromuz ve tüm yapımız söz konusu değişim ve dönüşümü gerçekleştirirse, o zaman işin gerisi gelecektir.

Uluslararası komplo başarısızlığa uğratılabilir. Bu zeminde siyasal ayaklanma hareketiyle başarı ve zaferin kapıları zorlanabilir. Böylesi bir süreçte bulunuyoruz. Şimdi biz çok tarihi bir sınavdan geçiyoruz. Söz konusu olan, bu sınavdan başarılı çıkmaktır. Bu da kapsamlı bir değişim ve dönüşümü kendi zeminimizde gerçekleştirmektir. Bunun için başkalarının ne dediği çok fazla önemli değildir. Partimiz, herkesin olmaz dediği noktada oluru ge-

lir. Biz eğer bunu başarırırsak, bu süreci çözüm ve özgürlük sürecine dönüştürebiliriz. Zafer dediğimiz olay ortaya çıkar.

Bu kesinlikle Türk devletinin, şu veya bu gücün esnekliğiyle kazanılacak bir süreç değildir; Kürtlerin siyaset yapmasıyla kazanılacak bir süreçtir. Bunda da partimizin öncülük görevi belirleyici rol oynayacak, öncülük görevini yerine getirmesiyle başarılacaktır. Bu yol ayrımında tüm güçleri siyasal mücadeleye katacağız; Siyasal mücadeleyi örgütleyip geliştirerek demokratik çözüm ve özgürlüğe kavuşmak için öncülük görevlerimizi yerine getireceğiz. Her şeyi bir tarafa bırakarak kendimizi tekrarlamaya hakkımız olmadığını bilerek, yeni dönemin özelliklerini kazanarak kendimizi eğitmeliyiz.

Partinin stratejisi ve temel taktiklerinde değişimler oldu. Bunları başarıyla uygulamamız durumunda, bu bizi zafere götürecektir. Bunu tereddütsüz yapmak gerekecektir. Süreci, Kürtler açısından yeni bir süreç olarak görmek gerekir. Böylesi yaklaşımlarla düşünce ve davranış sistemini ortaya çıkarmalıyız.

Uluslararası komplo başarısızlığa uğratılması sonucu bu sürece girdik, ama henüz bu süreci rayına tam oturtamadık. Önümüzdeki süreçte gerçekleşecek olan Kongremiz bu sorunu daha derinlikli ve kapsamlı ele alacak ve çözüm üretecektir. Kongrenin de ötesinde, kadro ve savaşçı yapımızın sorumlu bir yaklaşımla sürece

ma zorunluluğu var idiye, görevler ne kadar ağır olursa olsun, bundan sonra da başarmak zorundayız ve rûştümüzü ispatlayacağız. Düşmanın “*Önderliğin pratiği olmadan Kürdistan’da kurtuluş mücadelesi ilerlemez*” iddiasına karşılık, biz de Önderliğimizin yarattığı büyük değerler ve ortaya çıkardığı miras, sadece bu mücadeleyi değil, bir kaç mücadeleyi daha götürecektir diyoruz. Onun yoldaşları olarak, bu mücadeleyi başarıyla ve doğru sürdüreceğiz. Bu, Önderliğe bağlı olmanın bir gereğidir ve bizim iddiamız budur. Bu iddiamızı her zamankinden daha fazla kanıtlamak zorundayız.

Eğer bu kapsamda gelişmeler üzerinde yoğunlaşır ve gereklerini yaparsak, o zaman uluslararası komployu tümüyle boşa çıkarabilir, yarattığımız değerleri koruyabilir ve çözüm yolunda ilerleyebiliriz. Tüm yoldaşların bu temelde yoğunlaşmasına ihtiyaç vardır.

Tarihi görevlerimiz karşısında büyük bir sorumluluk, ciddiyet ve çabayla döneme yüklenmeliyiz. Herkes tam da bu dönemde rolünü oynamalıdır. Başka bir yolumuz yoktur. Biz ne şerefsiz bir yenilgi yolunu, ne de tasfiyeyi kabul edebiliriz. Bugüne kadar olduğu gibi tarihimizi sahiplenerek, başarının olanaklarını araştırıp ortaya çıkarak bu yolda ilerleyeceğiz. Dolayısıyla daha fazla kendimizi tartışma içinde tutmalı; partimizin yeni yılını, yeniden yapılanmanın, çözüm ve özgürleşmenin yılı haline getirmeliyiz. Bu, hepimizin ortak çabasıyla yaratılacaktır. Yeni dönem hepimizin ortak eseri olacaktır. Partinin şu veya bu kesiminin katkısı az veya çok olabilir. Ama kesin olan bir şey vardır; o da yeni dönemin en üst düzeyden en alt düzeye ve partiden kitleye kadar herkesin çabasıyla yaratılacağıdır. Bunun bir gereği olarak herkes dönem üzerinde yoğunlaşmalı, tereddütlerini bir tarafa bırakarak değişim ve dönüşümün gereklerini yerine getirmelidir. Görevlerini sahiplenmeli, onun başarısı için tüm yeteneklerini harekete geçirmelidir.

Kapsamını böyle çizdiğimiz yeni dönemin gereklerini yerine getireceğimiz konusunda kendimize güveniyoruz. Parti kadrolarının, savaşçıların ve tüm çalışanlarının bu yeni dönemden başarıyla çıkacağına inanıyoruz.

Yetersizlikleri ne olursa olsun, Konseyimizin her zamankinden daha çok görevlerinin üstesinden geleceğini, kadromuzun, savaşçımızın ve halkımızın yeni dönemi başarılı kılacağına inanıyoruz. Bu temelde de tüm kadro ve savaşçı yapımızı dönemin gereklerini karşılamaya çağırıyoruz.

Başarının bu temelde tamamen kendisini değişim ve dönüşüme uğratma gücünü gösteren partimizin ve dolayısıyla halkımızın olacağını belirtiyoruz. Her yoldaşın dönemin gereklerini yerine getireceğine dair inancımızı belirtirken, partimizin yeni dönem kuruluş yıldönümünü kutluyor, yeni mücadele yılında üstün başarılar dileyerek saygıyla selamlıyoruz.

27 Kasım 1999

Siyasal mücadele, yukarıda ifade ettiğimiz gibi, Kürtler için yeni bir süreç, ileri bir süreçtir. Askerliği öğrenen Kürtler, artık siyaseti de öğreniyorlar. Kürdistan’da siyaseti belli bir elit tabaka yürütmemelidir. Herkes siyasal mücadele içerisinde olmalıdır. Biz eğer bunu başarırırsak, bu süreci çözüm ve özgürlük sürecine dönüştürebiliriz. Zafer dediğimiz olay bu şekilde ortaya çıkacak.

Toplumsal yaşam ve ulusal mücadelemizin gelişimi açısından en genel anlamda insanlığın ve özelde ise kadro yapımızın psikolojik, ruhsal, moral durumunu incelemek, gözönünde bulundurmak, üzerinde durmak ve kafa yormak gerekiyor.

Maddi yaşam koşulları kadar, manevi yaşam koşulları da, yani insanlığın psikolojik, ruhsal manevi sorunları çok büyük bir önem taşımaktadır. Bunlar bizler açısından birincil görev olarak önümüzde durmaktadır. İnsanlığın psikolojik durumu bilinmeden çok fazla başarılanılamıyor. Bunun için bunlar iyi bilinmeli ve oldukça önem verilmelidir. Nitekim düşman savaş tekniği kadar, psikolojik savaş yürüterek mücadelemiz karşısında hep sonuç almaya çalışmaktadır. Bunlar bilinmez ve doğru sonuçlar çıkarılmazsa insan kendini terbiye edemez, ruhsal ve duygusal dünyasını, psikolojisini, yaşamını, çalışmasını, diğer

tirmek kesinlikle gerekli.

Burada ölçü ne olmalı? Buna bakılmalı. Toplumu mu bireye göre geliştirelim, yoksa bireyi mi topluma göre? Elbette ki birey topluma göre olmalı. Yani insan sosyalitesinin gereği olarak böyle olmalı. Sosyal yönü olmalı. Birey toplumla bütünleşebildiği, katılabildiği, toplumsal gelişmeye katkı sunabildiği ölçüde anlamlı bir yaşam sahibi olur. İnsanı, bireyi geliştirmek, güçlendirmek; topluma katılımını, toplumsal mücadeleye katkılarını güçlendirici yönleriyle ele alıp tanımlamak herhalde daha doğru. Böyle olması insanın doğasına aykırı değil. İnsan doğası toplumsaldır, sosyaldır. Fakat birey olarak da insanın bir ruhsal dünyası var.

“Savaşa yaklaşımda, insanın psikolojik durumu çok etkili oluyor.

Bunu dikkate almadığımız için bildiğimizi de uygulayamıyoruz.

Pratik beceri isteyen bir işi, doğru bildiğimizden ya yanlış yapıyoruz ya da zamanında yapmıyoruz. Bu da bize kaybettiriyor. Çünkü bilsek bile psikolojik, ruhsal ve anlayış olarak onu yapmaya hazır değiliz.”

Bizim sorunlarımız sistemden, bilmeden kaynaklanmıyor, bu birincil planda da değil. Sorunlarımızın büyük bir bölümü psikolojiden kaynaklanıyor. Bunu açıkça itiraf etmemiz gerekiyor. Çok basit gibi görülen psikolojik davranışlar, zarar verici durumlar yaratabiliyor. Örneğin, gerginlik ve çekişme ortamı yaratarak, ortak çalışma imkanlarını ortadan kaldırarak, birbirini güçlendirme, bütünleştirme yerine zayıf bırakarak yaratıyor. Aslında küçük gibi görülen bir olay, büyük olaylara neden olabiliyor. Örgüt, ilişki ve çalışma ortamı dağılıyor. Bir hareketin planlamasını olumsuz etkiliyor. Kişi olarak, örgüt olarak doğru karar aldirtmıyor,

Sun Tzu'nun kurallarıyla Kürdistan'da savaşı yürütmemiz mümkün değil. Sun Tzu'nun kurallarını istediğimiz kadar ezberleyelim, bu kurallarla savaş yürümezdi, yürümedi ve bu mümkün de değildi. İyi militan olmak, eğitilmiş bir komutan haline gelmek ve asker olmak kesinlikle oradan geçmezdi.

O zaman nereden geçiyor? Nedenini araştırmamız gerekiyor. Bildiğimiz halde bunları uygulayamadık. Çünkü insan bildiğini uygulamalıdır ve uygulayacak insanın da ortada bulunması gerekiyor. En iyi bildiklerimizi bile çoğu yerde kötü uyguladık. Bu açık değil mi? Bu, her türlü askeri, siyasal, örgütsel yaşam için de geçerlidir. Savaş yapmaya kalkışsak, şimdiden

ruhsal ve anlayış olarak onu yapmaya hazır değiliz. Bu yüzden kendimizi psikolojik olarak hazırlamamız ve eğitmemiz gerekir. Kişinin kendini bütün yönleriyle ele alması önemli. Yaşamı bölmek kesinlikle doğru değil. Bu bize en çok kaybettiren bir durum oluyor. Başarı kazanmak; yaşamın bütünlüğü ve sürekliliği doğrultusunda hareket edebilmekten geçiyor. Öyle olmazsa sonuca ve başarıya gide-meyiz. Bildiğimizi bile doğru biçimde uygulayamayız. Zaten öyle de oluyor.

Bireyin eğitiminin esas alınmasına dikkat edeceğiz. Yaşamın gelişmesi, doğruluğu, zenginliği ve sosyalitemizin amaçlarına göre yeterliliği sadece sosyal kuralları belirlemekten geçmiyor. Onu yaşamaya hazır olup olmamaktan geçiyor. Bu noktada tam bir belirleyicilik aramak da aslında mümkün değil. Yani yaşam o kadar zengin ki, önceden hepsini bir listeye dökmüş ‘doğrusu bu, yanlış bu’ biçiminde belirlemek mümkün değil. İnsan, yaşadığı anda onları tespit ederek doğru

İnsanlık mücadelesinde psikolojinin önemi

— Duran Kalkan

insanlarla ilişkilerini güçlendirip sağlıklı bir örgütlülüğe kavuşturamaz. Ve nihayetinde doğru bir katılım sağlayamaz.

Toplumsal ilişkileri ve sosyal yaşamın kurallarını, düzenini ve onun insancıl, özgür, eşitlikçi özelliklerini tartışırken burada birey ortaya çıkıyor. İnsan, psikoloji, onur ve duygular birbiriyle ilişkili. Toplum ve insanı birbirinden ayrı veya birbirine karşıt olarak ele almak doğru olmaz. Çokça tartışılıyor; reel sosyalizm böyle yaptı, sosyal demokrasi böyle yapıyor veya bir ikilem olarak hep önümüze koyuyorlar. Bireyi mi esas alacağız, toplumu mu esas alacağız? Böyle bir ikilem sakat ve yanlış bir ikilemdir. Toplum-birey çelişkisi, biri diğerinin önüne geçirilecek ikilem olguları olamaz. Çünkü her ikisi de bir bütünün parçasıdır.

Toplum insanlardan oluşuyor. Toplum insansız olabilir mi? Mümkün değil. İnsan, toplum olmadan var olabilir mi? Bazıları insanın, toplum olmadan varolabileceğini öne sürüyorlar. Bireyi bu kadar abartmak, bireyi esas alıyoruz demek kesinlikle yanlıştır. Bu, insanın sosyal varlığını reddediyor. Gerçekten sosyal varlık olmadan sosyalitenin dışında bir insan olabilir mi? Değil insan, bir canlı varlık olarak hayvan bile böyle varolamıyor. Kendi başına ortada kalan hayvan var mı? Çok azdır. Hayvanlar -güdüleri gereği- çok fazla sosyal yaşam düzenleri olmasa bile, yine de böyle öngörüldüğü gibi yalnız değildir. İnsan ise bundan çok daha öteye giden bir varlık oluyor. Zaten insan, hayvanlarda varolan güdülerle ilişkilene-meyi aşan ilişki düzeniyle tanımlanıyor. İnsan olmak, o düzenin aşılması yerden başlıyor zaten.

İnsan kesinlikle sosyal bir varlık olmaksızın değerlendirilemez. Sosyalite dışında ele alınamaz. Bireyci bir tarzda ele alınıp tanımlanamaz. Peki o zaman bu kadar bireycilik nasıl gelişti? Bu, insanlık tarihiyle, sınıflı toplum tarihiyle ilişkili. Bu kadar gelişmesi orada yatıyor. Fakat şu da var; toplumsal bir varlık olsa da insan, birey olarak da özellikleri var. İnsan psikolojisi diyoruz. Bireye, insana ait durumlar var. Bunları anlamak, bireyi ele almak, bireyle toplum arasındaki dengeyi gözetmek, toplumu ve bireyi birlikte geliş-

Bunun da bilinmesi, görülmesi gerekli. Bu ruhsal dünyanın insan sosyalitesiyle, toplumsallığıyla uyumlu hale getirilmesini, herhalde ruhsal eğitim olarak tanımlamalıyız. Ruhsal eğitim, duygusal eğitim olarak görülmeli ve tanımlanmalıdır. İnsan eğitimi, birey eğitimi burada ele almalıyız, böyle görmeliyiz. Kendimizi eğitmek, terbiye etmek; insanın terbiye edilmesi derken bunları anlamamız gerekiyor.

Parti de terbiye önemli. Tersi ne anlama geliyor? Psikolojik durumu, yani ruhsal, duygusal dünyamızın toplumsal düzene uygun olarak örgütlenmesi, denetim altına alınması, sağlıklı kılınması. Böyle olursa birey sosyalitesini, toplumsallığını daha iyi yaşar. Topluma daha iyi hizmet eder. Böyle yapmazsa deli olur.

Psikolojik sorunların siyasal mücadeleler üzerindeki etkileri

karar almamızı engelliyor veya yanlış karar almaya götürüyor. Pratik işleri zamanında ve yerinde yapmamızı engelliyor, alıkoyuyor. Ya yapmıyoruz, ya yanlış yapıyoruz, ya da tersinden yapıyoruz.

Davranışlarımız kaynağını buradan alıyor. Yalnız görüntülerle değerlendirmek yetmiyor. “*Şu anlayış yanlış oldu, şu sonuç yanlış*” veya “*kayıp verdik demek*” yeterli değil. Zaten bunu herkes görüyor ve biliyor. Yani bu, sonuç ve görüntüden ibaret. Darbe yemiş bir birliği zaten kimse olumlu değerlendirmiyor. Darbe almak nereden kaynaklanıyor? Tedbir geliştirememek veya yanlış lanse edilmekten kaynaklanıyor. İnsan bu anlayışları da görebiliyor. Bu tedbirler neden zamanında alınmamış? Neler buna yolaçmış? Bunların üzerinde durmamız gerekiyor. Bizim için bunlar önemli ve öğrenmemiz gerekiyor. Diğerlerini bilmek yetmiyor.

savaş şöyle olacak diye bir kural belirleyemeyiz. Yürütülecek olan savaş eskisi gibi olmaz. O zamanın kurallarına göre belirlenecek bir savaşı yürütmek gerekir. Bunun için ne yapmak gerekli? Çünkü savaşı bilmek, bundan doğru dersler çıkartmak gerekir. Çünkü önceki savaş kurallarıyla yarını kazanamayacağımız çok açık. Yani sadece ondan tecrübe ve bilgi birikimi olarak yararlanabiliriz. Yarınki savaşı doğru uygulayacak ve gereklerini yapıp yapamayacak olan insanın kendisidir. Bilgi sadece yönlendirir, yoksa belirleyici değildir.

Savaşa yaklaşımda, insanın psikolojik durumu çok etkili oluyor. Bunu dikkate almadığımız için bildiğimizi de uygulayamıyoruz. Pratik beceri isteyen bir işi, doğru bildiğimizden ya yanlış yapıyoruz ya da zamanında yapmıyoruz. Bu da bize kaybettiriyor. Çünkü bilsek bile psikolojik,

sunu yapmaya, yanlışından uzak durmaya çalışır. Yoksa önceden insanların davranışlarına kural koyup ona göre hareket etmesini beklemek doğru değil. O açıdan da kişinin nerede ve nasıl davranacağını, nasıl yapacağını tahlil etmesi gerekiyor. İnsanların bunları sağlıklı bir psikolojiyle doğru bir biçimde tahlil ederek yerine getirmesi gerekiyor. Bunun için de her şeyden önce insanın ruhsal ve psikolojik olarak sağlıklı olması gerekiyor.

Şimdi bunun için sağlam bir fizyoloji, sağlıklı bir ilgi düzeyi ve sağlam bir ruh hali gerekiyor. Bu nedenle savaş için olduğu kadar, siyaset için de kendimizi eğitmemiz önemli. Günlük insan yaşamının gelişmişliği açısından da bu gerekli. Siyasetçi olmasak bile, sağlıklı sade bir insan için de bu çok önemli.

Biz mücadele yürütmek istiyoruz, büyük bir insanlık mücadelesini yürütmek istiyoruz. Bunda kararlıyız, ısrarlıyız. İşte o zaman bunu yapacak, yürütecek yetkinliğe ulaşmamız gerekli. Siyasi mücadele, örgüt mücadelesi bu bakımdan çok daha fazla gelişkinlik istiyor, -bu zorunlu.

Savaşta refleks fizyolojik bir olaydır. Ama sonradan da kazanılabilecek bir yetenektir. Bu, içine girilen yaşam düzeni ve hedeflerle birlikte veya varolan yetilerin geliştirilmesiyle olur. Bunun için reflekslerimizin gelişmesi gerekir. Bu, siyaset için de gerekli. Siyasal duyarlılık çok önemli; anında herhangi bir olay veya durum karşısında, en kısa zamanda tahlilini yaparak tutum ortaya koyabilmek, kendinde bir doğrultu, bir görüş oluşturabilmek için bu gerekli. Bu konuda çok hızlı düşünmeye ihtiyaç var. Beynimizin hızlı çalışması gerekiyor. Düşünce ve yaratmama tembelliğini yıkmamız lazım, -ki buna kafa yormak deniliyor. Parti Önderliği için “*çok hızlı düşünüyor. Bir şeyler yaparken başka şeyleri düşünebiliyor*” diyorlar. Yani o kadar çok düşüncüyü beyne sığdırabilmek; hele hele çok hızlı düşünebilmek sanıldığı kadar kolay değil. Bu, siyasi bir refleksdir. Doğruya yakın siyasi tutum ve anlayış ortaya çıkarabilmek ve yine başarılı bir iş yapabilmek için mutlaka siyasi refleks gerekli.

İnsan yaşamı hep kararlar vermekle geçiyor. Siyasal, örgütsel, askeri yaşamı bir bütün olarak kararlarla dolu. Her an

“Gerçekler zorlayıcı ve acı vericidir. Zorlayıcı ve acı vericidir diye gerçeklerden kaçacak mıyız?

Kaçamayız, kaçsak da kurtulamayız. Kendimizi çözüm gücü haline getirmemiz tek çare.

Bundan dolayı acı da verse, zorlayıcı da olsa kendimizi çözüme götürmeliyiz.

Kaçmaya çalışmak sosyalistleşmemektir.”

Tarihin gerçeği değişimdir

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman Öcalan Yoldaş

Değişim çalışmalarını nasıl ilerleteceğimiz ve başarıya ulaştıracağımız sorusuna cevap arayacak olursak, tartışmasız diyebiliriz ki, katılım ne kadar geniş olursa, sistemin kurulması da o kadar başarılı olur. Sorun sadece bununla da çözülmüyor. Bilindiği gibi '92'den bu yana devrimimize karşı psikolojik, siyasi ve askeri olarak büyük bir savaş yürütüldü ve devrimimiz büyük bir tehlike içerisinde bulunuyordu. Türk devleti bu savaşı tek başına yürütmedi; dünyanın gerici güçleri de arkasında yer aldı. Biz bütün bu güçlere karşı savaştık ve bu savaşta birçok kazanım sağladık. Yine partimizin yürüttüğü mücadele ile Kürt halkının dirilişi sağlandı.

Bütün ezilen ülkelerde, ulusun kurtuluşu ön plandadır. Yani halkın kurtuluşunu hedefleyen bir devrim esas alınmıştır. Bizde ise ulusal kurtuluştan önce ulusun dirilişi esas alındı. Bu önümüzdeki birincil çalışmaydı. Çünkü Kürdistan üzerinde inkar ve imha politikası yürütülüyordu. Egemen güçler sadece ülkemizi egemenlikleri altına almakla yetinmiyorlar, halkımızı bir bütün olarak yok etmek istiyorlardı. İki yüz yıl boyunca bu esaslar üzerinde bir siyaset yürütüldü. 19. ve 20. yüzyılda Kürdistan Türklerindi, Arapların'dı, Farsların'dı. Bu güçler kendi tezlerini gerçekleştirmek için Kürdistan'da kan döktüler, sürgünler başladılar ve halkımıza zulüm yapıldı. Bu zalim

“PKK'deki kültürel zemin geniştir, büyüktür. Bu temelde de demokrasi bildiğimiz gibi değişik sınıf, halk ve kültürlerin bir arada barış içinde yaşamasıdır. Herkesten çok buna PKK hazırdır. Önemli olan bu zenginlikten yararlanıp bunu harekete geçirmektir. O zaman göreceğiz ki, PKK'nin değişim için yeterli gücü vardır. Bu temelde PKK demokratik bir harekettir, demokrasiyi temsil edebilecek gücü de vardır.”

uygulamalara karşı halkımız serhildanlar gerçekleştirdi. 19. ve 20. yüzyılda - yani iki yüzyıl boyunca- Kürdistan'da ırili ufaklı 80 dolayında serhildan yaşandı. Sadece 20. yüzyılda 40 dolayında serhildan gerçekleştirildi ve bir o kadarı da 19. yüzyılda meydana geldi. Bütün bunlar halkımızın imha olmamak için giriştiği başkaldırılarıdır.

Burada halkımız yok edilmedi; yok edilmiş önü alındı. Ama diğer yandan tam bir başarı da sağlanamadı. Denilebilir ki, ne Kürtlerin serhildanları ne de egemen güçlerin siyasetleri başarı kazandı. Türkler, Araplar ve Farslar tam olarak başarılı olamadılar. Çünkü stratejileri Kürtlerin imhasına yönelikti. Ama Kürtler imha olmadılar. Bunun için de egemen güçlerin siyaseti başarılı olamadı. Bütün serhildanlarda Kürtler'in amacı bazen özerklik, bazen de ayrı bir devlet kurmak biçiminde oldu. Ancak Kürtler imhanın önüne geçmiş olsalar dahi, gerçek anlamda başarılı olamadılar ve özgürlüklerini elde edemediler. Dolayısıyla hem imha çizgisi, hem de Kürt halkının özgürlüğü için mücadelesi başarılı olmadı. Bu durum bugüne kadar geldi. İki yüz yıllık deneyim bu gerçeği göstermiştir.

Bu noktada değişim ve dönüşüm bir gereklilik olarak kendisini dayatmakta ve kendisini bir zorunluluk olarak önümüze koymaktadır. Değişimin bir diğer nedeni de budur. Ya Kürt halkının özgürlüğünü esas alan bir çizgiyi önümüze koyacağız ve bununla devrimi geliştireceğiz ya da iki yüz yıllık imha, serhildan ve çaresizlik içerisinde bu gerçeğimizi tekrar edeceğiz.

Partimiz büyük bir iddia ile ortaya çıktı. İddiası, Kürt halkının özgürlüğünü gerçekleştirmektir. Bu da değişimin bir diğer zorunluluğudur. Değişen dünya koşulları beraberinde Kürdistan devriminde de değişimi zorunlu hale getirdi. Şimdiye kadarki sistemimiz, ulusal sorunu çözmekten öteye, ulusun dirilişini esas aldı. Bunu daha da net formüle edecek olursak, 1973-93 yılları arasında Kürt halkının diriliş mücadelesini yürüttük. '70'li yıllarda Kürtler varlıkları tartışılır bir konuma gelmişlerdi. Bir adım ötesi Kürt ulusunun yok oluşuydu. Acilen ölü-

mün ve yok oluşun önünün alınması için bir devrim gerekiyordu. Bu devrim de diriliş devrimi oldu.

Kürdistan devrimi diğer ülkelerde yürütülen devrimler gibi olamazdı. Çünkü adı sanı duyulan bir Vietnam devrimini veya diğer ülke devrimlerini göz önüne getirdiğimizde, o ülkelerdeki halk yok edilmiş eşliğinde değildi. Egemenlik ve zulüm altındaydı, ama bir ulusal inkar ve imha gerçeği söz konusu değildi. Onun için de o ülkelerdeki devrimler kurtuluş devrimleri oldular. Oysa Kürdistan'ın koşulları daha özgündü. Kürt halkı yok oluşun eşliğindeydi. Bunun için de diriliş devrimini gerçekleştirmesi gerekiyordu. Bu devrim yapılmadan kurtuluş devrimi gerçekleştirilemezdi. Programımızda kurtuluş devrimi olsa da, pratikte esas olan yan diriliş devrimiydi. Bu devrim büyük bir çalışmayla yürütüldü. Siyasi, askeri ve diplomatik alanlarda büyük bir mücadele yürütüldü ve bu devrim '93'te başarıya ulaştı.

Yani bu anlamda dört dörtlük başarı elde ettik. Yok oluşun eşliğinde olan Kürt halkı dirildi, '93'ün üzerinden geçen altı yılda diriliş devriminin yetersiz kalan yanları tamamlandı. Ağırlıklı olarak Kuzey ve Küçük Güney, daha sonra Büyük Güney ve Doğu bu çalışmalar içerisine girdi. Yani '93'ten sonra bu diriliş devrimi kendisini genişletti ve Kürdistan'ın diğer tüm parçalarını içerisine aldı.

1993'ten bu yana bazı gelişmeler sağlanmış olsa da, diğer yandan bir tekrar durumu yaşanmıştır. Burada tekrar ve gelişme bir arada yürütüldü. Bir taraftan diriliş devrimi gelişme yaratır, yayılır, başarılarını güçlendirir ve mevzilerini korurken; diğer yandan kendini tekrarladı. Çünkü bundan sonra kurtuluş devriminin de bir sisteme kavuşturulup geliştirilmesi gerekiyordu. Bu noktada Önderlik çok önemli bir adım attı; '93'te bunun için ateşkes yaptı. Ancak biz Önderliğin attığı bu adıma cevap olmadık. Diriliş devriminin başarısı bizleri zafer sarhoşluğuna götürdüğünden, bu adıma beklenen karşılığı veremedik. O süreçte hemen her yerde erken iktidar hastalığı gündeme geldi. Bu, diriliş devriminin başarısı sonucunda ortaya çıktı. Bu başarı, diğer ülkelerdeki kurtuluşun başarısı gibi bir başarı değildi. Bizler bunları birbirine karıştırdık. Parti merkezi, kadroları ve savaşılları buna cevap olamadı. Bunun için de bir tekrar durumu yaşandı. O sürecin önünü kapatan bir provokasyon vardı; bu Amed'de Şemdin Sakık'ın talimatıyla 33 askerin katledilmesi. O süreçte kimse bunu fazla sorun yapmadı. Oysa bu büyük bir provokasyondu ve Önderliğin başlatmış olduğu sürecin önünü kapatıyordu. Parti merkezimiz, kadrolarımız ve savaşıllarımız Önderliğin atmış olduğu bu adıma hazır olmadıkları için, birleşme ve bütünleşme yaşanmadı. Bütünleşmediği gibi provokasyona da karşı çıkamadı. Süreç burada durduruldu.

Önderliğin esareti sorunlarımızın zirvesi oldu

Bu sadece bizim cephemizde yaşanan bir durum değildi. Her ne kadar içimizde gelişen provokasyona karşı keskin bir mücadele yürütülmediyse de, Türk devleti içinde ortaya çıkan çetecilik de bunun önünde engel oldu. Tansu Çiller ve Doğan Güreş buna öncülük etti. Büyük şehidimiz Mehmet Hayri Durmuş yoldaşın '80'de dile getirdiği “en büyük sorunumuz, Önderliğin temposuna yeti-

şemememiz ve Önderlikle aramızdaki mesafedir” sözü, pratiğimizde doğrulanmış oldu. Yani Önderlik ile parti merkezi, kadroları ve savaşılları arasındaki büyük mesafe, devrim çalışmasının istenilen düzeyde geliştirilmesinin önünde engel oldu.

Biz bu noktada tekrara düştük ve bu tekrarda ısrar ettik. Önderlik o süreçte yapılan 5. Kongreyi yeniden inşa kongresi haline getirmek istedi. Ama bizler bu yenilenmeyi gerçekleştiremedik. Yürüttüğümüz pratiklere baktığımızda, kendimizi tekrar ettığımız çok açık ve bu net olarak görülüyor. Kongrede parti bayrağı üzerindeki orak-çekici kaldırdık, onun yerine meşaleyi koyduk. Yani sadece biçimsel bir değişim oldu, esas olarak yapılması gereken değişikliği yapamadık. 5. Kongre tekrarda ısrarın kongresi oldu. Bu kongreden sonraki yılların pratiği tekrarın pratiği oldu. Yani stratejik, taktik ve yaşam yönünde herhangi bir değişiklik yapamadık. 6. Kongre bu görevi yerine getirecekti. Fakat uluslararası komplo koşullarında toplanan 6. Kongre de geçmiş kongrenin tekrarı oldu. Bu tekrar, sorunlarımızın daha da ağırlaşmasına yol açtı. Sorunlarımızın zirvesi Önderliğin esaretiydi. Sorunlar zirvesine ulaşırken, önümüzde iki engel vardı; ya yenilecektik ya da değişiklik için gereken yenilikleri yapacak ve buna göre de devrimi yeni bir düzeyde geliştirecektik.

Böylesi bir noktada Önderlik yine tarihsel kişiliğini göstererek, normal bir insanın başaramayacağı bir işi yaptı. Önderlik, birinci adımın ilk on beş gününde mahkemesiz bir infaz olabileceğini düşünerek, bunun önünü almak istedi. Bu biçimde imhanın önü alındı. Gerçekten de ilk iki üç gün durumlar çok zordu, bunların önünü aldı ve ardından peş peşe gelen tarihi adımlar attı. Bazıları “devrimi sattı” dediler. Oysa bu, yaşanan gelişmeleri görmemek ve anlamamak demektir.

Yaşanan değişim geçmişin reddi değildir

İnsanlık varoldukça eleştiri ve özeleştiri de var olacak ve insanlık bununla gelişecektir. Böylece deneyimlerini gelişmenin zemini yapabilecek, çıkarlarına ters düşenlere karşı savaşacaktır. Bu yüzden eleştiri-özeleştiri, bu süreçte önümüzde çıkan yanlış anlayışlara karşı elimizdeki en etkili silahtır. Bizden istenen değişiklikler ancak bu silahla yapabiliriz ve bundan sonraki süreçte devrimin sorunlarını böyle çözebilir ve sonuçlandırabiliriz.

Burada yeni bir sorunla karşılaşılıyor: Acaba değişiyor muyuz? Elbette yaşadığımız bir değişimdir. “Değişim anlamında yaşanan, aslında yeni bir PKK'nin kuruluşudur” diyenler var. Doğru, ancak bu kendi geçmişinden vazgeçmek, geçmiş devrimci yaşamını mahkum etmek anlamındaysa, biz böyle bir yenden kuruluşu reddediyoruz. Bu yüzden bu dönemin PKK'si ancak değişim ve dönüşümle olacaktır.

Geçmişte aldığımız kararlar yaşama cevap olmadığında, bunların yerine başka kararlar alıyorduk. Bu durumda ya Önderlik, ya merkez, ya da şahıslar sorumluluğu yüklenerek bunları formüle ediyordu. Yani PKK hiçbir zaman “bu kararı aldım, mutlaka bu karar yürütülecektir” demedi. Alınan karar yaşama cevap olmadığında, ya Önderlik ya da parti organları bu boşluğu doldurdu. Mutla-

“Önderlik, birçok durumda resmîyet yerine yaşamsal olanı kabul etmiştir. Resmi olarak parti merkezi seçmişiz, ama bakıyorsunuz bir sene sonra birçok sıradan kadromuz merkezin görevini yürütmüş ve öne geçmiş, merkezi kadrolarımız daha geri kalmıştır. Bu yanlış mıydı? Hayır, çünkü yanlışlıklarıyla da olsa, Önderlik cevap olabilecek kadronun önünü hiçbir zaman kapatmamış, ‘buyurun yapın’ demiştir.”

ka yaşama cevap olacak bir karar alınıyordu. Bu yüzden her zaman PKK'de işler yarı fiiliyat, yarı resmîyet biçiminde yürütüldü. Yani PKK diğer devrimci partiler gibi değildi. Bundan güç aldı ve gelişmesinin sırrı da burada yatıyor.

Bazıları “PKK yenildi” diyebilirler. Hayır, biz yenilmedik, tam tersine başardık. Belki askeri olarak öngördüklerimizi gerçekleştiremedik ve nihai olarak zafere gidemedik, ama askeri olarak kazandıklarımızı siyasi mücadele ile çok daha kısa bir sürede gerçekleştirebiliriz.

Biliniyor, bizim gibi bu yenilenme süreçlerini yaşayan partiler, doğru bir yaklaşım sergileyemedikleri için yok oldular. Ama biz çok büyük gelişmeler yarattık. Bu, Önderliğin felsefesinden kaynaklandı ve PKK yaşamı her zaman buna cevap oldu. Dedğimiz gibi yarı fiiliyat, yarı resmîyet biçimindeki yaklaşım bunda önemli rol oynadı. Resmîyetin tıkandığı yerde veya cevap olunamadığı zaman, fiiliyatta gereken ön açma sağlandı. Boşluklar yaşandığında bireyler bu boşlukları doldurdu. Yani Önderlik felsefesi gelişmenin önünü kapatmıyor, tam tersine yaşamı esas alıyor. Önderlik, birçok durumda resmîyet yerine yaşamsal olanı kabul etmiştir. Resmi olarak parti merkezi seçmişiz, ama bakıyorsunuz bir sene sonra birçok sıradan kadromuz merkezin görevini yürütmüş ve öne geçmiş, merkezi kadrolarımız daha geri kalmıştır. Bu yanlış mıydı? Hayır. Neden? Çünkü yanlışlıklarıyla da olsa, Önderlik cevap olabilecek kadronun önünü hiçbir zaman kapatmamış, “buyurun yapın” demiştir.

PKK'nin şerefli bir tarihi geçmişi var

1978'de kurulan PKK ile '98'deki PKK'ye baktığımızda, birçok değişikliğin yaşandığı görülebilir. Yani geçen yirmi yıllık süreçte birçok değişiklik yaşandı, değişiklikler yaptık. Örneğin ilk çıkışımızda derneklerin kuruluşunu reformizm olarak değerlendiriyor, legal çalışmalardan uzak durmaya çalışıyorduk. Ama zamanla bunlar değişti. Her açıdan bir çok değişiklik yaşandı. Sistemimiz kendi içinde bir değişim yaşadı. Genel bir değişim yapacağız. Yani bu değişim sistem içinde bir değişim değil, sistemi de kapsayan bir değişim olacaktır. Farklılık bu noktadadır. Bu değişimi yapmakla PKK'yi red mi ediyoruz? Hayır. Geçmişimiz, şerefli bir geçmiştir. Eksikliklerimiz ve yanlışlıklarımız var, bu ayrı bir sorundur. Zaten bunun için değişim yapacağız. Geçmişimizi yok saymıyoruz, tersine ondan güç alacağız. Yani her şeyi yeniden, sıfırdan kuracağız dersek, bu geçmişimizin, tarihimizin reddi olur.

İnsanlık kendi tarihini reddederek ge-

“Önderlik felsefesi gelişmenin önünü kapatmıyor, tam tersine yaşamı esas alıyor. Önderlik, birçok durumda resmiyet yerine yaşamsal olanı kabul etmiştir. Resmi olarak parti merkezi seçmişiz, ama bakıyorsunuz bir sene sonra birçok sıradan kadromuz merkezin görevini yürütmüş ve öne geçmiş, merkezi kadrolarımız daha geri kalmıştır. Bu yanlış mıydı? Hayır. Neden? Çünkü yanlışlıklarıyla da olsa, Önderlik cevap olabilecek kadronun önünü hiçbir zaman kapatmamış, ‘buyurun yapın’ demiştir.”

lişemez. Marks bunu çok güzel dile getiriyor. “Eğer kölelik olmasaydı feodalizm olmazdı, feodalizm olmasaydı kapitalizm olmazdı, kapitalizm olmasaydı sosyalizm olmazdı” diyor. Bizde de eğer dıriliş devrimi olmasa, özgürlük devrimi ve demokratik çözüm olmazdı. Bu yüzden biz tüm yönleriyle yeni bir PKK kuruyoruz. PKK’de yaşama cevap olmayan

tirdik, farklılıklarımız oldu. Ama değişim yönünde almamız gereken tecrübeler var. Eğer uzun bir dönem durur, kendini değiştirmezsen halk senin çözüm gücü olmadığını görür ve bu anlamsızdır der. Anlamsız olanı da bir kenara itmek gerekir. Böyle olduğunda ortaya Yeltsin gibiler çıkar ve toplumu sınırsız hastalıklara sürükler. Bu yüzden bizim ne Gorbaçov ne de Yeltsin gibilere ihtiyacımız var. Geçmiş topyekün reddedip yeni bir şey kuracağım dersin, ele ayağa düşersin, seninle oynarlar. Diğer yandan değişim zorunluluğunu görüp gereklerini yapmazsan, o zaman da anlamsızlaşır-sın ve toplumu da her türlü hastalığa açık hale getirirsin. Bu gerçekliği de görmek gerekir.

Ya değişimin gereklerini yerine getirir, sistemde gereken değişimleri yaparız; ya da pusuda bekleyen bazı kişilerin dediği gibi, “*sizinle olmaz, PKK ile olmaz ve PKK kendini değiştiremez*”. İşte o zaman Yeltsin gibileri çıkıp “*bunlar anlamsızdı*” diyebilir. Ama biz ne Gorbaçov gibilerinin ve ne de o anlayışa sahip olanların dediklerini ve yaptıklarını kabul ederiz. Yeltsin gibilere de yol vermeyiz. Yapacağımız değişim bu yüzden tarihe ve tüm değerlerine bağlı olmalı, onlardan utanmamalı, onlarla şeref duymalı ve değişimi çerçevesi ile birlikte oturt-

me mümkün olmadığı için, ancak böyle bir katılım sağlayabiliyor. Ama yine de düşünce anlamında sistemin genel çizgisi esastır. Bildiğimiz gibi sistemin yürütülmesi sadece bir fikir olayı değildir. Düşünce ile pratik beraber yürür. Önderliğin bize ulaşmaması için engel oluyolar.

Önderliğin esareti partide bir boşluk yaratıyor. Bu boşluğu nasıl dolduracağız? Bazıları “*Önderliğin yerine başka biri geçebilir*” diyebilir. Ama bu en büyük gaflet olur. Eğer bir kurum bu görevi üstlenir denilirse, bu yine kendini kandırma olur. Devrimciliği en zirvede yürüten bir arkadaş bile Önderliğin yerini tam olarak tutamaz; iyi bir yürütücü, iyi bir sorumlu olabilir; ama Önderliğin yerini dolduramaz. Diyelim ki, Başkanlık Konseyi dört dörtlük çalışsa dahi, yine de Önderliğin yerini tam olarak dolduramaz. Çünkü Önderlik büyük bir güçtü. Ruhi, felsefik, ideolojik, fiziki ve pratik bir güçtü. Hangimiz daralsaydık Önderliğe el atıyorduk, ona dayanarak ayakta kalıyor ve onunla yürüyorduk. Artık eskisi gibi o güce ulaşamayız.

Önderlikten aldığımız gücün yerini ne ile dolduracağız? Hiç tartışmasız şunu diyebiliriz: Eğer binlerce kadromuz ayağa kalkarsa, o zaman bu gücü oluşturabiliriz. Yoksa ne bir kişi, ne de bir kurum-

cumhuriyet projesi ile formüle ediliyor.

Ortadoğu’da değişimin motoru Kürtlerdir

Değişimin temel gücü kimdir? Ne Türkiye, ne İran, ne Irak ve ne de Suriye’dir; bu güç Kürtler’dir. Bu halkların veya devletlerin de değişime ihtiyaçları var. Ama Kürtler’in daha çok var. Onun için de demokrasi bayrağını yükseltecek, bu temelde çözümü geliştirecek olanlar Kürtlerdir. Nasıl Selahaddin Eyyubi döneminde Kürtler İslamın bayrağını yükseltip müslüman halkları özgürleştirdiler ve gelişmelerin önünü açtılsa, bugün de demokrasi bayrağını yükselteceklerdir. Kendilerine bağlı olarak tüm Ortadoğu halklarını demokratik değişimle, demokratik bir sistem içerisinde özgürleştirecekler ve gelişimin önünü açacaklardır. Bunu Kürtlerde kim yapacak? Tartışmasız PKK yapacak. Bunu yapma gücümüz var mı? Var. PKK baştan beri buna açıktır. PKK’nin imkanları buna elveriyor.

PKK bünyesinde Müslüman, Hristiyan ve Yezidi gibi birçok değişik dinlerden insanlar var. Tüm dinlerden, mezheplerden ve halklardan parti saflarımızda insanlar var. Kürtler belki 2 bin yıldır sömürülüyor. Bunun kötü sonuçları olsa da, yaşamımız için bir zenginlik ortaya çıkarmıştır. Kürtler

rasi olmaz. Geriliklerimizi tartışmaya açabilmeliyiz. Geriliklerimizden arınmalıyız. Tabii bu, eskiden demokrat değildik, şimdi demokratlaşacağız anlamına gelmiyor. Böyle değildir. Ayrıca demokrasi, kendine göre yapmak demek değildir. Oysa her zamankinden daha fazla disipline ihtiyaç var.

PKK, büyük bir güçtür. PKK’nin büyüklüğü, Önderliğin esaretinden sonra herkesin beklediği şeyler gerçekleşmeyince, daha fazla ortaya çıktı ve anlaşıldı. Diyebiliriz ki, halkımız ve dostlarımız, Önderlik esir düştüğünde büyük bir korkuyu yaşadılar. Biz de yaşadık. Bu doğrudu da. Ama Önderliğin az çok hepimizde yer etmiş olduğunu gördük. Önderlik halkımızda içselleşmiştir ve büyük bir güçtür. Bu da Önderliğe büyük bir bağlılığı ve inancı geliştirdi, PKK’ye büyük bir inanç geliştirdi. Biz de gücümüzü ve zenginliğimizi görüp bu temelde istenen değişimi yapabiliriz, yapıyoruz da.

Önderliğimizin temel özelliği, cesareti ve korkuyu zirvede aynı anda yaşıyor. Hem çok korkuyor, hem çok cesurdur. Bu yüzden de her zaman tedbir geliştiriyor. Cesareti ise onu adım atmaya götürüyor. Biz, Önderliğin partisiyiz. Değişme gücümüz vardır derken, kendimizi rahatlatamayız ve zenginiz deyip sırtüstü yatamayız. Değişme ve zafere gücü-

yanları değiştiriyoruz, tüm sistemi gözden geçiriyoruz, eksik ve yetmezlikleri atıyoruz.

Yaşadığımız, bu anlamda bir değişimdir. Değişim yapmazsak ne olur? Gorbaçov’un durumuna düşmüş oluruz. Bilindiği gibi Gorbaçov değişimin gerekliliğini gördü ve temel iki politika belirledi; perestrojka ve glasnost politikasıyla var olan tıkanıklığı aşmaya çalıştı. Değişimden bahsetti, bunun gerekliliğini gördü ve tartışmasını da başlattı. Ama ’85’den ’90’a kadarki süreçte adım atamadı, yeni kararlar alamadı. Gerekliliklerine cevap veremedi ve varolan sistemi bir değişime tabi tutamadı. Bir değişime ihtiyaç vardı, ama beş yılda hiçbir değişiklik yapamadı, kendini yenileyemedi. Sistemin de kendini değiştirme gücü ve kudreti yoktu. O zaman bu sistemi reddedelim dedi. Toplum ikna oldu ve bildiğimiz gibi ortaya Yeltsin çıktı. Sonrasını hepimiz çok iyi biliyoruz. Bunlar Yeltsin’in sonuçlarıdır. Tabii bundan Gorbaçov sorumludur. Gorbaçov değişim için gerekli atılımı yapamadı. Gerekliliği gördü, dile getirdi; ama hiç tedbir almadı. Yeltsin de baş kaldırdı ve sosyalist kazanımları ayaklar altına aldı.

Bizim gerçekliğimiz daha farklıdır. Onlar devletti, biz ulusal bir hareketiz, partiyiz. Ayrıca onlar hakimdi, biz ezileniz. Yine biz her zaman bu sistemi eleş-

bilmelidir.

Yaptığımız alelade bir tartışma değildir. Birçok pratik adımlar attık ve bunlardan belli sonuçlar da aldık. Yaptığımız değişim sıradan değil, oldukça etkilidir. Yani bizim düşündüğümüz gibi değildir. Örneğin MHP gibi şoven ve kan üzerine büyüyen bir parti bile bugün Önderliğin idam kararı için eveleyip geveliyor. Yani başlayan süreç bu kadar etkilidir. Zülümünden güç alan, kanla büyüyen ve ağacını kanla sulayan bir parti olan MHP bile şimdi böyle yapıyor. Değişim bu kadar büyüktür. Bu daha başlangıçtır. Bu süreç önümüze bir çok tecrübe de koymuştur. Hem tartışması zorlu, hem de biraz pratiği yaşandı. Yapılan tartışma ve yaşanan pratik hemen hemen herkes için ikna edici sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu temelde diyoruz ki, gerekli değişiklikleri yapabiliriz ve sistemimizi dönemin gereklerine göre yapılandırabiliriz.

Önderliğin esareti partimizde büyük bir boşluk yarattı

Geçmişte gerek entellektüel gerekse pratik çalışmalarda bütün yük Önderliğin omuzlarındaydı. Önderliğin esir düştüğü güne kadar bu böyleydi. Halen de Önderlik tarihi rolünü oynuyor. Ama sistemi yürütmeye anlamında koşulları el vermediği günlük ilişkilen-

la bu iş olur; bütün kadro yapısı ile olur. Yaşadığımız büyük değişim budur. Büyük değişimi de güçlü yapacağız. Yani eğer kadrolarımız düşünsel ve pratik olarak hareket durumunda olurlarsa, bu büyük değişime yönelebilir ve başarıyla yürütebiliriz. Gücümüz buradadır. Bu yüzden herkes bu sorumlulukla katılım sağlamalıdır. Değişimi bizler yapıyoruz, o halde kendimizi ikna etmeliyiz. Koşullar bunu dayatıyor. Çözüm de buradadır. Değişim çalışmalarımızı bu temelde geliştirebiliriz. Eğer zayıf düşersek, devrim de zayıf düşer. Bu değişimi yapmazsak anlamsızlaşırız. Hiç bir değerimiz kalmaz. Bunu parti için söylüyoruz. Kişi ol-saydı, kişi için de aynı şey olurdu.

Bu temelde, yaratılan sistemin pratiğini önümüzdeki süreçte yürüteceğiz. Bu çalışmadan sonra istenen, siyasi bir tufan yaratmadır. Dünyanın dört bir yanına dağılan Kürdü ayağa kaldırıp, iki binli yıllarda siyasi serhildanları geliştirerek, Kürt sorununun çözümünü yaratabiliriz. 21. yüzyıla böyle giriyoruz. Bunun temelini Önderlik atmıştır. Demokratik Cumhuriyet ya da demokratik değişim, imhayı reddeder; Kürtlerin sonuçsuz başkaldırı çizgisini ve -otonomi, federasyon ya da bağımsız devlet- ayrılmayı da reddeder. Ayrılma Kürtler için bir çözüm değildir. Kürt sorunu demokratik değişimle çözülür. Bu, Kürdistan’ın dört parçası ve hakim dört devletin demokratik

bir yönüyle Arap, bir yönüyle Fars ve bir yönüyle de Türk’tür. Bunların kültürlerini, kendi ulusal kültürü ile beraber yaşıyorlar. Bu da bir zenginliktir. Yani her yönden PKK kadar zengin bir parti yoktur. Yine dörde bölünmüş bir Kürdistan ve dünyaya yayılmış Kürtler var. Demokrasi böylesine zengin bir kültür üzerinde yükseliyor ve bu kültür PKK’de yoğunlaşmıştır. Din, milliyet, mezhep ve diğer tüm yönlerden hiçbir hareket PKK kadar zengin değildir. PKK’nin içine gelenler hiç bir zaman kültürünü reddetmemiştir. Aksine bunu zenginlik saymıştır.

Bütün bunlardan dolayı PKK’deki kültürel zemin genişler, büyüktür diyoruz. Bu temelde de demokrasi; bildiğimiz gibi değişik sınıf, halk ve kültürlerin bir arada barış içinde yaşamasıdır. Herkesten çok buna PKK hazırdır. Önemli olan bu zenginlikten yararlanıp bunu harekete geçirmektir. O zaman göreceğiz ki, PKK’nin değişim için yeterli gücü de vardır. Bu temelde PKK demokratik bir harekettir, demokrasiyi temsil edebilecek gücü vardır diyoruz.

PKK yine geriliklerinden arınabilir, buna da gücü vardır. İçimizde yaşanan değişik sınıf anlayışlarını da büyük bir hamle ile atıyoruz. Bu noktada işte herkes kendine göre yürüyecektir biçiminde bir yanlış anlayış ortaya çıkmamalıdır. Burjuva isen burjuva gibi yaşayacaksın, feodal isen feodalizmi yürüteceksin, köle isen köleliği yürüteceksin; bu, demok-

müz olduğu kadar, en az bunlar kadar da zorluklarımız var. Bunları hiçbir zaman unutmamalıyız. Önderliğin felsefesi de budur, doğru olan da budur.

Kürdistan’da her zaman iki tarafı keskin kılıç üzerinde yürünür. Bir tarafı seni, diğer tarafı düşmanı kesiyor. Eğer tedbirsiz davranıp düşmanı keseceğim dersin, seni de kesebilir. Bu gerçekliği de görmemiz gerekiyor. Yani hiçbir zaman rahat oturup korkusuzca yaşamaya hakkımız yoktur. Büyük bir korkuyla, bunun yanında yine büyük bir cesaretle değişim için gerekli adımları atacağız ve devrimin yeni dönemini bu temelde yükselteceğiz.

“Acaba değişiyor muyuz? Elbette yaşıadığımız bir değişimdir. “Değişim anlamında yaşanan, aslında yeni bir PKK’nin kuruluşudur” diyenler var. Doğru, ancak bu kendi geçmişinden vazgeçmek, geçmiş devrimci yaşamını mahkum etmek anlamındaysa, biz böyle bir yeniden kuruluşu reddediyoruz. Bu yüzden bu dönemin PKK’si ancak değişim ve dönüşümle olacaktır.”

Çatışmanın üçüncü günüydü. Zorlu iki gece, iki gündüz geride kalmıştı. Ne kadar çok yorulmuştu bu iki günde. Ve daha kaç gün sürecekti. Yanına aldığı yiyecekleri de yedi. Artık açlık baş gösterecekti.

Üç yıllık gerilla yaşamında yabancı değildi, açlığa ve yorgunluğa. Deyim yerindeyse artık “*tecrübeli bir gerillaydı.*” Açlık ve yorgunlukla mücadele etmesini iyi biliyordu.

Tecrübeliydi tücrübeli olmasına da, bu “*kopma*”, yani diğer gerillalardan ayrı kalma ilk defa geliyordu başına.

Çatışmanın en şiddetli anında kopmuştu arkadaşlarından. Bir kobra bombardımanında kendini yere atmış ve bir kaya parçasına ulaşmıştı. Kobra saldırısının hemen ardından tank ateşleri başlamış ve yerine dönemeleşti.

Çatışma hala sürüyordu. Arkadaşlarının nerede olduğunu anlamak için başını kaldırdı. Atılan mermilerden başını korumaya çalışıyordu. Nasıl mevzilenmeli? Ne yana ateş etmeli, bir türlü karar veremiyordu. Bir yandan yanlışlıkla arkadaşlarını vurma ihtimali, diğer yandan düşman güçleri tarafından vurulma ihtimali arasında gidip geliyordu. Yoğun silah sesi, mevzilenmeyi anlamasını engelliyordu.

Beş dakika daha mermiler altında yol aldı. Yüzünü yalayıp geçen iki merminin vızıldaması onu durdurdu. Biraz soluk aldı. Şarjörlerini kontrol etti. İki şarjörü tam, biri yarım doluydu. Bu yetmişbeş mermi demekti. El bombalarının ikisini dün kullanmıştı. Çantasındaki yedek iki elbombasını çıkarıp beline taktı.

Birkaç dakika dinlenip ayağa kalktı. Tam hareket edecekti ki, ağaçlar arasında bir ses duydu. Hızla döndü. Kalaşnikofu ağaçlara çevirdi. Nişan aldı. Silahı omzuna bastırıp kabzasını sıkıca kavradı.

Sağ elini sol işaret parmağını tetiğin boşluğuna oturttu. Geriye sadece tetiğe dokunmak kalmıştı.

Soluk alış veriş hızlandı. Gözlerini sonuna kadar açmıştı. Göz kırpacak kadar bile zamanı yoktu. Kulaklarını dört açmış, dinliyordu.

Etrafta onlarca silah patlıyordu ama o, o an sadece ağaçların arasında gelecek olan o sese kilitlenmişti.

Ağaçların arasındaki ses tekrar duyuldu. Birileri ona doğru ilerliyordu. Ses artık daha iyi duyuluyordu. Kırılan dallar, ezilen kuru otlar... Kesinlikle birileri vardı orada.

Acaba arkadaşlar mıydı. “*Görmedem ateş etmeyeceğim*” dedi, kendi kendine.

Ses gittikçe yaklaştı. Kalaşnikofu eliyle iyice sıktı. Nefes alıp veremiyordu artık. Ağaçların arasından gelen sesin sahibi görülmeye başlamıştı.

Komando renkli pantolonu ve atletle yere eğilmiş durumda; elinde MG-3 otomatik silah ile bir asker ona yaklaşıyordu. Asker onu henüz farketmemişti. Askerin şapkasındaki yazıyı okudu:

“*Dağ ve Komando Tugayı-Hakkarı*”

Asker başını kaldırdı. Onu gördü ve kalaşnikof üç defa arka arkaya ateş aldı. Askerin ateş etmeye zamanı olmamıştı. Göğsünden aldığı mermiler ile tırtıltı yere düştü.

Tekrar kalaşnikofun tetiğine dokundu. Ağaçların arasına ateş etti. Ağaçlar arasından vurulma sesleri geldi. Her şey birkaç saniye içinde olup bitmişti.

Bir anda onlarca silah çalıştı. Mermiler yanından geçiyordu. Tahmin ettiğinden daha kalabalık bir düşman gücüyle içiçe girmişti. Hemen önündeki kayanın üzerinden atladı. Ağaçların arasından geçti. Mermiler hala sağından solundan geçiyordu. Birkaç adım atıp bir takla attı. Üç dot kez yuvarlandı. Sürünerek önündeki kayaya ulaştı, kayaya yaslandı.

Ve ne olduysa o an oldu. Toprak çöktü. Oturduğu zemin çöktü. Silahı ile birlikte onbeş metre kadar aşağıya düştü. Sert zemine hızla çarptı. Bir müddet olduğu yerde bekledi. Vücudunda hiç sağlam kemiğin kalmadığını düşünüyordu. Hiçbir şey olmadığını farkedince olduğu yerde doğruldu. Kafasını yukarı kaldırıp düştüğü yere baktı. Sadece gökyüzü görünüyordu. Silah sesleri hala duyuluyordu.

Çukurdan gerisin geriye çıkmayı düşündü. Orada yakalanmak imha olmak demekti. Şöyle bir etrafı kontrol etti. Kendisi için basamak yapabileceği ne bir delik, ne de bir çıkıntı vardı. Sıçramaya çalıştı, olmadı. Tam bir kapana sıkışmıştı.

İlk defa böyle çaresiz kalıyordu. Tuzağa düşmüş bir av hayvanı gibiydi. Beklemeye koyuldu. Birazdan askerler deliğin üzerine geleceklerdi ve o çaresiz bir şekilde onların yukarıdan açacakları ateş ile öldürülmeyi bekleyecekti.

“*Böyle olmamalıydı*” diye düşündü.

Ölümü hiç böyle beklememişti. Çaresiz bir şekilde ölmeyi değil; vuruşarak, çarpışarak hayal etmişti ölümü hep. Ateş kusan silahların üzerine saldırırken, karşıdan alacağı mermiler ile göğsünden vurularak ölecekti. Böyle kısıtlanmış, sıkıştırılmış bir şekilde değil.

Çukurun dibine oturdu. Silahını kucağına aldı. Macar yapımı bir silahtı. Şimdiye kadar hiçbir çatışmada, hiçbir eylemde aksaklık yapmamıştı. Onu hiç yarı yolda bırakmamıştı.

Cebinden silah bezini çıkardı. Düşüş esnasında silah sağa sola çarpmıştı. Şimdi toz içindeydi. Her zamanki alışkanlığı ile silahını silmeye başladı. Silah her şeydi bir gerilla için. Var olmasının tek nedeni, varlık gerekçesiydi. Sahip olduğu tek varlıktı silahı. Her şeyi onda gizliydi. Umutları, sevdası ve yarımıydı silahı.

Eğildi ve silahın nişangahına bir öpücük kondurdu.

nereye ulaşmıştı? Hangi yüzyılda, hangi çağdaydı?

Kadın “*hogsgeldin*” dedi ve devam etti “*yaklaş, karşıma geç, seni görmek istiyorum*”

Kadının etrafında yarım çember çizerek karşısına geçti. Durdu.

Kadının karşısında o da diz çöktü. Kadın diz çökmüş ve ellerini şişkin karnının üzerinde birleştirmişti. Acı çekiyor bu kadın, diye düşündü. Gözlerinden yaşlar akıyor, dudakları titriyordu. Zaman zaman ellerini karnını üzerinde birleştiriyordu. Doğurmak üzereydi kadın.

Çektiği bütün acılara, sancılara rağmen, bütün güzelliği üzerindeydi. Siyah saçları, siyah teni, gözleri, elleri; binlerce yıllık güzellik, binlerce yıllık gizem vardı yüzünde. Asırların güzelliği gizliydi bu kadında.

“*Gencecik*” diye düşündü. Pürüzsüz bir yüze sahipti. Bir tek kınışık görmedi yüzünde. Şimdiye kadar gördüğü en güzel kadındı. Gözlerini ondan ayıramıyordu. Saatlerce seyretse bile bıkmayacağı bir güzellik ile karşılaşmıştı. Kadın bitmek tükenmek bilmeyen bir güzellik yayıyordu etrafına. Adeta büyülenmişti.

Kadın sordu:

Bekle bizi Kibele

● Halil Uysal

“Kimsin?”
“Metin, gerillayım.”
“Hangi yıldayız?”
“1997, Haziran’dayız.”
“Demek ki, o kadar oldu. Ne kadar hızlı geçti yıllar!”

Simsiyah gözleri ile onun gözlerine baktı. Uzun uzun karşısındaki garibeyi süzdü.
Saçı başı, toz toprak içindeydi.
Günlerdir traşsız ve kirliydi. Gömleklerinin yakası simsiyahtı. Uzun süredir banyo yapmadığı her halinden belliydi. Terden saçları birbirine yapışmıştı. Bütün bunlara rağmen, asil bir bakışı gururlu bir duruşu vardı gerillanın.

Kadın sordu:
– “Ben kimim biliyor musun?”
– “Hayır.”
– “Ben Kibeleyim.”
Onun adını tarih kitaplarında, ansiklopedilerde duymuştu. O meşhur kadın, Mezopotamya’daki o meşhur tanrıça demek buydu.
Kadın konuştu:
“Zap nasıl, yine tüm güzelliği ile akıyor mu? Sevdalılar başında oturup onu izliyorlar mı, şairler ondan ilham alıp şiirler yazıyorlar mı? Genç kızlar, genç erkekler sularında yıkanıyorlar mı?
Bana Zap’ı anlat.”

Cevap veremedi. Nasıl anlatabilirdi ona Zap’ta büyük bir savaş yaşandığını. İnsanların vurulduğunu, öldüğünü Zap suyunun şimdi kıpkırmızı aktığını. Sustu. Cevap vermedi.

Kibele ona bakarak tekrar konuştu; “Bir savaşçıya benziyorsun. Duruşun, oturuşun, bakışın, ürkekliğin ile tam bir savaşçısın. Elindeki de herhalde silahın olmalı?”

“Demek ki, yeryüzünde savaşlar hala devam ediyor.”

Gözlerinden akan yaşlar çoğaldı. Kadının müthiş sancılar içinde olduğu her halinde anlaşıyordu. Zaman zaman başını arkaya doğru atarak odanın tavanına bakıyor ve tekrar karşısında diz çökmüş olan Metin’e dönüyordu.

Metin sessizliği bozdu:
– “Sen hamilesin.”
– “Evet.”
– “Doğum yapmak üzeresin.”
– “Evet.”
– “Çok acı çekiyorsun.”
– “Evet.”
– “Sancılar, ağrılar duyuyorsun.”
– “Evet.”

– “Ne zamandır hamilesin.”
– “Altubın yıldır.”
Şaşırdı, irkildi. Altubın yıllık hamilelik olur mu? Dayanabilir mi bir kadın. Altubın yıl sana çekilir mi? Altubın yıl acılara göğüs gerilir mi? Altubın yıl uykusuz, altubın yıl yorgun olunur mu? “Pekala neden?” dedi.

Kibele bir Tanrıçaya özgün bakışyla bakıyordu şimdi. Gözlerinden akan yaşlar durdu. Anamlı bir ses tonu ile konuşmaya başladı.

“Acılarım insanlığın acılarıdır. Sancılarım insanlığın sancılarıdır. Uykusuzluğum, yorgunluğum insanlık içindir. Bekliyorum. Güzel insanların varolacağı bir dünyayı bekliyorum. Çocuğumu özgür insanlığa doğuracağım. Tüm acılarım bu nedenledir. Bu karanlık odada altubın yıldır bekleyişim bunun içindir. Savaşları bekliyorum, savaşların bitmesini bekliyorum, işte o zaman doğuracağım.”

Metin hiç ses çıkarmadı. Sadece durdu, düşündü. Ve:

“Savaşlar sürüyor” dedi.
Kibele, sanki karnına ani bir sancı saplanmışçasına başını geriye attı. Gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

Ve;
“Ben de seni savaşların bittiğini müjdelemeye gelen kişi sanmıştım. Seni görünce çocuğumu doğurma zamanı geldi sanmıştım. Demek acıları sancıları çekeceğim, uykusuz gecelerim devam edecek. Gözlerim hiç kapanmayacak. Ne zamana kadar, daha ne kadar sürecek?”
Ve sustu. Başını tekrar geriye attı. Gözyaşları yanaklarından süzülüyor, boğazından geçip, omuzlarından göğüslerine akıyor ve oradan toprağa ulaşıyordu.

Metin silahını aldı ve ayağa kalktı. “Buradan nasıl çıkabilirim?”

Onu böyle acılar içinde yapayalnız bırakmak istemiyordu. Onu böyle yerraltına bırakmamalıydı.

Kibele eliyle yan tarafta bir deliği işaret etti. Metin Kibele’ye yaklaştı, eğildi karnını saran ellerini tuttu. Kibele onu izliyordu. Elleri dudaklarına götürdü. Altı bin yıllık gençlik hissediliyordu bu ellerde. Tanrıçanın her iki elini üçer kez öptü.

Ve:
“*Bekle bizi Kibele*” dedi.
Sonra hızla deliğe yöneldi. Tam delikten geçmek üzereyken son bir kez döndü. Kibele’ya baktı. Kadın başını yine geriye atmış, gözlerinden yaşlar akıyordu. Kadın acı çekiyordu.

Delikten geçti. Önüne çıkan koridorda hızla yürüdü. Bir çeyrek saat sonra gün ışığını gördü. Daha da hızlandı. Çıkışa ulaştı. Gün ışığı gözlerini kamaştırdı. Ne kadar içeride kalmıştı bilmiyordu. Acaba hayal miydi bunların hepsi.

Silah sesleri duyulmaya başladı, kobra helikopterleri gökyüzündeydi. Çatışma hala devam ediyordu.

Aşağılara baktı. Zap’ın çılgın sularını gördü. Kayalara vurarak çıkardığı ses bütün vadi boyunca yankılanıyordu.

Kibele geldi aklına, şu sözleri tekrarlardı:
“Bekle bizi Kibele”

Mervanıs